

Birgitta Hambræus

ATT GÖRA BOKSLUT

Jag blir glad om du kopierar!

Tack mina söner Axel och Anders för hjälpen med redigering och foton!
Fler exemplar av boken kan beställas av birgitta@hambraeus.se

Innehållsförteckning

UPPBROTT	8
1. FARVÄL HORNBERGA!	8
2. FLYTTEN	10
Flytten knäckte min rygg	12
3. BILDER	16
MIN FAMILJ.....	16
FLYTTEN.....	18
GUNBO	22
DUNDERBACKEN	25
FLERA BILDER.....	27
4. BOGEMENSKAPEN DUNDERBACKEN	31
Dunderbackens historia	32
Nu i juli 2016	38
Organisation	38
5. LIVET I DUNDERBACKEN	42
Jag läser och läser	46
SVERIGE OCH VÄRLDEN	50
6. POLITISK KAMP	50
Politikerförakt	50
Anförande i riksdagen om grundlagsändring om Riksbanken	51
7. NATIONALISM OCH POPULISM	56
Ordens makt.....	56

Nationalism.....	57
Populism	58
8. FÖRENTA NATIONERNA	61
9. Supernationen EU är inte längre ett fredsprojekt	63
10. FRIHANDEL TILL VARJE PRIS	66
11. HUR MYCKET STYR EU?	74
BREXIT	74
Riksdagen beslutar om statens finanser eller?.....	76
12. SOVJETUNIONEN	82
Sovjetunionen.....	82
En rättfärdig världsordning	83
Natos krigsövningar i Norrland	84
Gorbatjov	85
Hur sann är Naomi Kleins berättelse?	86
13. VÄSTMAKTERNAS SKULD	91
14. FREDSRÖRELSEN - BYT STRATEGI !	92
MIK	92
Hur ska vi bäst arbeta för fred?	94
15. TJÄNA PENGAR PÅ FRED	97
Fred är lönsamt.....	97
Fred innebär	98
16. ALLMÄN VÄRNPLIKT UTAN VAPEN	100
Vägar till fred.....	101
Hoten mot säkerheten.....	102
VÄRNPLIKTENS UPPGIFT.....	103

GEMENSKAP	104
17. MIN TRO	104
18. UNGDOMSVÅRD	107
Legitimerad fosterförälder.....	108
19. SEX TIMMARS ARBETSDAG	110
20. BLANDEKONOMINS BÖRJAN	112
21. EKONOMISKA SYSTEM	113
Nyliberal ekonomi.....	113
Blandekonomi	114
22. FELDT, FÄLLDIN OCH ÅSLING	116
Novemberrevolutionen	118
FINANSINDUSTRIN – den nya tärande sektorn?	121
23. PENGAR OCH ANDRA MÄNSKLIGA RELATIONER	126
Försök att förstå ekonomi	126
Vad är statens budgetunderskott?.....	126
Vem har rätt att ge ut pengar?	128
Utrikeshandel.....	129
24. ATT PRODUCERA OCH HANDLA PÅ RÄTT SÄTT.....	131
New Public Management.....	131
Producera inte det som skadar naturen!.....	133
25. EKONOMISKA TANKEVERKTYG SAKNAS	135
Miljonprogrammet	137
26. EU BEGRÄNSAR STATENS RÄTT ATT LÅNA 139	

Riksbankens kreditgivning	139
27. KONTANTER – EURON	143
Euron är redan här!	144
Kontanterna är alltså på väg bort.....	145
28. FLYKTINGAR	147
Förslag 1. Ny princip för flyktingläger	148
Förslag 2. Fri invandring	150
UTVECKLING	153
29. FORSKNINGENS FRIHET	153
Vem styr utvecklingen?	153
Concerned scientists	154
Vem stoppade den blå-gula atombomben?	157
Kärnkraften	158
30. KÄRNKRAFTENS FINAL	160
31. ENERGIPOLITIK.....	164
Brev till Stefan Löfven 5 maj -14	164
32. VÄGVALET: SOL ELLER URAN?.....	165
För vem är lågt el-pris ett problem?	168
De siamesiska tvillingarna.....	169
Fukushima är glömt i Sverige	169
Solen vinner!	170
33. VEM TJÄNAR PÅ MATEN ?.....	171
Industrijordbruket	171
Ekologiskt jordbruk, närproducerat	172
34. STATENS ANSVAR FÖR JORDBRUKET	174

Den ohållbara gigantomani.....	174
35. NATURBRUK ÄR FRAMTIDEN.....	176
Världens bästa bonde.....	176
En framtidsvision.....	179
Natur- romantik?.....	180
EU får sluta bestämma över vår jordbrukspolitik !	180
36. EPILOG	182

FÖRORD

Denna skrift "Att göra bokslut" kan ses som en fortsättning på "Att göra uppror i riksdagen", som avslutades 2007.

Jag berättar om vad som hände mig sen, men huvudsakligen om reaktioner och agerande inför olika samhällsproblem.

Det blir en del upprepningar och varje kapitel kan läsas för sig.

Jag kan inte låta bli att engagera mig. Det är det som nu är mitt huvudsakliga livsinnehåll. När jag kommenterar det som händer känns det meningsfullt eftersom min långa erfarenhet ger perspektiv..

Min kropp talar tydligt om för mig att jag nu är 86 år och att livet rinner ut. Det är dags att göra bokslut.

Vad vi tänker och talar om är viktigt.

Johan Ehrenberg säger till oss alla:
"Det är klart att du kan rädda världen! Vem skulle annars göra det?"

Opinionsbildning för en rättfärdig, jämlik och naturvänlig värld är en stark kraft.

Sommaren 2016

Fortsatt förord

Sommaren 2016 bara fortsatte! Vi satt ute med Dunderbackens 11-kaffe långt in i oktober.

Klimax var en orgie i färger i vår trädgård, som aldrig varit vackrare. En symfoni i grönt, gult och rött. Blommor in i det sista att plocka in till middagsborden. Vi bor i paradiset!

Jag vilade någon månad från skriften "Att göra bokslut", oviss om den höll. Efter genomläsning nu tycker jag nog det. En del uppdateringar har jag gjort men nu sätter jag punkt.

Dunderbacken i december 2016

Birgitta Hambræus

UPPBROTT

1. FARVÄL HORNBERGA!

Skolbacksvägen är faktiskt väldigt hal på vintern. En gång fick jag krypa på bara nylonstrumpsknän från bilen till Prästgårdens förstukvist. Och på vintern är det mycket mörkt i skogsbyn Hornberga

Axel ordnade en liten fin sportbil till mig, en djupblå Renault Megane Coupé ! MRZ blev förstås Mr.Z. Jag for till Orsa för alla ärenden och nästan allt umgänge.

Det blev allt svårare att skilja på snötäckt väg och dike och så en kväll när jag bilade till Orsa för att gå på bio, förstod jag att jag höll på att bli en livsfarlig bilförare. Jag såg banne mig inget annat än bländande ljus, ingen väg och inga människor! Mina hornhinnor fungerade inte längre för bilkörning.

Det var dags att flytta från byn.
Vill man leva ett aktivt liv är det omöjligt att klara sig utan bil i Hornberga.

En lägenhet i Orsa kyrkby kändes inte lockande. Visserligen var jag med och trivdes i Kyrkorådet . Kyrkan hade blivit mitt hem.

Och jag hade trevliga vänner som träffades i en givande studiecirkel kring Naomi Kleins "Chockdoktrinen".
Men jag ville inte bo ensam och jag vill gärna vara nära händelsernas centrum. Stockholm lockade.

Jag flyttade till ettan på St Eriksgatan 55 som jag köpt för 120.000 kr åt Anders vid slutet av 1980-talet och hade som övernattningsbostad när han flyttat till Örebro med fru Cecilia och mitt första barnbarn Hugo..

Stockholm är faktiskt min barndomsbygd och där arbetade jag på Birkagården och Riksförbundet Sveriges ungdoms- och fritidsgårdar när Olle och jag fann varandra 1956. Vi gifte oss 1959, Olle dog 2005. Jag skrev mig i Stockholm 2009 efter 50 år bosatt i Orsa, varav 28 år veckopendlade till Stockholm.

Som riksdagsman (c) för Dalarna känner jag behov av att ursäkta min flytt till stan. Men Orsaborna ler vänligt mot mig när jag hälsar på. De tycker nog att jag alltid varit stockholmare ...

Jag sökte upp Bogemenskapen Färdknäppen, på södra stationsområdet i Stockholm där jag har några vänner, för att finna att där var fullt av äldre damer och bara fanns plats för "50-åriga manliga rörmokare".

Men nu fick jag kontakt med Ingela Blomberg, ordförande för Föreningen Boframtiden, och på den vägen är det.

Det är tack vare Föreningen Boframtiden och de kompetenta och generösa personer som arbetar där som Dunderbacken finns till . Föreningen ligger bakom nya moderna kollektivhus i Stockholm.

Tack Ingela Blomberg, Norman Burns, Elisabet Rudhe och ni andra i styrelsen!

2. FLYTTEN

När vi slutligen bestämde oss för att sälja prästgården i Hornberga var det mest barnbarnen som var vemodiga. Där hade de tillbringat alla påskar och nästan alla jular i hela livet.

Anders och Cecilias son **Hugo**, som gjorde mig till farmor, en solig liten kille med trygg självkänsla. Nu nära två meter lång, fil.kand. i historia och fortsätter läsa sin master vid Uppsala Universitet.

Axels son med Christina, **Arvid** var ett eftertänksamt barn när han bodde varannan vecka hos Axel och Lotta. Han har kloka föräldrar som samrådde. Skateboard gjorde honom atletisk och smidig. Nu lär han sig management i Haag för till exempel jobb inom restaurang och hotellbranschen.

Axel och Lottas **Lova**, starka kloka vackra kvinna med ett aktivt liv vid sidan av gymnasiet. Hon är ledare i den Idla-inspirerade gymnastikgruppen Malmöflickorna, spelar teater och saxofon i Kulturskolan och är framförallt aktiv i Friluftsförbundet, nu som TVM, högsta gruppen Tre Vildmarks mål, där hon ordnar tuffa övernattnings i skog och fjäll.

Axel och Lottas **Truls**, mångsidigt begåvad både intellektuellt och fysiskt och kulturellt. Spelar så bra piano att grannarna uppmanade honom att spela mer i stället för att bli störda.

Axel och Anders behövde ett år innan vi kunde bestämma oss för att sälja prästgården, som ju är

deras barndomshem. Vi fick 675.000 kronor för den och ny ägare är lokföraren Lars Fernström. Han körde loket från Stockholm till Mora när jag for dit för att underteckna kontraktet.

Mina söner har skaffat oss fullgod kompensation genom köpet av farfar Axels Gunbo, mitt emot prästgården i Hornberga! Där jobbar de tillsammans och trivs. Anders säger att det enda som behövs för att göra julstuga av Gunbo är en gran och att sätta dit farfars julstake.

Axel är lärare i fysik och matematik och Lotta, tandläkare, bor i Malmö. Anders är skådespelare och Cecilia, socionom i Örebro.

Flytten knäckte min rygg

Sommaren 2010 var jag tillsammans med mina söner och delar av deras familjer, strängt sysselsatt med att röja ur prästgården, ett helt livs samlade grejer! Praktiskt nog hade Hornberga bystuga loppis och ett garage i Hansjö tog emot böcker. Möbler och husgeråd var välkomna i Gunbo, där Cecilia fyllde köksskåpen. En släpvagn lånades för transport till Hedens sopstation och i Hamres källare ställde vi de lådor som skulle till mitt nya hem i Stockholm.

Jag tog i för häftigt. Min kotkcompression i övre ryggraden nyårsdagen 2010 borde varnat mig, men den gjorde inte särskilt ont och jag tänkte inte på att jag nog var benskör, så jag lyfte och slet. Flyttlasset till mitt nya hem i Dunderbacken sköttes bra av starka karlar från Skattungbyn. Det gick först till St Eriksgatan där jag tog med mig en del saker och där lådor med dokument, som kanske Riksarkivet vill ha så småningom, ställdes ner i källaren. Och så for vi till Dunderbacken. Vi var inte färdiga förrän vid halv två på natten och jag kämpade på. Det enda jag hade att bjuda flyttkarlarna på var yoghurt i många små förpackningar! Jag borde haft middag eller åtminstone smörgåsar och öl, men de åt tappert ur de små burkarna och klagade inte. De fick emellertid en rejäl dusör utöver överenskommet pris och övernattade i sin flyttbil intill Dunderbacken.

Ännu mer oförståndigt: jag packade upp på nolltid och fick in allt i skåpen på några dar. Axel, Anders med fruar hjälpte mig med belysning, tavlor och gardiner. Och så PANG! Mina kotor i ländryggen gav upp och komprimerades. Det gjorde förfärligt ont! Under ett år var jag utslagen och fick starka smärtstillande tabletter.

Anders som körde mig till Örebro för julfirande 2010, trodde faktiskt att jag skulle dö. Jag sov mest i deras sköna Malmstenfåtölj. Morfinet var obehagligt och verkade inte ens ta bort smärtan. Konstiga drömmar.

Utan att någon sa till mig slutade jag med alla smärtstillande mediciner efter något år.

Visst gör det ont fortfarande och jag är särskilt stel och öm på morgonen. Saken blir inte bättre av att jag fick Polymyalgi reumatika, inflammation i musklerna och hög sänka. Kortisonet hjälpte överraskande bra och snabbt. Och jag blev lycklig, rena uppåtchacket! Men det är inte bra för benskörheten. Jag har slutat och PMR är över. Jag vill inte bedöva mig om det inte är outhärdligt då jag kommer att bli tacksam för droger! Men Karin Boyes ord är mina:

” ... så att jag rör vid verklighet i ont som i gott...”

Så nu är jag en klart justerad gammal tant som är glad för samhällets sjukvård.

För hjärtflimret äter jag Waran, som Axelsbergs utmärkta vårdcentral kollar regelbundet så att blodet inte blir alltför tunt. Det var mina TIA-attacker på 90-talet som fick mig till detta. Äter också digoxin för att bromsa hjärtat.

Jag hör dåligt (bra hörapparat).

Ser dåligt. Dr Montan har laser-behandlat höger öga så att jag kan läsa när jag ser på nära håll . Den 19 juli 2016 fick jag en ny hornhinna på vänster öga, en ny operationsmetod. Stockholms syncentral hjälper mig med gratis glasögon, bland annat utmärkta till datorn.

Kotkcompressionen i ländryggen plågar mig fortfarande. Jag äter Kalcipos +D och under motstånd veckotablett, på ortopeddoktors inrådan, men slutar i dag den 9 september -16 efter en förnyad omgång. .

Cancerknöl i tjocktarmen opererades på Erstas utmärkta sjukhus . Inga metastaser och ingen efterbehandling. Kollades i två år, men undrar om den kommit tillbaka. Det har den inte, konstaterade Dr Marit Tiefenthal den 8 november-16! Så skönt! Bräck på bukhinnan gör att jag ser ut att vara i nionde månanden. Men bukhinnan är försvagad och det går inte att operera. Huvudsakligen ett problem för utseendet dock och det får man leva med när man är 86.

För ett bräck på övre magmunnen äter jag Omeprazol.

Jag har varit inkontinent och använde blöjor innan jag fick en ring som höll livmoderframfallet på plats. Varje natt vaknar jag tre gånger av kramp som lättar när jag går upp och sträcker ut de krampande benen och går omkring en stund. Jag utgår från att det är bra att mjuka upp lederna och så somnar jag direkt igen.

När väggklockan slår halvtimmeslag på dagen, har jag betingats till en kort gymnastikstund på balkongen, åtminstone i princip.... Frisk luft och ett enkelt schema som sjukgymnaster lärt mig. Väldigt effektivt och jag undviker de bedrövliga gymapparaterna som inger så mycket olust att jag inte tror de är nyttiga för mig. Jag genomför varje morgon i sängen ett enkelt gymnastikprogram. Antagligen får jag fart på ledvätskan så att lederna smörjs och det går lättare att röra sig.

Jag frågar läkare varför jag har ont och varför jag vacklar omkring på darriga ben. Ortopeden hänvisar

vagt till att en del nerver nog kan vara i kläm genom kotkompressionen, som för övrigt gjort mig till en liten kompakt gumma på 162 cm från en ståtlig dam på 176 tror jag.

Läkarna har ingen ordentligt svar, men när jag ser mig omkring märker jag att det ju är så gamla människor rör sig. Överallt, särskilt här i Axelsberg med ett helt kvarter med äldreboende i närheten, stapplar folk omkring.

Rullatorn är en god hjälp, särskilt förstås när jag handlar och kan lasta rullatorn full och aldrig mer behöver bära tunga kassar.

Dämpad men kvar är min bipolära läggning som jag ärvt av mamma Janesie och som gör mig vemodig och osäker ibland och väldigt energisk ibland.

Mamma fick medicin och elchocker och det snarare förstärkte särskilt hennes maniska perioder. Jag har lärt mig av den erfarenheten. Dels gick jag en kort tid i psykoanalys och så vägrar jag psykofarmaka. Jag har hela tiden koll och kan dämpa mig när det behövs och finner mig i att vara nedstämd ibland.

Oftast låter jag bli att tänka på min krackelerande kropp och uppskattar att det fortfarande är en hel del som fungerar.

3. BILDER

MIN FAMILJ

Hela familjen Hambræus samlad på farstukvisten till "Hornberga prästgård", påsken 2005, iförda familjetröjorna som jag stickat av shetlandsgarn från Stackmora vävstuga. Axel gav mig mönstret. Anders, Birgitta, Olle, Axel. Lotta, Truls, Cecilia Kalén Lova, Arvid och Hugo

Arvid, Truls och Lova och Hugo

*Hugo, med Mor
och Farmor*

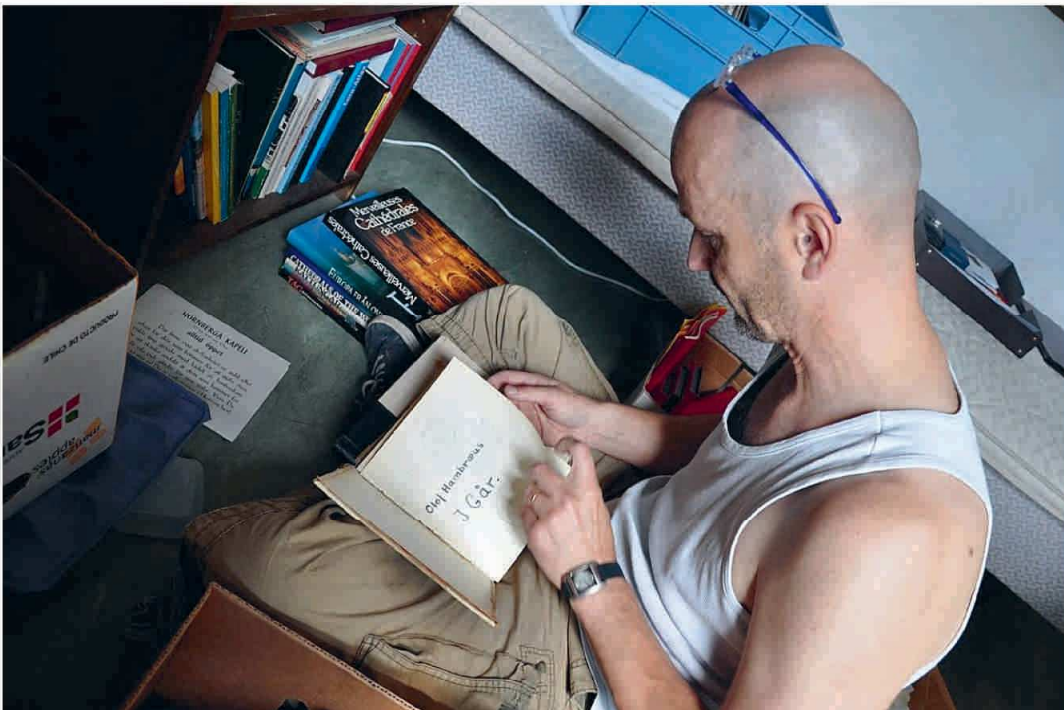
*Arvid och Lova vid Lovas
student*

FLYT TEN

Adjö prästgården!

Man fastnar lätt i minnen

Packlådor i mängd

*Anders, Cecilia, Truls och jag tar en paus på
Prästgårdens altan*

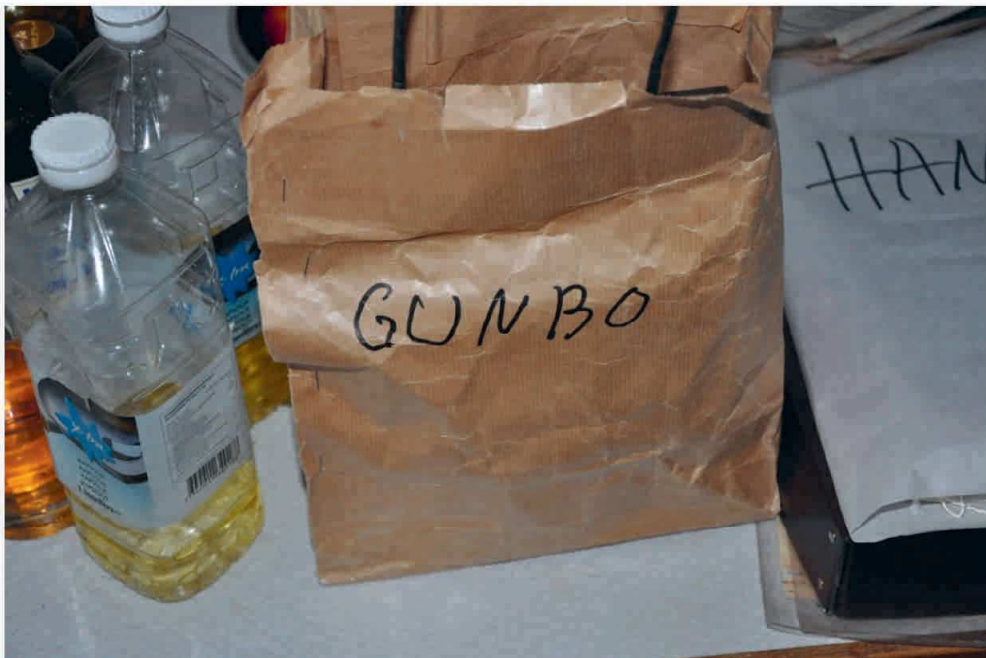
Truls packar

*Många vändor
med fullpackad
bil*

Anders, Cecilia och jag förbereder sista måltiden i Prästgården.

Nu är det Gunbo som gäller

GUNBO

Gunbo kompletteras av Axel och Anders gamla härbren som flyttas hit från Hamregården

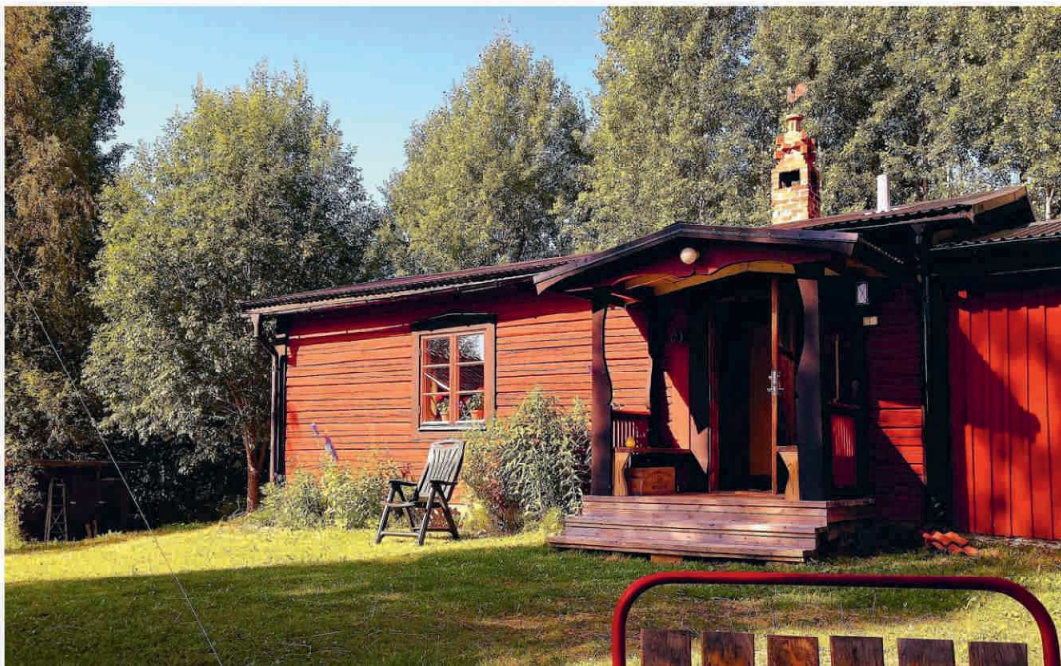

Lotta och jag dricker kaffe i koppar av Rörstrands Ostindia, välkommet porslin från Prästgården, som Cecilia ordnade i Gunbos köksskåp

*Anders reparerar
Gunbos uthus*

*Axel och Anders dubbelfotar selfies i
Gunbos, för tillfället taklösa, gamla uthus*

*Gunbo, Axel och Anders hem i barndomsbyn Hornberga
som farfar Axel byggde åt Gunvor och som hon
testamenterade till Olle*

*Midsommar vid Gunbo 2016.
Anders flinar i förgrunden. Vid bordet: Axel, Cecilia,
Truls, jag och min syster Karin Lindblom*

DUNDERBACKEN

Dunderbacken härliga trädgård

Truls, jag och Lotta på promenad i Hägersten

Jag stickar och stickar medan jag lyssnar på P1.

Här är Frida Forsén, Karins dotterdotter, iförd tröja som jag stickat av Shetlands-garn

*Här står jag 2017 i min älskade 2,5 rumslägenhet
Enskildhet kombinerad med gemenskap, perfekt! Och
arbetsplats med datorn i sovrummet*

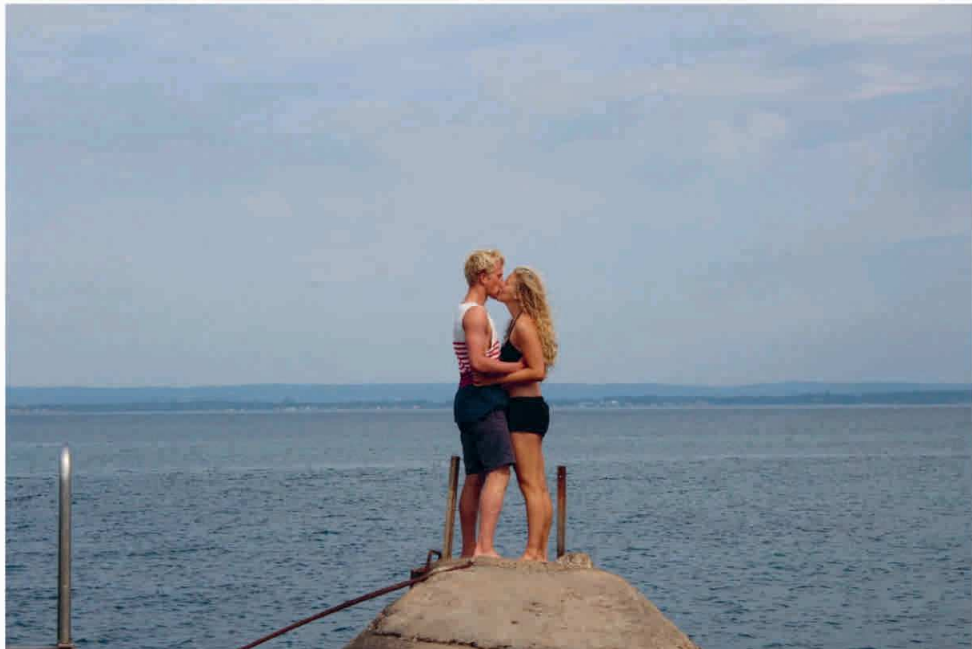
FLERA BILDER

*Jag är en liten krympt farmor, stödd av resliga
Hugo och Anders i Grönklitt 2016*

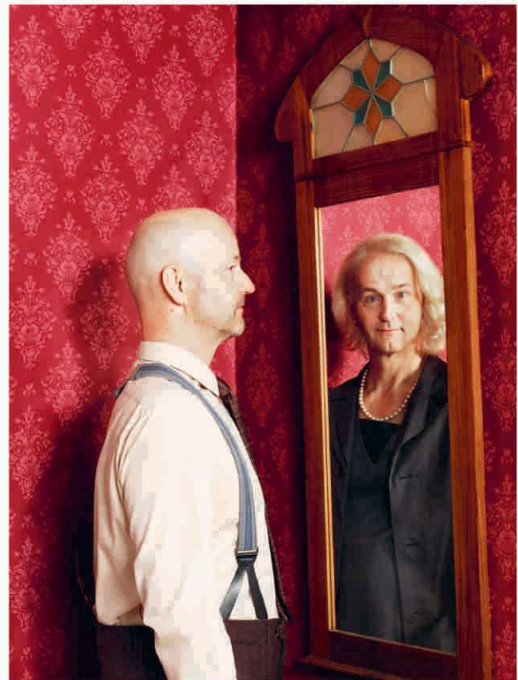
Axel och Lotta med barnen vid raukar på Gotland 2015.

Lova och Felix med oändligheten.

*Anders som Ärkebiskop
Petrus ur Arns Cecilia*

*Affisch till
"Jag är min egen fru " 2017*

*Dag Malmberg och
Anders – Lejonets
Unge*

*Storfamiljen i Grönklitt påsken 2017,
Truls, Axel, jag, Lotta, Ellinor (Hugos flickvän), Hugo,
Cecilia, Anders, Felix (Lovas pojkvän) och Lova*

4. BOGEMENSKAPEN DUNDERBACKEN

Det är tack vare Föreningen Boframtiden som Dunderbacken finns!

När arkitekten Ingela Blomberg insåg att Bogemenskapen Färdkåpan inte räckte för att hysa alla som ville bo där i gemenskap, samlade hon kompetent folk till en förening för att förmå de kommunala bostadsbolagen att bygga fler moderna kollektivhus.

Jag framhåller alltid den avgörande betydelsen Boframtiden har. Mina försök att ordna kollektivhus har alltid misslyckats, både i Stockholm med Eva Moberg, Ingrid Sjöstrand och andra vänner och i Orsa. Planerna på Framtidsbyn på Ön i Orsa fick vi snöpligen lägga ned, när folk protesterade och den entusiastiska gruppen blev allt mindre. Det är viktigt att ha en stödförening som står för kontinuitet och vet hur man gör utan att själv vilja flytta in!

Nu redogör jag här i detalj över Dunderbackens tillkomsthistoria med namnen på många inblandade.

Dunderbackens historia

2008 Boföreningen Framtiden

Den 15 september. Efter middagen på Färdknäppen berättade Ingela Blomberg, ordförande Boföreningen Framtiden att man samarbetade med Familjebostäder AB om ett nytt kollektivhus i Axelsberg, Hägersten, en bogemenskap.

"Framtidens" kassör Norman Burns erbjöd oss som satt samlade i Färdknäppens matsal att bli medlemmar, 150 kr / år.

16 oktober bjöd Familjebostäder AB in Framtidens medlemmar till information om det nya bygget i Axelsberg. Våra kontaktpersoner med Familjebostäder AB var Björn Jacobson och Dofner Iggström

"Framtiden" bjöd till fest i det nya kollektivhuset Bogemenskapen Sjöfarten och lät oss skriva upp oss på en lista om vi ville bli aktiva för att skapa det nya bogemenskapshuset i Axelsberg

2009 Arbetsgruppen för huset i Axelsberg

14 januari samlades de, som undertecknat sig på aktivitetslistan, hos Stefan Strid, en av arkitekterna bakom Boframtiden.

Vi kallade oss Arbetsgruppen, alternativt Projektgruppen för Axelsbergs kollektivhus.

27 januari träffades Arbetsgruppen hos Nina Bauer. Närvarande var Nina Bauer, Karin Lindblom, Birgitta Hambraeus, Ruth Huber, Kerstin Laurin, Halldis Stenhager, Ulla Norberg, Lars Isaksson och Ingela Blomberg.

Vi såg vår uppgift vara att förbereda bildandet av den ideella föreningen Bogemenskapen X, som skulle arbeta fram en kooperativ hyresrättsförening enligt lagen från 2002.

Vi kallade oss AXET. Det fanns på annat håll i landet ett hus KORNET, men namnet inspirerade inte.

Samtliga närvarande förklarade sig villiga att ingå i interimstyrelsen för den ideella föreningen som skulle väljas den 8 februari. Stadgar diskuterades. Ingela åtog sig att förmedla kontakt med Familjebostäder för samrådsmöten.

Vi beslöt att ordna en studiecirkel för Arbetsgruppens medlemmar, med Ingela som cirkelledare.

Den 4 februari åt Arbetsgruppen middag i bogemenskapen Sockenstugan

Närvarande var Ingela Blomberg, Birgitta Hambraeus, Eva Herrlin, Lars Isaksson, Kerstin Laurin, Ingrid Wermelin de Lange.

Ingrid var ordförande för mötet, Birgitta sekreterare och Lars justerare.

Sockenstugans ordförande Birgit och Leif berättade och Annika Johansson visade runt.

Vi beslöt att lämna ett förslag till stadgar för den ideella föreningen .

Arbetsgruppens studiecirkel började den 19 feb.

Framtiden bjöd på studieböckerna. En arbetsgrupp planerades tillsammans med Familjebostäder för utformningen av de gemensamma utrymmena.

Den ideella föreningen

Den 8 februari kallade Framtiden sina medlemmar till möte och valde till Interimstyrelse för AXET följande personer:

Nina Bauer, Karin Lindblom, Birgitta Hambraeus, Ruth Huber, Kerstin Laurin, Halldis Stenhager, Ulla Norberg, Lars Isaksson Adjungerade Ingela Blomberg, Annika Johansson och Norman Burns. Revisor Norman Burns. Valberedare Annika Johansson
Mötet beslöt överlämna stadgeförslaget med gillande till Framtidens årsmöte.
Vi var osäkra på vårt namn och beslöt uppmana Framtidens medlemmar att tänka ut flera alternativ.

Den 15 mars höll Framtiden årsmöte och bildade den ideella föreningen Axet, i Åttingen, Reimersholmsg 45 Stadgarna antogs.

Ordförande blev Birgitta Hambraeus, kassör Halldis Stenhager och sekreterare Nina Bauer. Övriga ledamöter Ruth Huber, Lars Isaksson och Kerstin Laurin, suppleanter Karin Lindblom och Ulla Norberg. Revisor Norman Burns, revisorssuppleant Annika Johansson, Valberedning Ingela Blomberg och Elisabeth Rudhe (Annika Johansson har tjänstgjort).

Vårt namn är Dunderbacken – ja!

Kerstin Laurin hade förstått att här bott människor förut eftersom hon upptäckt syrener och körsbärsträd på skogsbacken över vårt blivande hus. På handlingar från 1900-talets början fann hon att vårt kvarter hetat Dunderbacken. Vi har en vacker karta från 1900-talets början med namnet utskrivet.
Mötet beslöt att den ideella föreningen skulle heta Bogemenskapen Dunderbacken.

I januari 2010 grävde Kerstin djupare i handlingarna och fann att Hjalmar Mattsson född 1862 Hägerstens gård meddelat att stället döptes till Dunderbacken emedan "dom levde rackare där".

Bygget startar

20 mars 2009 togs första "spadtaget" på Familjebostäder ABs tre hus i Axelsberg. Det utfördes med borrhmaskin i berget, vilket visade sig mycket relevant som vi till vår förfäran upptäckte senare. Därefter sopplunch på Axelsbergs servicehus, som Familjebostäder då ägde .

Bogemenskapen Dunderbacken har ordnat medlemsmöten den 10 maj i Axelsbergs servicehus med knytkalas, den 30 augusti i Sockenstugan, den 4 september och 18 oktober i Axelsbergs servicehus och den 12 december i Färdknäppen Styrelsen har träffats den 3 juni hos Karin, den 25 juni hos Birgitta i hennes etta på St Eriksgatan 55, den 25 september hos Kerstin, den 14 oktober och 11 november hos Birgitta, den 2 december hos Ulla

Den 17 juni besökte Birgitta, Ingela, Karin och Lasse byggplatsen och guidades av platschefen Tommy Öberg.

Vi har träffa Petrus Jansson, Hyresgästföreningen, vid två tillfällen, då alla medlemmar erbjöds komma med samt Roland Malm, Coompanion och Lars Malmgren, konsult Bostadsverket.

Flera studiecirkelar har hållits måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar samt på helger för långväga.

Samråd med Familjebostäder AB

Tio samrådsmöten har hållits med Familjebostäder AB, St Eriksg. 47

När vi upptäckt hur nära bergväggen vårt hus skulle ligga krävde vi ritningar (som inte sa mycket) och förde en rätt upprörd diskussion om vi rent av skulle hoppa av projektet. Vi fann oss emellertid så

småningom. Men i huset med ingång D närmast (T) stationen , med samtliga treor, ligger plan 1 ca 4 m från berget. På plan 2 och däröver är det emellertid en skogsbacke åt söder, som inte är så tokig
Vi ifrågasatte också själva hyresformen kooperativ hyresrätt och frågade varför vi inte i likhet med Sockenstugan och Färdknäppen helt enkelt kunde vara hyresgäster hos Familjebostäder.
FB:s styrelse hade emellertid beslutat om detta och ville inte ompröva.

Styrelsen för den ideella föreningen Dunderbacken fick protokollfört i Björn Jacobsons minnesanteckningar att vi skulle rekommendera den ekonomiska föreningen att hyra hela huset.

2010

Tio arbetsgrupper arbetar.

Nya studiecirkel har kommit igång

Den 11 januari träffades styrelsen för den ideella föreningen hos Birgitta på St.Eriksgatan.

Bogemenskapen Dunderbacken, kooperativ hyresrättsförening

24 januari höll Framtiden en stämma i Klockhuset, Sabbatsbergs sjukhusområde Ordförande för mötet Curt "Curre" Hansson, gift med Annika Johansson, sekreterare Eva Ulveson, justerare Halldis Stenhager Stadgar antogs.

Samtidigt bildades den ekonomiska föreningen Bogemenskapen Dunderbacken kooperativ hyresrättsförening.

Till styrelse valdes:

Ordförande Birgitta Hambraeus (1 år),

kassör Rolf Ericson (2år)
Ruth Huber, ledamot (1 år)
Leif Karlsson, ledamot (2 år)
Kerstin Laurin, ledamot (2 år)
Halldis Stenhager, ledamot (1 år)
Eva Ulveson, ledamot (2 år)
Nina Baurer, suppleant (1 år)
Elenor Morting , suppleant (1 år)
Ann-Lis Pedersen, suppleant (1 år)
Sonja Rosenqvist, suppleant (1 år)
Monika Carlsson, revisor
Annika Johansson, revisorssuppleant
Valberedning Ingela Blomberg, sammankallande,
Barbro Hedvall och Ulla Norberg

Betala medlemsinsats om du vill behålla könumret!

Samtidigt den 24 januari hölls medlemsmöte med den ideella föreningen

När man gick med i föreningen Framtiden fick alla medlemmar ett könummer till en lägenhet i ett blivande kollektivhus.

Nu krävde vi att man betalade en medlemsinsats till Föreningen Dunderbacken på 1000 kronor för att behålla köplatsen.

Vi beslöt att ta emot medlemsinsatserna på 1000 kr för medlemskap i den kooperativa hyresrättsföreningen.

När denna registrerats och fått bankkonto kommer den ideella föreningen upplösas och alla tillgångar överförs till Dunderbacken KHR.

Studiecirklar och arbetsgrupper presenterades.

Styrelsen konstituerade sig; Vice ordförande Kerstin Laurin, sekreterare Eva Ulveson, Verkställande ledamot Leif Karlsson

10 februari . Styrelsen för Bogemenskapen Dunderbacken kooperativ hyresrättsförening KHR sammanträder i Stadshuset, Halldis Stenhagers arbetsplats.

Halldis ordnade så att vi kunde sammanträda i Stadshusets vindsvåning ända tills vårt eget hus stod färdigt. Hon ordnade middag åt oss där varje gång!

I slutet av augusti 2010 flyttade vi in i vårt hus Hägerstensvägen 237 med 61 lägenheter och gemensamma utrymmen på hela bottenvåningen!
www.dunderbacken.se

Nu i juli 2016

Jag tror fortfarande inte att det är sant att vi faktiskt sitter här tillsammans i vardagsrum och trädgård och att vi lagar mat i vårt storkök och äter i matsalen, att alla bomedlemmar kan ordna soffmöte kring fråga hen vill diskutera, att vi ordnar beslutande husmöten, tar emot gäster i vår gästlägenhet, att vi dricker gemensamt 11-kaffe varje dag ,träffas och diskuterar, handarbetar och lagar kläder och samarbetar i ett trettiotal arbetsgrupper.

Det fungerar!

Organisation

Vi är en kooperativ hyresrättsförening och bor i ett kollektivhus men är inte ett kollektiv, som Ulrika Egerö påpekade vid ett soffmöte.

Var och en har sin privata fullständiga lägenhet med förstahandskontrakt. Vi betalar en låg insats (ca 20.000 kronor för en tvåa), som lämnas tillbaka när vi flyttar.

Vi har medvetet valt bort att skapa bostadsrätter och därmed tjäna pengar på att bo. De enormt höga

värdena på bostadsrätter i Stockholm är orealistiska och i längden omöjliga. Bubblan kommer att spricka.

Familjebostäder AB hade tänkt att det skulle vara ett vanligt sex våningars hyreshus, när Ingela Blomberg i Föreningen Boframtiden fick dem på andra tankar. Huset har tre portar och trappuppgångar med direkt ingång till lägenheterna. Det är en låst dörr till det gemensamma bottenplanet, med storkök, matsal, vardagsrum, hobbyrum och gästlägenhet. Jag tycker det är bra att man kan ta emot gäster i sin privata lägenhet precis som om vi hyrde på vanligt sätt, utan att behöva blanda in dem i kollektivet. Andra tycker det är synd att vi inte har en gemensam ingång så att man hela tiden påminns om att det är ett kollektivhus vi bor i. Ibland bjuder jag hem folk tillminst privata lägenhet. Middagar och sammankomster kan ordnas i min lägenhet med det fungerande köket. Här finns utrymme för åtminstone åtta personer bekvämt.

Som kooperativ hyresgästförening betalar vi vår hyra till föreningen som betalar en blockhyra till Familjebostäder AB. För denna administration och för att vi städar huset och sköter trädgården dras en summa bort från blockhyran.

Stadgarna beskriver bomedlemmarnas åtaganden: Vi ska städa huset, laga middag tillsammans i olika matlag på vardagarna och för övrigt vara aktiva i husets gemenskap. .

Jag har gått från att vara ordförande fram till inflyttningen, till att vara inköpare till det som behövdes i storköket och för den gemensamma serveringen. Jag var med i antagningsgruppen, stadsrådet, biblioteksgruppen och arrangör av samtal i Måndagsklubben. I två år var Harald Lansky och jag sammankallande för Husmötena.

Vid 86 års ålder trappar jag ned aktiviteterna och svarar nu huvudsakligen för det dagliga 11-kaffet. Detta ger mig välgörande rutiner för dagen och en känsla av att behövas. Måndagsklubben kommer igång igen, nu med fler arrangörer än mig.

Jag brukar i stort sett oemotsagd hävda att det gemensamma arbetet huvudsakligen är till för att bygga gemenskapen. Det är lättare att lära känna varandra när man samarbetar praktiskt. Och av var och en efter förmåga. Vi är tillräckligt många för att uppgifterna ska kunna skötas utan att någon behöver överanstränga sig. Aktivast är nog 65+arna. Huset är företrädesvis till för 40+ utan hemmavarande barn. Det där "företrädesvis" har gjort det möjligt för oss med en hel del undantag. Så har vi några i 30-årsåldern och några småbarnsfamiljer.

Det är skönt att vi alltså INTE är ett äldreboende, även om vi kan bo här länge och alltså bli gamla. Ensamhet är en viktig orsak till varför gamla människor blir vårdfall i förtid. Problemet med åldringsvård kunde mildras om man byggde alla kollektivhus som det finns efterfrågan på. Varför sker det inte?

Familjebostäder har ordentliga hyresgäster som tar väl hand om huset.

Byggföretag tjänar lika mycket som på vanliga hyreshus. Jag brukar uppmana styrelsen i föreningen Framtiden att undersöka var hindren finns för att snabbt tillfredsställa behovet av kollektivhus.

Vi har inga anställda, men ordinarie kommunal service gäller förstås också för oss, som t ex hemtjänst när vi behöver.

Årsstämman väljer styrelse, som ansvarar för ekonomin och företräder Dunderbacken utåt . Husmöten beslutar om "husets väl och ve". Varje bomedlem kan ordna soffmöten genom mejl till "alla" och ett anslag på anslagstavlan. Där skriver man ämne man vill diskutera och när. Så samlas de som är intresserade av ämnet. Inga beslut fattas. Ibland kan frågan föras vidare till husmötet eller styrelsen.

Vi är väldigt välorganiserade!

5. LIVET I DUNDERBACKEN

Dunderbacken är en väldigt välorganiserad bogemenskap.

Men diskussionen fortsätter ibland något tröttsamt via IT och ofta i arbetsgrupperna och under det dagliga 11-kaffet i Vardagsrummet eller i vår underbra trädgård. Just nu i oktober -16 är sofforna och en ny TV-apparat i TV-hörnan aktuella.

I slutet av december -16 skänktes en stor platt-TV av Sune Nordströms dotter och Inredningsgruppen skaffade en chockrosa och en blå soffa soffa, mycket sittvänliga.

Ett trettiotal arbetsgrupper samarbetar. En del är nödvändiga, så kallade måste-grupper, som matråd och städråd, antagningsgrupp, förvaltningsgrupp och förtroenderåd. Dit utses man eller väljs i särskild ordning.

Man väljer själv att ingå i andra eller starta nya grupper. Marknadsföringsgrupp, blomgrupp, målargrupp och redaktionen för det uppskattade månadsbladet Dundernytt. Det föregicks av Sopbladet, som finns arkiverat hoppas jag, skickligt och humoristiskt skrivet av dåvarande bomedlemmen Aino Trosell som utredde de olika sophämtarnas brist på samordning och hur man skulle sortera flärpen i aluminiumformen till värmeljus. Aino framförde en deckar-sketch i Sven Wolgers radioprogram som en dag sändes från Dunderbacken.

Inredningsgruppen bestämmer över inredningen, biblioteksgruppen ordnar den uppsjö av böcker som vi inte får rum med i våra lägenheter.

Trädgårdsgruppen gör vårt fina uterum paradisiskt, just nu i höstens alla färger med många blommor kvar att plocka in till matsalsborden. Den inramas fint av klippväggen som vi ursprungligen var rädda för skulle komma för nära. Tvärtom är den utsökt vacker och vi har en ovanligt stor och mycket välskött trädgård . Karins dotterson Björn Forsén plockade svarta vinbär och la dem i vattentrappan. Vi rensade ordentligt. Och man kan plocka och äta doftande tomater, precis som jag gjorde 1932 i Villa ASEA:s trädgård, då mormor Ruth Randall Edström tagit hit denna okända växt från USA.

I vardagsrummet finns en mängd tidningar. Jag prenumererar på bland annat Svenska Dagbladet och Dagens ETC, läser dem tidigt och lägger ned dem före kl 9 varje morgon. Det ger struktur åt min dag.

I detta "allas rum" hålls "soffmöten" . När en bomedlem eller arbetsgrupp vill diskutera något, sätts ämne och tid upp på anslagstavlan och de som är intresserade kommer.

Där träffas samtalsgrupper, ibland med inbjudna talare. Jag svarar för Måndagsklubben. En bekant som har något intressant att förmedla bjuds på middag, alltid vegetariskt på måndagar, och inleder ett samtal, öppet för alla både bomedlemmar och externa. Miljöcirkeln , läsecirkeln, livsåskådningskvällar samlar mellan tio och trettio deltagare . Varje onsdag sitter vi i Textilrummet och handarbetar.

En vägg i vardagsrummet målades vit och vi ser film och TV på storbild. Varje dag har vi 11-kaffe i vardagsrummet eller i trädgården på sommaren. Grillen tänds och vi äter middag ihop när husets matlagning gjort sommaruppehåll.

Det ingår i våra stadgar att man ska delta i städning av huset och middagslagning. Sju städlag turas om att hålla huset väldigt rent. Efter mycket diskuterande kom vi fram till en rätt bra fungerande organisation. Alla bomedlemmar är inordnade i sex matlag som tar hand om en vecka var. Matlagen är representerade i Matrådet. Det finns en menygrupp och en inköpsgrupp. Från början gjorde varje matlag upp veckans meny och inhandlade. Nu sköts det av särskilt intresserade. Matlagen kan ändra menyer, men vi som tacksamt äter det som bjuds behöver inte längre sitta i timslånga överläggningar över kokböcker.

Det krävs möda att samordna så många viljor, vi är sjuttio vuxna bomedlemmar och fem barn. Vår gemenskap är ett spännande projekt, något nytt mitt emellan arbetskamrater, släkt och bygrannar.

Diskussionerna blir ofta livliga och ibland rätt upprörda. Jag tycker att vi så småningom har lärt oss modus vivendi. När en diskussion blir otrevlig inser vi att det bara medför att folk undviker att träffas. Det viktigaste tycker jag är att vi ska känna trygghet med varandra, att vi är accepterade. Det händer att någon blir sårad eller besviken och drar sig undan gemenskapen. Eller att man inte står ut med att se någon granne och undviker all kontakt. Och man har hört mumlas att den och den inte borde bo här. Jag tror att vi kan lära oss ett mer konstruktiva beteendemönster. Tala med din "fiende" och berätta hur du reagerar! Försök finna sidor som du kan berömma ärligt.

Vi har olika politiska åsikter tack och lov, men lutar nog mest åt vänster. Påtagligt många arbetar eller har arbetat med människor, t ex som socialarbetare, psykologer, terapeuter, jurister, inom sjukvården ,

forskare och lärare. Några har egna företag. För att tala sociologiskt är vi mest medelklass, många akademiker och påtagligt få ur arbetarklassen
Det är fler kvinnor än män som vill bo här.

Många av oss är måna om att det ska bo både män och kvinnor i Dunderbacken. Eftersom alltså betydligt fler kvinnor än män söker sig till kollektivhus anser många av oss att män ska prioriteras. Självfallet är det viktigaste kravet att det är gemenskapen i ett kollektivhus man söker, inte en bostad i Stockholm. Med den bostadsbrist som finns är det svårt att bedöma.

Om man bor i en etta kan man tänka att det blivit ett väldigt litet hem. Men så inser man att man faktiskt disponerar ett helt våningsplan med gästvåning, restaurangkök och matsal för hur många gäster som helst i smakfull miljö.

Jag är oerhört tacksam över att få bo i Dunderbacken och ser det som en present från Gud, att jag som 80-åring fick plats här! Eftersom vi hade ett helt nytt tomt hus att fylla (!) kunde också äldre få plats utan att huset blev ett "äldreboende".

Jag älskar min lägenhet om två rum och kök och en loggia som är ett litet extra rum, med soffa och TV. Mitt sovrum är inrett som kontor med gammalmodigt bord för fast dator och skrivare, flera bokhyllor. En skön bred säng och tre garderober får god plats. Kombinationen egen lägenhet och gemenskap är suverän.

Jag hoppas få bo här tills jag dör.

Jag läser och läser

Jag har nog alltid läst mycket. Hade en viss dyslexi tror jag som barn, men den övades bort genom ett oavbrutet läsande av flickböcker, Fröken Sprakfåle till exempel och Polyanna, som alltid var GLAAD!

På 1940-talet gick jag en rond i Villa Kullens trädgård, villan som pappa David och mamma Janesie Lindblom låtit renovera grundligt, dit vi flyttade när pappa blev direktör för STAL i Finspång. Stor trädgård utan staket mot Aurora-parken mot sjön Doverten.

Vi hade trädgårdsmästare, men jag minns bara de underbara äppleträden, Signe Tillisch, Åkerö, Cox Orange, som staten nu betalar för att odlare ska ta bort och ersätta med mer lätthanterliga sorter. Jag plockade många äpplen och radade upp dem på översidan av sängen. Låg på magen och läste och åt .

Efter riksdagen har läsning blivit mitt huvudsakliga intresse förutom att skriva. Jag kopplar av med en del lättillgängliga romaner som jag läser om och om igen: Selma Lagerlöf Jerusalem, Löwenskjöldska ringen, En herrgårdssägen, Jan Guillous Arnböcker, Brobyggatna, Tjuvarnas marknad, Hamilton t. ex. Madame Terror. Stieg Larsson Millenniumserien inklusive den omdebatterade fjärde delen av David Lagercrantz, Marianne Fredriksson, Dagmar Edqvist, Katarina Mazetti, Nevil Shutes Mannen med säljpiporna och Australien-böckerna, Liza Marklund, Elin Wägner, särskilt Väckarklocka.

Men mest läser jag samhällslitteratur. David C.Korten, Naomi Klein, Andreas Cervenka, Ingmar Karlsson, Noam Chomsky, J.K. Galbraith, Ernst Wigforss , Riane Eisler, Stefan de Vylder, Paul Krugman och många fler. Två exempel recenserar jag här. Hösten 2012 tog jag

del av tegelstenen om skuld. Författaren kommer fram till, efter 500 sidor att alla skulder borde avskrivas!

David Graeber DEBT The First 5.000 years

År 2011

“Man måste väl betala sina skulder !”

Nej säger Graeber. Alla skulder betalas inte. Bland annat ska långivaren ta risker.

Sid 6.

Haiti

Skuld kan orättfärdigt ha pådyvlats någon.

Skuld kan vara ett sätt att straffa vinnare som inte skulle få vinna.

Plantageslavar rymde och upprättade Republiken Haiti. De besegrade Napoleons armé (!), som skulle återföra dem till slaveriet. Med godkännande av det internationella samhället, inklusive USA, ålade Frankrike Haiti ett skadestånd på motsvarande 18 miljarder US\$ och samtidigt ett embargo tills skadeståndet var betalt, en summa som var omöjlig att betala.

Jämför Paul Collier The Bottom billion, som har andra förklaringar till varför Haiti är med i botten-miljarden.

Sid.371

KINA

Sedan Han-dynastin utvecklar Kina ett system av "tribute".

I gengäld för att ett land erkänner kejsaren av Kina som suverän världshärsverkare, överlämnar Kina värdefulla gåvor, siden och porslin, till landet för symbolisk avgift. (Ostindiska kompaniet ??)

Aggressiva små grannstater, "barbar-stater" överväldigades och försvagades av de frikostiga gåvorna. Kina "Mittens rike" kände sig så överlägsen alla andra och behövde ingenting från något land på jorden. De var inte intresserade av utrikeshandel. Storbritannien anföll Kina i "opium-kriget" för att tvingade dem att öppna sig för handel. Kina besegrades för först gången och deras självkänsla försvann. Kina har inte glömt. Väst har inte gjort avbön för detta flagranta brott.

Det är intressant att jämföra Kinas metod med de europeiska kolonialmakterna, som med våld suger ut kolonierna på deras resurser och förstör deras struktur.

Efter andra världskriget, till skillnad från utarmningen av fienden efter Versaillesfreden, byggde USA upp stort välstånd i Tyskland, Sydkorea och Japan .

Har Kina ett långsiktigt mål när det gäller USA?
s. 382

Pengar är ingenting i sig själv.

Den enorma militärmakten har byggts upp för att hindra 60- och 70-talets sociala och ekologiska alternativrörelser från att lyckas.

Sovjets sammanbrott ledde till brutal kapitalism.
s. 383

Min översättning:

"- - - vi hamnade i den egendomliga situationen att inte ens kunna föreställa oss något annat sätt att arrangera saker och ting. Det enda vi kan föreställa oss är katastrof "

--- För att frigöra oss måste vi först åter se oss själva som historiskt agerande, som folk som kan förändra världens utveckling. Det är precis detta som militariseringen av historien avser att ta ifrån oss."

Ett exempel till.

Här stimuleras konspirationsteorin (?) om världskapitalet:

Ellen Hodgeson Brown "Bankerna och skuldnätet"

s.222

"Tyskland finansierade hela sin statsapparat och krigsoperation från 1935 till 1945 utan guld och utan skuld. Och det tog hela den kapitalistiska och kommunistiska världen för att krossa den tyska makten över Europa och föra Europa tillbaka under bankirernas klack. En sådan penningens historia finns inte ens med i de offentliga (statliga) läroböckerna i dag."

Det tyska ekonomiska system som förde landet från bankrutt till en fungerande stat, är väldigt intressant. Hur kommer det sig att man inte får läsa något om detta? Allt drunknar i nazismens illdåd.

Det var ju tur (?) att nazisterna (nationalsocialisterna!) också var galna och rasister och folkutrotare.

Finns det någon som har intresse av att glömma den framgångsrika tyska ekonomin?

Sverige klarade arbetslöshetskrisen på 30-talet genom en blandekonomi, där kapitalet kontrollerades av staten. Inte heller blandekonomin är populär i de lärosäten som undervisar ekonomi.

SVERIGE OCH VÄRLDEN

6. POLITISK KAMP

Politikerförakt

Det är inte svårt att misskreditera människor som fått ett politiskt förtroendeuppdrag. En del av oss anser sig tvungna att försvara vårt partis ställningstagande än om vi inte gillar det. Jag valde att gå min egen väg och gjorde därmed ingen karriär i Centerpartiet eller riksdagen. Det skulle inte fungera om alla gjorde som jag eftersom folk röstar på ett parti, som måste fatta beslut och eftersom alla inte kan få som de vill.

Det faktum att vi är människor med fel och brister gör det också lätt att finna fel som kan väcka förakt och leda till drev när offret är tillräckligt inflytelserikt och ska drivas bort.

Och en regering utan regeringserfarenhet efter 44 år av s-styre är nog faktiskt väldigt klantig.

Som sagt så koncentrerade jag mig under 90-talet på att påverka det nyliberala ekonomiska systemet efter Kjell-Olof Feldts statskupp 1985, då han fick riksdagen att gå med på (mig också) att avskaffa vårt blandekonomiska system.

Inom Finansdepartementet verkar ESO, expertgruppen för studier i offentlig ekonomi .

ESO-rapporten Ds 1996:37 av Torsten Svensson

"Novemberrevolutionen – om rationalitet och makt i beslutet att avreglera kreditmarknaden 1985" visar att jag inte överdriver särskilt mycket när jag kallade det

en statskupp. Inflationsbekämpning blev viktigare än full sysselsättning,

Det viktigaste i svenska ekonomisk politik sedan Wigforss på 30-talet var full sysselsättning till avtalsenliga löner.

Medlemskapet i EU innebar att vi accepterade de första två delarna av EMU, EU:s ekonomiska och monetära union, som föranledde bland annat statens utgiftstak. Vår ekonomiska självbestämmanderätt har inskränkts.

Jag återger här en riksdagsdebatt antagligen 1998.

Anförande i riksdagen om grundlagsändring om Riksbanken

Anf. 34 BIRGITTA HAMBRAEUS (c):

Fru talman!

Sveriges riksbank är världens äldsta. Den lyder under riksdagen, vilket är unikt. I dag kommer riksdagen att avskaffa sina möjligheter att genom lag styra Riksbanken på det sätt vi själva önskar. Vi kommer inte heller att styra penningpolitiken genom beslut av de riksbanksfullmäktige som vi utser.

Makten över penningpolitiken går till oberoende tjänstemän. Det är ett mycket betydelsefullt steg. Jag anser att riksdagen gör ett stort misstag.

Roland Larsson och jag har motionerat om att riksdagen inte skall ändra regeringsformen 9 kap.12 § och ta ifrån de av riksdagen utsedda riksbanksfullmäktige makten över penningpolitiken. Jag yrkar därför bifall till reservation nr 1, där man tar ställning för vår motion.

Däremot ansluter Roland Larsson och jag oss tillregeringens förslag att det i regeringsformens 9 kap. införs en 11 § som ger regeringen makten över valutapolitiken. Det betyder t.ex. att Sverige inte kan knytas till EU:s växelkursmekanism, utan att ett demokratiskt ansvar kan utkrävas.

Regeringen föreslår att riksbankslagen skall ändras så att målet för penningpolitiken skall vara att upprätthålla ett fast penningvärde.

Jag har föreslagit motion K3 att de högst prioriterade målen för penningpolitiken i Sverige skall vara full sysselsättning och finansiering av omställningen till kretsloppssamhället.

Det vilande grundlagsförslag som vi beslutar om i dag skall bekräftas av den nyvalda riksdagen. KU menar att riksdagen bör ta slutlig ställning till innehållet i riksbankslagen först när grundlagen ändrats. Genom utskottets redogörelse för vad den ändringen skulle innebära står det dock klart att vi inte har några som helst möjligheter att lagstifta fritt rörande Riksbanken, om vi i dag antar det framlagda förslaget till ändring av regeringsformen.

Finansutskottet anför i sitt yttrande till KU att en självständig riksbank måste ges ett demokratiskt förankrat mål för verksamheten. Det låter ju väldigt bra, men hur långt sträcker sig vår demokratiska rätt?

Finansutskottet framhåller nämligen att det, eftersom Riksbanken kommer att omfattas av det europeiska centralbankssystemet, ECBS, inte är möjligt att fastställa ett verksamhetsmål som strider mot ECBS verksamhetsmål, nämligen ett fast penningvärde.

Detta påminner litet grand om Fords yttrande att man får välja vilken färg man vill bara man väljer svart.

I KU:s betänkande s. 19 citerar jag: "Som ovan nämnts kommer Riksbanken att bli en del av ECBS, oavsett om Sverige kommer att delta i valutaunionen eller inte." Och litet längre ned: "Riksdagen kan alltså inte lagstifta om att målet ett fast penningvärde skall vara underordnat målet full sysselsättning eller något annat mål, eftersom detta skulle strida mot EG-fördraget."

Så långt om vår demokratiska rätt att själva bestämma. Förutsättningen för att man skall kunna säga att det mål vi sätter upp för Riksbanken är demokratiskt förankrat blir alltså att riksdagen i demokratisk ordning beslutat ansluta sig till ECBS. Men det har vi uppenbarligen inte.

I folkomröstningen framhölls uttryckligen att det var riksdagen som skulle ta ställning till den ekonomiska och monetära unionen, EMU.

De tre faserna i EMU är alla steg på vägen till valutaunionen och den gemensamma centralbanken. Juridiskt sett är vi bundna av alla tre stegen när vi accepterade Maastrichtfördraget och gick med i EU.

Men riksdagen har politiskt markerat att vi inte anser oss bundna och att ingen kan tvinga oss. Det är bra. I och med att riksdagen beslutat att inte nu gå med i valutaunionen bör vi självfallet inte heller införa bestämmelser som syftar till medlemskap i valutaunionen.

För att det skall vara meningsfullt att behålla en penningpolitisk självständighet i landet skall vi naturligtvis också behålla alla instrument för att kunna föra en framgångsrik självständig sådan politik. Vi hade därför behövt analysera djupare varför det är viktigt med en egen valuta och riksbank. Det enda som förs

fram i debatten är att man därmed kan parera asymmetriska makroekonomiska chocker.

Vad som inte nämns är att Riksbanken som instrument i en sådan situation blir hämmad om den främst skall tänka på att bekämpa inflationen.

Ett exempel från 70- och 80-talet kan vara belysande. De centerledda regeringarna klarade den stora makroekonomiska oljechocken genom en kraftig underbalansering av budgeten och stora utlandslån.

Sverige var till ca 80 % beroende av importerad olja. Andra länder producerade olja och skar guld med täljknivar i och med oljeprishöjningen, men för oss var det en stor påfrestning på samhällsekonomin. Oljepriset mer än sexdubblades.

Vad gjorde de centerledda regeringarna? Vi lånade tillbaka en del av det vi betalat för oljan utomlands, dvs vi ökade vår utlandsskuld kraftigt. Statsskulden blev ungefär lika stor som nu. Inom parentes kan sägas att den avvecklades utan några större bekymmer på några år, trots att vi devalverade och det därmed borde ha varit svårare att avveckla utlandsskulden.

Vad använde vi pengarna till som vi lånade? Näringslivet omstrukturerades kraftigt. Varvsindustrin, som hade koncentrerat sig på supertankrar, lades ned. Marknaden hade helt försvunnit. Sverige var världens andra största varvsnation, och det var därför en oerhörd omställning. När varvsindustrin lades ned gavs stålindustrin genom stora statliga investeringar en ny framtid. Varven köpte en hel del stål. Vi hade stora investeringsplaner för stålindustrin. Det blev en väldig turbulens där i och med att beställningarna försvann. Staten pumpade in pengar i stålindustrin och

omstrukturerade den för en ny framtid, bl.a. vid Domnarvet i Dalarna.

Regeringen hade alltså många penningpolitiska instrument till sitt förfogande. Med riksdagens godkännande klarade Sverige krisen utan arbetslöshet. Det stora framtidsprojektet för näringslivet nu är omställningen till ett kretsloppssamhälle. För att ge en sådan omställning styrfart skulle staten behöva använda alla de penningpolitiska instrument vi hade på 70-talet men som anpassningen till EU gjort att vi avskaffat för att underställa oss marknadens godtycke.

Det är sällan kortsiktigt lönsamt att göra de stora omställningarna i näringslivet. Och marknaden, som nu avgör var investeringarna skall läggas, har inget intresse för sådana investeringar som kanske aldrig ger högre aktieutdelning men som räddar de fortsatta förutsättningarna för ett gott liv för alla.

Fru talman!

Riksdagen gör nu enligt min uppfattning en fatal dumhet som avskaffar möjligheten att styra penningpolitiken för full sysselsättning och finansiering av kretsloppssamhället. Genom att tvinga Riksbanken att följa marknadens diktat urholkas demokratin. Jag yrkar bifall till reservation nr 1.

Vår reservation avslogs.

7. NATIONALISM OCH POPULISM

Ordens makt

Konfucius, död 479 f.Kr

Tze-Lu sade: Fursten av Wei har sökt dig för att med din hjälp ordna landets styrelse. Vad är det första som du anser bör göras?

Mästaren sade: Av nöden är att fastställa rätta benämningar

-Jaså verkligen? Sade Tzu-Lu. Så opraktisk du är! Varför skulle dessa behöva rättas?

-Lu! Den upphöjde är försiktigt tystlåten om vad han icke vet.

Om rätta benämningar icke fastslås motsvarar språket icke fakta. Om språket icke motsvarar fakta kan ärendena icke föras till framgång.

Kan ärenden icke föras till framgång skall rätten och musiken icke blomstra. Blomstrar icke rätten och musiken kan lag icke tillbörligen skipas. Kan lag icke tillbörligen skipas vet folket ej i vad mån det kan röra hand eller fot.

Därför ser den upphöjde nödvändigheten av att orden svarar mot begreppen och därtill att handlingarna svarar mot orden. Den upphöjde begär detta, att i hans ord ingen oriktighet skall vara.

Ord skapar känslor, dimridåer eller klarhet. Experter styr opinionen genom att välja signalord som skapar fy-känslor kring det de vill bekämpa. Undersök i vems intresse! "Egenintresset ljuger aldrig" sa Marx, kan man påpeka utan att vara marxist..

Nationalism

Skilj på

”nationalstaten som ett utmärkt redskap för förändring och nationalism som ett farligt mentalt och politiskt gift.”

Göran Greider

Ordet har en stank av främlingsfientlighet, inskränkthet, självgodhet och önskan att isolera sig. Vem har intresse av att bekämpa nationers rätt att besluta om egna angelägenheter, som till exempel sin ekonomiska politik?

Den osympatiska varianten av nationalism finns uppenbarligen, men är alla som håller på värdet av en nation sådana? Finns det intressen som vill hävda det? Ja, de globala företagen och finansvärlden som vill ha fritt fram. I en globaliserad värld måste vi ha en global ekonomi påstås det. Hur då? En världsregering?

Jag anser att många nationer med självkänsla och med egen valuta, egen ekonomisk politik och lagstiftning är det svåraste hindret för dessa ekonomiska intressens dominans. Eller?

Blir det en bra värld för alla när storföretagen styr?

David C. Korten hävdar i sin "Agenda för en ny ekonomi" att nationer bör ta tillbaka sin ekonomiska självbestämmanderätt.

Gör det honom till nationalist?

Kampanjen för NEJ i folkomröstningen om medlemskap i EG/EU skydde den svenska flaggan och fruktade att förknippas med nationalism.

Ändå var Sverige som självständig stat aktad och ärad av jordens majoritet, Europas forna kolonier. Genom Olof Palme stod vi på de förtrycktas sida för en rättfärdig ekonomisk världsordning. Och före EU-inträdet var vi det land som samarbetade mest med andra länder över hela jorden. Vi var långt ifrån isolerade!.

Vi på NEJ-sidan hade kanske misslyckats att ge begreppet nation en varm och generös färg av självklar tacksamhet och glädje över Sverige. Eller?

Men är det inte konstigt att det bara är små nationer som ska förlora självbestämmande? EU som började som ett fredsprojekt övergår alltmer till en supernation.

Populism

Ordet populism kan absolut betyda att man högljutt och okunnigt hävdar orealistiska, förenklade lösningar på svåra problem. "Gatans parlament" kan ha rätt i sina protester, utan att klara av att styra landet. Vi vet exempel på kaos och katastrof som följd. Den arabiska våren!

Men varningsklockor ringer för mig när etablissemangen som ekonomer och andra förståsigpåare hävdar att det är populism när politikerna vill göra det folk vill. Man talar oblygt om "politisk klåfingrighet" när ekonomiska intressen hotas!

Riksbanken ska vara "oberoende". Politiska partier intalas att ekonomiska teorier ska ha överhöghet, även när de visat sig främst gynna de privilegierade och leda till ojämlikhet och arbetslöshet. Nyliberalismen har länge plågat skuldsatta u-länder genom IMF:s strukturanpassningsprogram. Nu skapar den kaos i Europa och förstör demokratin i Grekland.

Demokrati är ett allmänt hyllat honnörsord , men med allt tunnare innehåll. Det nyliberala ekonomiska systemet överordnas demokratin. Riksdagen får allt mindre att säga till om, utan att verka märka det!

Hur har vi kunnat gå med på att, som jag skrev i "Att göra uppror i riksdagen" betala för att styras av andra länders byråkrater! Det är knappast "populistiskt" att värna rätten till självbestämmande! Det är ju den rätten försvaret säger sig värna!

Konstitutionsutskottet, KU, har som sin främsta uppgift att kolla att statsråden inte utövar ministerstyre. De självständiga myndigheterna kan endast styras av regeringsbeslut, inte av sina ansvariga ministrar. Och det är riksdagen som stiftar lagar enligt grundlagen. Vilket hån!

EU:s lagstiftning tar över alltmer av riksdagens befogenheter och sker genom beslut i ministeråden. Det vill säga medlemsländernas fackministrar beslutar. Inte nog med det. De flesta lagar stiftas av medlemsländernas tjänstemän eller diplomater. Medan KU jagar svenska ministrar för "ministerstyre" när de försöker få ett ord med i laget. Före folkomröstningen gav jag ut ett antal småskrifter med hjälp av Riksdagens utredningstjänst, till exempel "EG:s lagstiftning i praktiken" RUT Dnr 92/93:1833 .

Den 4 juni 1993 deltog jag i en riksdagsdebatt, där jag visar med citat från EU:s Maastrichtfördrag, att Sverige tvingas lyda EU när det gäller politiken för utrikes , säkerhet och försvar, ekonomi och atomkraft. Jag kunde också tagit med utrikeshandel och jordbruk och konkurrens.

EU är så osannolikt invecklat och ineffektivt att folk inte tror det är sant, tror att de missuppfattat och därför struntar i det ... De som försöker finna enkla lösningar, som att självständiga länder kunde samarbeta utan gemensamma beslut i hela unionen, anklagas för Populism.

Skulle EU upplösas miste många tjänstemän jobbet. Är det detta som gör Brexit så komplicerat?

8. FÖRENTA NATIONERNA

Från att ha varit Europas fattigaste omvandlades Sverige till världens rikaste och mest jämlika land, med en stark och självständig röst i världen för de förtryckta och för miljön

Så gick vi över till att bli en lydlig EU-medlem som betalar miljarder för att styras av andra länder.

Låt oss återgå till att vara en självständig deltagare i Förenta Nationerna!
Som självklart samarbetar men alla länder!

Det går inte för världskapitalet att dominera en värld med många små stater med egen valuta och ekonomisk politik.

En rättfärdig världsordning Nationellt självbestämmande är en förutsättning för demokrati, som inte fungerar i alltför stora sammanhang. EU säger själv att man har ett "demokratiskt underskott"!

Pröva tanken att alla små och stora nationer förenar sig om en fredlig, naturvänlig och rättfärdig världsordning, med Cocoyoc-deklarationens ord från 1978

" Det ideal vi behöver är en enda värld grundad på samarbete, i vilken varje del utgör ett centrum som lever utan att det sker på någon annans bekostnad, i förening med naturen och i solidaritet med kommande generationer."

Jan Eliasson, en av "Palmes pojkar", fredsmäklare och utrikesminister en kort period, är fungerande generalsekreterare i FN. Han är vice under Ban Ki Moon, men om man får tro Inga-Britt Ahlenius räcker denne inte till. Man ser tydligt Jan Eliassons anda i FN:s antagna Agenda 2030, som efterträdde millenniemålen. Hans mandatperiod går ut 2017. Han är 75 år, men internationellt sett är det ingen ålder. Kanske väljs han till generalsekreterare för FN!

Om inte, tycker jag att Stefan Löfven skulle erbjuda honom en hög position i UD. Vilket team det skulle bli!: utrikesminister Margot Wallström, bistånds- och klimatminister Isabella Lövin och Jan Eliasson!

Sverige som sitter i FN:s säkerhetsråd 2017 och -18 skulle kunna göra skillnad. Att vi fick stor majoritet redan vid första omröstningen visar att vårt namn fortfarande står högt efter Olof Palmes modiga ställningstagande för de förtryckta mot världen mäktiga.

Sverige är inte särskilt litet, en medelstor nation åtminstone till ytan och inte litet till invånarantal heller. Se på Island!

Om vi hävdar att vi som självsändigt land vill återuppta samarbetet med hela världen, kan vi göra skillnad.

Om vi hukar oss hos Nato och odlar hotbilder är framtiden dyster.

Och EUs fogligaste land påvekar knappast, även om "sitter vid bordet".

9. Supernationen EU är inte längre ett fredsprojekt

Fredsprojektet EG, Europiska gemenskapen, håller på att bli en aggressiv stormakt med Ryssland till fiende.

Det var på tiden att Frankrike, Tyskland och Storbritannien slutade kriga mot varandra. Vi var tidigare i Norden. Vi slogs i århundraden men slutade vid 1800-talets början.

Vi aktar oss för att göra Norden till en union och byggde den nordiska modellen som är framgångsrikare än EU.

EU säger förstrött att man har ett demokratiskt underskott. EU är alltså odemokratiskt. Lösningen på det ser man i att göra EU till en fullbordad nationalstat, Europas förenta stater.

Tillräckligt stora stater anklagas inte för att vara nationalistiska, trots att de försvarar sina intressen på jorden med vapenmakt.

Men små stater anklagas för nationalism, när de vill bestämma över sig själva.

En nation kan vara öppen och samarbeta livligt med världen utan chauvinism. Men frustrationen över att tvingas lyda lagar som andra pressar på en, kan leda till destruktiva former av nationalism.

Norden kunde bli vägvisare för den europeiska gemenskapen, just därför att vi INTE är en union!. Vi har olika statsskick och olika förhållande till EU, olika försvarspolitik och lagstiftning. Men vi anpassar själva de lagar som behövs och känner oss hemma hos

varandra. Ingen har makt att styra över den andra, det är kanske hemligheten.

EU:s svaghet är att byråkrater från medlemsländerna i praktiken är de som sköter lagstiftningen, utan att vi kan bli av med dem i allmänna val.

Demokratin fungerar bäst i överblickbara sammanhang när det är nära till dem man ger förtroende att bestämma över sig och där dessa kan avsättas om de inte lever upp till förtroendet

Jag börjar undra om inte önskan att avskaffa "nationalstaten" det vill säga små länders suveränitet, hör ihop med de globala storföretagen och finanssystemet. Hur ska dessa kunna växa och bli större och rikare om en massa länder själva bestämmer över vad som tillåts inom deras gränser?

Kapitel 11 handlar om de s.k. frihandelsavtal som Sveriges EU-kommissionär Cecilia Malmström sköter. Enligt min uppfattning handlar det INTE om frihandel utan om storföretagens och finansvärldens (kapitalets!) intresse av att få som de vill oberoende av demokratiska beslut.

Kan man fortfarande kalla EU för ett fredsprojekt, när man ser hur Ryssland behandlas? Se kapitel 13!

Pröva tanken att Putins ambition endast är att bygga upp något av det försvar som raserades när Sovjetunionen upplöstes. Han vill stoppa EU:s och Natos expansion mot Rysslands gränser som sker mot överenskommelse.

Nej långt ifrån att nu vara ett fredsprojekt som strävar efter förtroendefullt samarbete med grannländer, behandlar EU nu Ryssland som en fiende. Medan man

gör upp med det alltmer diktatoriska Turkiet och skickar tillbaka flyktingar dit. Nato-landet Turkiet, som alla Natoländer lovat att försvara om det angrips...

Det militärindustriella komplexet behöver en fiende för att motivera de skattemiljarder de kräver. Och Sverige hänger med.

Det är sorgligt och farligt.

Militär rustning riskerar att leda till krig.

I dag den 17 augusti 2016 läser jag i DN :
"Ekonomi sköts bäst nationellt"

Den turkiske ekonomen Dani Rodrik, professor vid John F. Kennedy School of Government vid Harvard framhåller att klimatfrågan måste lösas internationellt eftersom det är frågan om ett sammanlänkat globalt system. Men det är inte fallet med ekonomi, där varje land har olika förutsättningar.

Artikeln är något dunkel men han hävdar att "Globala regler och procedurbestämmelser som höjer de inhemska politiska beslutens kvalité är vad som behövs ... förbättra nationella beslut i stället för att begränsa ländernas handlingsfrihet.

Intressant är också att han påpekar att internationella institutioner "lätt övermannas av samma särintressen som undergräver den inhemska politiken."

Social oro och upproriska stämningar som kan leda till extremism göds när små nationers fräntas sin rätt till självbestämmande !

10. FRIHANDEL TILL VARJE PRIS

”Klimataktion” har ett spännande projekt från 2015 i ABF-huset Stockholm: Medborgarutredningen. Nio seminarier, ledda av Stina Oscarson, länkades ut i cyberrymden för allmänt deltagande. Efter varje seminarium bildades en studiecirkel för att arbeta vidare med frågeställningarna.

Åtta personer, Cirkel 1, har träffats i min lägenhet på Hägerstensvägen 237C var och varannan torsdag. Vi brevväxlade med Sveriges viktigaste politiker, Cecilia Malmström (L), EU-kommissionär med ansvar för EU:s förhandlingar om frihandelsavtal. Det vill säga vi fick svar från en av hennes assistenter. Eftersom Sverige lämnat över beslutsrätten för vår utrikeshandel till EU (visste du det?) leder hon förhandlingarna också för oss.

17 mars 2016
EU-kommissionär
Cecilia Malmström
Rue de la Loi 200
BE-1049 BRUSSELS

Hej Cecilia!
Jag brukar säga att du är Sveriges viktigaste politiker nu, i egenskap av EU-kommissionär för våra utrikeshandelsfrågor.
Jag har stor respekt för dig, även om vi har olika åsikter i mycket. Jag vet att du verkligen gör ditt bästa för öppenhet. Jag tror att du i förhandlingarna lyckats förbättra ISDS, som ju funnits länge och nu får utökade uppgifter i och med TTIP.
Frihandel har länge varit fördelaktig för våra storbolag, som tidigare varit svenskägda. Vad jag förstår är

Sverige pådrivande i förhandlingarna både om TTIP och TISA. Det känns inte bra!

Nu växer kritiken både mot WTO och utökad frihandel. Det blir allt tydligare att de transnationella storföretagen tar över makt från parlament och ett allt medvetnare civilsamhälle. En värld som styrs av företagsintressen gynnar knappast utvecklingen mot en rättfärdig och hållbar värld. Som motiv för TTIP och TISA anförs att de skulle skapa fler jobb och ökad tillväxt.

FRÅGOR:

1 Förklara närmare hur dessa jobb och tillväxten uppstår och fördelas! Kommer TTIP och TISA att underlätta framväxten av en jämställd värld och kampen för resurshushållning och mot förstörandet av miljön

Jag deltar i MU, www.medborgrutredningen.se, initierad av Klimataktion och under ledning av Stina Oskarsson. Studiecirkel 1 i MU har bett mig skriva till dig och de instämmer.

Birgitta Hambraeus

Eva Avner

Berenike Alfvén

Birgitta Tulin

Bo V Herlin,

Nina Naim

Tobias Nyblom

Frånvarande var Barbro Berg som instämde senare

Svar från Cecilia Malmströms assistent

Hej Birgitta!

Jag jobbar i Cecilias Malmströms stab och hjälper henne att svara på brev från Sverige. Tack för det brev som du och dina vänner skickat!

Som du redan verkar vara väl medveten om så är TTIP och TISA två olika frihandelsavtal som vi just nu håller på att förhandla med USA, och respektive 22 andra WTO medlemmar. Men du har rätt i att båda avtalen har gemensamt att de öppnar nya zoner mellan EU och tredje länder för frihandel. För att dessa frihandelszoner ska vara effektiva fordras ömsesidigt erkännande av standarder mellan alla parter. Självklart är sådan harmonisering ingen enkel uppgift och för att försäkra oss om att våra standarder inte faller måste vi först identifiera exakt vilka standarder som faktiskt kan harmoniseras, och vilka som kommer att få förbli olika. I motsats till vad många tror handlar det varken om harmonisering av hela marknadssektorns standarder eller om hela servicesektorns reglemente. Vi förhandlar om standarder för var enskild vara och tjänst för sig. Det är också därför som förhandlingarna pågår under så många år. Och vi gör detta just för att vi är övertygade om att tillgång till nya marknader gynnar våra företag och vår ekonomi såsom det gjort hittills, och att det kommer att leda till ytterligare nya jobb. I den öppna ekonomin leder handel till ökad ekonomisk tillväxt.

Självklart leder även ekonomisk aktivitet inom den inre marknaden till ökad tillväxt för individuella medlemsstater som vi sett hittills, men det krävs normer och värden som vi är ambitiösa i att få med i förhandlingarna och i det slutliga avtalet. Tilläggas bör kanske också att en av anledningarna till att vi

förhandlar om TTIP i första taget är att vi vill vara med och sätta globala standarder för framtida handelsavtal. Vi är övertygade om att ett avtal mellan EU och USA, de två största och mest demokratiska ekonomierna i världen, har potential till att göra just det. Inga miljöregler, eller regler kring livsmedel eller konsumentskydd ändras genom TTIP. Tack än en gång för ditt brev och för ditt engagemang! Jag hoppas att jag lyckats svara på dina frågor.

Vänliga hälsningar,
CATRINE NORRGARD Member of Cabinet
European Commission
Commissioner of Trade

Birgitta svarar Cecilia Malmströms assistent :

Jag är tacksam om du visar detta mejl för Cecilia Malmström, även om jag förstår att hon inte hinner ta del av alla brev!

Hej Cecilia!
Din uppgift i EU är av avgörande betydelse. Jag tror dig och Catrine att ni har de bästa intentioner och att EU är ambitiös i sin strävan att, som Catrine skriver, få igenom ert förslag gällande normer och värden för hållbar utveckling. Men det är ju inte alltid ambitiösa ambitioner lyckas och Catrine beskriver dem enbart som ambitioner, inte krav i förhandlingarna. I Sverige har ju följande mantra varit allmänt omfattat: "Sverige är ett litet exportberoende land och vårt välstånd beror på frihandeln." Det har antagligen varit sant, men världen har förändrats.

Jag fruktar att du är pådrivande i TTIP, som allt fler också i USA börjar tvivla på.

Ur magasinet TIME nr 13 i år:

"Efter årtionden av konsensus börjar värdet av frihandel ifrågasättas både från vänster och höger."

I en lång artikel framhåller tidningen bland annat att visst har frihandeln ökat välståndet hos några men minskat det för andra. Varor har blivit billigare, men knappast några nya jobb har skapats. Konkurrensen pressar ned lönerna."

Det skulle vara en stor seger om du lät förhandlingarna stranda och TTIP aldrig kom till stånd!

Med varma hälsningar!

Birgitta Hambraeus

Svar från Cecilia Malmströms assistant

Hej!

Jag tror tyvärr att ni missförstått svaret. Inga miljölagar kommer förhandlas bort.

Ingen arbetsrätt. Ingen livsmedels- eller konsumentskydd.

Förhandlingsmandatet finns på nätet och det är det som sätter ramen för EU:s krav. EU har inget intresse av något sådant. Det är EU som skapat dessa lagar och allt vi gör ska präglas av hänsyn till hållbar utveckling.

Forts svar från Catrine

Det står i EU:s grundlag. EU har alltså ambitionen och kravet att allt vi kommer överens om respekterar de lagar vi har.

Tanken med hållbarhetskapitlet är att vi ska samarbeta med USA om frågor om hållbarhet. Mot barnarbete. Mot

illegal handel med utrotningshotade arter. Starkare tillsammans är principen. Världen har ju förändrats i den bemärkelsen att vi är ännu mer beroende av varandra. Lokalproducerat blir kvar så klart, men det finns ingen chans att Sverige överlever utan sin export OCH import. 30 miljoner jobb i EU är beroende av vår export. Faktum är att europeiska företag är mer och mer beroende av produktionskedjor mellan olika EU-länder innan slutprodukten exporteras till länder utanför EU. Den svenska exporten till länder utanför EU bidrar till att skapa över 200 000 arbetstillfällen i andra EU-länder. På samma sätt har den tyska exporten bidragit inte bara till 6,2 miljoner arbetstillfällen i Tyskland utan även ytterligare 1,3 miljoner jobb i andra EU-länder. Siffror från IMF visar att 90 procent av framtidens tillväxt kommer att ske utanför Europas gränser, därför är det extra viktigt med en ambitiös europeisk frihandel- och investeringspolitik så att våra företag kan ta del av den marknad som växer fram på annat håll. Handelsavtalet med Sydkorea trädde i kraft 2011 är det hittills mest ambitiösa avtalet som vi har. Det har resulterat i en ökad export med 55 % på tre år, vilket motsvarar ett värde av 4,7 miljarder euro. För att ta ett exempel.

Vänliga hälsningar,Catrine

Vår klimat-cirkel fortsatte inte dialogen.

Nu i augusti 2016 är det troligt att TTIP stoppas. Båda presidentkandidaterna i USA säger nej till bland annat TTIP, utvidgad frihandel mellan USA och Europa. I Bratislava i september -16 ska Cecilia Malmström som EU-kommissionär försöka skynda på alla handelsavtal

hon håller i. Barack Obama är positiv, men han slutar som president om några månader. Både Frankrike och en del tyska toppolitiker är negativa, dock inte Merkel. Jag ogillar dessa handelsavtal eftersom jag ser dem främst som storföretagens strävan att styra världen så att det passar deras snäva intressen. Debatten börjar komma igång också i Sverige. Störst fokus ligger på ISDS (Investor-state dispute settlement), vilket är förvirrande därför att denna tvistlösningsmetod visserligen kommer att ingå i de nya handelsavtalen men redan finns sedan länge. Ett visst skydd för företagsinvesteringar kan man tycka rimligt. Om ett företag har ett avtal om en miljardinvestering kan de ha skydd mot att företaget inte förstatligas, till exempel. ISDS kommer att finnas kvar både i förhandlingarna med Kanada, Ceta och TTIP, men förändrade, faktiskt till det bättre

Hur är det i dag om företaget förbjuds driva sin verksamhet? Ett exempel är det helstatliga (!) Vattenfall AB som stämt Tyskland för att de menar allvar med att avveckla kärnkraften. Kände inte Vattenfall till Tysklands Energiewende när de köpte tyska kärnkraftverk? Nu stämmer de tyska staten för att den avvecklar Kymmell. De lär ha ett avtal med någon i Tyskland om att få driva det.

Uppseendeväckande nog sker förhandlingarna helt öppet och kan följas på nätet. Sådana har förut varit helt hemliga och omöjliga att överklaga. Jag tror att Cecilia Malmström, som kämpar för transparens i god liberal anda, har lyckats med detta. Det borde hon få beröm för! Jag hör sällan någon säga att ISDS redan är i kraft. Varför?

Det nu aktuella Ceta-avtalet med Kanada skulle avgöras i dag, den 18 oktober-16. Alla EUs medlemsstater måste vara eniga. Vårt hopp står till

Rumänien och Bulgarien som är emot. Sverige är entusiastiskt för ...

28 oktober 2016. Bulgarien och Rumänien var inte längre emot. Belgiens lag kräver att delstaterna är överens. Den belgiska delstaten Vallonien sa nej och många jublade, i förväg visad det sig. Vallonien ansåg sig ha fått vad de krävde, det är ju så EU brukar lösa problem. Efter ett nej i en folkomröstning går man med på en förändring och så blir EU enigt och byråkraterna som styr EU får igenom sitt förslag som de vill. Belgien sa därefter ja, så nu har Ceta-avtalet skrivits under och börjar enligt uppgift preliminärt gälla den 1 januari 2017. Permanent blir det när /om alla EU-länders parlament ratificerar vad deras regeringar undertecknat. Det brukar de göra, annars blir det regeringskris.

När Vallonien mopsade gick tongångarna i svenska media att ska det verkligen vara så att en liten delstat ska kunna stoppa EUs beslut, när alla andra är för. Aningslöst, utan konsekvensanalys. Det var detta som man tröstade oss EU-skeptiker med, att när det är viktigt kan vi inte tvingas, alla måste vara eniga. Det militära försvaret sägs skydda vårt självbestämmande. Ha!

11. HUR MYCKET STYR EU?

Riksdagsordningen, RO och
Decemberöverenskommelsen, DÖ

BREXIT

Kalabaliken efter Brexit kunde leda till EU:s förnyelse, från ett allt närmare samarbete med sikte på nationalstaten EU, till ett samarbete mellan självständiga stater.

Byråkraterna från medlemsländerna har i uppgift att skapa en superstat av EU och de strävar ivrigt på, särskilt Kommissionen. Men folken stretar emot.

Den rådgivande folkomröstningen i Storbritannien, UK, visar att en majoritet i vissa delar av landet vill lämna EU. Vad går de då miste om?

Man kan inte plocka russin ur kakan sägs det, men här är det ett missledande talesätt.

UK vill fortsätta handla med EU och det vill EUs länder också så de äter säkert gärna dessa russin tillsammans.

EUs inre marknad innebär fri rörlighet för varor och tjänster, alltså ett frihandelsavtal, men också fri rörlighet för kapital och personer.

Sverige hade ett frihandelsavtal med EG , åtminstone sedan 1972. Sverige och UK var med i EFTA, European Free Trade Agreement.

Dessa russin mår också EU bra av. Alltså ömsesidig nytta. Varför skulle EU hindra UK fortsatt frihandel?

Fri rörlighet för kapitalet, det vill säga förbud att reglera kapitalet, kan vi gärna klara oss utan.

EU:s ekonomiska och monetära union, EMU, i tre faser, hindrar länderna att föra en egen ekonomisk politik. Vid

inträdet i EU gick Sverige med i de nyliberala två första faserna (utgiftstak och begränsad statsskuld, d v s stabilitetspaketen) men vi har hittills klarat oss utan fas tre, där man byter sin egen valuta mot euron och förlorar riksbank och kontroll över sin ekonomiska politik. Med känt katastrofalt resultat i Grekland. UK har papper på att slippa EMU, så den delen av den inre marknaden har de aldrig varit med i.

Den fria rörligheten för personer är mer komplicerad, främst därför att folk från fattiga medlemsländer får bättre betalt än de är vana när de accepterar lägre löner än de som fackföreningarna fått igenom i rikare länder. Det blir en press nedåt på alla löner.

Har ett land moralisk rätt att leva på en högre levnadsstandard än andra länder och försvara detta ? Om de nått detta genom en klok ekonomisk politik? Inte om det sker på andras bekostnad. Vi köper alltmer varor från låglöneländer och sätter våra ekologiska fotavtryck runt om i världen. Frihandel! Men fattiga länder vill väl att vi ska köpa deras varor? Det kan vara en väg till ökad levnadsstandard för dem. Det här tål att tänka på. Det är också komplicerat eftersom många EU-medborgare flyttat till annat land inom unionen och företag som etablerat sig där är osäkra på vilka villkor som kan gälla deras investeringar.

Klart är emellertid att det även utan EU fortfarande bör vara fritt fram att studera hos varandra. Det gjorde vi genom ERASMUS-projektet långt före vi blev EU-medlemmar. Vi var faktiskt redan med i de flesta samarbetsorganen och påverkade innan medlemskapet. Detta redogör jag för med hjälp av Riksdagens

utredningstjänst i en skrift från 1992 "Ett fritt, öppet Sverige – vårt samarbete med EG"

Ingen vet vad Brexit kommer att leda till. Men vi bör kunna slå fast att det går att lämna EU enligt Lissabonfördraget och ändå behålla frihandeln. Helt enkelt därför att det gynnar alla parter.

Kanske är det så enkelt som att UK skulle hemförlova samtliga tjänstemän i EU och sluta betala medlemsavgift? Men en hel del personer blir nog kvar på kontinenten betalade av UK, för att fortsätta vara med som observatörer, med det inflytande som andra accepterar. Det gällde alltså för Sverige innan vi blev medlemmar.

Frågan är om det inte finns ett intresse av att framställa BREXIT som oerhört invecklat. Vore det lätt och inte störde handeln mellan länder kanske fler skulle tycka att det vore bra att slippa byråkraternas klåfingrighet och EUs grundlagar som föreskriver den nyliberala ekonomiska modellen!

GREXIT vågade inte Greklands vänster, därför att man inte visste vad det skulle innebära.

Riksdagen beslutar om statens finanser eller?

Nu gällande budgetprocess för staten innebär en anpassning till EU så till vida att riksdagen i beslutet om ramar för statens budget låser ett utgiftstak, överskottsmål och låneram m m.

Vad skulle hända om vi gick tillbaka till bestämmelserna om budgetbehandling från tidigare Riksdagsorden, RO? Skulle EU hindra oss?

Budgetprocessen

I den riksdagsordning som ändrades 1996 gäller att riksdagen först låser ramarna för statsbudgeten i ett enda beslut. Riksdagsledamöterna kan sedan bara göra justeringar inom samma utgiftsområde. Det skulle inte gå att föra över en miljard från krigsmakten (utgiftsområde 6) till UD (utgiftsområde 5) för fredlig konflikthanering, för att ta ett drastiskt exempel.

Tanken med nu gällande RO anses vara att underlätta för en minoritetsregering att få igenom sina förslag. Nästan alla regeringar i Sverige efter 70-talet har varit i minoritet. Hela oppositionen måste vara överens om ett gemensamt alternativ för att fälla regeringens förslag, vilket var otänkbart så länge oppositionen bestod av flera partier med var sitt budgetförslag. Det nya nu, som föranledde Decemberöverenskommelsen, DÖ, är att oppositionen enades om sitt förslag utan att vilja regera.

Hur utses regeringar?

Efter ett riksdagsval lägger Talmannen förslag i riksdagen på statsminister. Hen bildar regering när det inte är en majoritet mot. Det är därmed rimligt att också acceptera denna regerings rambudget, tänker man sig.

Men 2014 kom ett samlat alternativt budgetförslag från Alliansen, det vill säga de partier som erkänt att de förlorat regeringsmakten och godkänt att Stefan Löfven bildade en röd/grön regering. Intentionerna i RO bröts därför att SD röstade för Alliansen budget, som därmed vann. Alliansen ville inte bilda regering med stöd av SD, så det fanns fortfarande inget alternativ till regeringen Löfven som tvingades regera med oppositionens budget, en orimlig ordning.

Decemberöverenskommelsen, DÖ

är alltså helt i linje med nu gällande riksdagsordning, nämligen att den regering riksdagen godkänt ska få igenom sin budget.

Det är nog RO 1996 som man är missnöjd med, fast alla tycks skylla på DÖ. Jag är förvånad över att inte statsvetenskaplig expertis har gjort detta klart i media. Den envetna diskussionen har handlat om fel saker.

1970-talets RO

Minnet är väldigt kort och den utmärkta RO som dessförinnan gällt under enkammarriksdagen utan problem har tydligen helt glömts bort. Där behandlade riksdagen budgeten utan att begränsas av en ram för helheten. Utskotten kunde ändra fritt i regeringens förslag och var inte bundna av att hålla sig inom utgiftsområdena. Det blev ändå bara mindre ändringar och störde inte regeringarnas ekonomiska arbete.

Tvingar EU oss ?

Sverige sa ju nej till EMU, EU:s ekonomiska och monetära union. Vi vägrade att ge upp den svenska kronan, Riksbanken och rätten till en självständig ekonomisk politik.

Men när vi blev medlemmar 1994 hade EU redan beslutat om EMU:s två första delar, som alltså ingick i medlemsavtalet . Bara UK och Danmark hade undantag.

EMU innebär att den offentliga sektorn ska hållas nere enligt nyliberalt synsätt. Därav utgiftstak för staten och en gräns för hur mycket staten får låna, "statsskulden" medan de privata bankerna gör som de vill. Och därav

ett överskottsmål i statens budget. Detta är en anpassning till EMU.

Vår riksbank får inte låna av sig själv, så kallad centralbankskredit. Problemet med denna sägs vara att den leder till inflation, vilket inte vore så dumt nu när brist på inflation är ett problem. Se närmare i kap. 28!

Vår röd/gröna regeringens försök att slippa ur tvånget gillas inte av Lars Anell, Kjell Olof Feldt och Michael Sohlman som i SvD Näringsliv den 3 augusti -16 undrar hur regeringen tänker finansiera sina satsningar på välfärd och infrastruktur. Medan Per Lindvall i SvD Nä den 1 augusti hävdar att överskottsmålet hotar ekonomin. Jag försöker få Per Lindvall att följa upp med en diskussion. Utan framgång.

Det blev NEJ första gången folk fick yttra sig om EMU. Till och med de som var entusiastiska för ett ja till EU-medlemskap i folkomröstningen har blivit betänksamma.

Ekonomi framstår så invecklad och obegriplig att de flesta värjer sig för att ens diskutera. De som är inblandade i finansvälden sitter fast i en ostyrbar struktur, enligt Joris "Simma med hajar". Se kap.24! Det är dags att ändra på det och skapa en begriplig diskussion. SvD är på god väg.

Tidigare statsbudgetprocess

Hur såg då statsbudgetprocessen ut i tidigare RO ? Under nästan hela min 28-åriga riksdagstid var det inga problem med riksdagens behandling av regeringens budgetförslag. Riksdagen tog inte först en ram för utgifter och inkomster utan ägnade sig åt att granska alla poster, tillsammans med de motioner om ändring som ledamöterna väckt under den allmänna motionstiden. Varje post debatterades för sig i

respektive utskott, som hade möjlighet att ändra regeringens förslag när en majoritet ville.

På våren räknade Finansutskottet igenom resultatet och la fast statens budget som riksdagsmännen beslutat och så fick det bli, utan några problem.

Riksdagsmännens rätt att besluta om ändamålet med skatten gällde fortfarande. " Svenska folkets urgamla rätt att sig själv beskatta."

Riksdagsmännen hade möjlighet att engagera sig och påverka till skillnad från vad som gäller nu.

Så vill jag till exempel minnas att vi på Dalabänken gjorde en gemensam framstöt i våra partier och hindrade regeringen att bifalla SJs förslag att lägga ned tågtrafiken mellan Borlänge och Mora.

Det var också under allmänna motionstiden inför budgetbehandlingen som jag la min motion 1973:1467 som fick en enig riksdag att ge regeringen tillkänna, att kärnkraften skulle omprövas. Den behandlades samtidigt med det dåvarande statliga verket Vattenfalls anslag

Det är alltså ändringen i Riksdagsordningen 1996 som bör diskuteras, inte Decemberöverenskommelsen, som är en konsekvens av denna dåligt fungerande riksdagsordning.

Har riksdagen gett upp makten?

Nog är det märkligt att riksdagsmännen går med på att makten tas från dem! Jag var själv ledamot när det hände och begrep inte konsekvenserna. Pinsamt!

Nu är det emellertid inte de förtroendevaldas uppgift att vara experter. Riksdagsmännen ska handla efter de värderingar som de gått till val på.

Statstjänstemännen inklusive utskottens kanslier besitter expertis inom sina områden. Min erfarenhet är att riksdagens utskottskanslier har kompetenta och demokratiskt fungerande tjänstemän som har till uppgift att formulera ledamöternas förslag så att de passar in i den lagstiftning som gäller. Ett betänkande från ett utskott innehåller en så kallad recit, en sakkunnig analys, något som aldrig ifrågasätts. Det vore bra om kansliets tjänstemän hade i uppgift att noga redovisa konsekvenserna av riksdagsbeslut som föreslås inom huset, t ex av Riksdagsstyrelsen. Jag tror att detta gäller reglerna om budgetprocessen i RO 1996.

Regeringen kan lita till utredningar, remisser till alla som berörs av ett förslag och kunniga tjänstemän i departementen innan de lägger en proposition. Jag var ledamot av Konstitutionsutskottet, KU, där RO 1996 behandlas. Kanske sviker minnet mig, men jag tror inte att vi fick en noggrann analys av vad ändringen i RO innebar. Även om den föranleddes av medlemskapet i EU borde vi diskuterat konsekvenserna och undersökt hur mycket vi vara skyldiga att ändra i RO.

Jag anser att RO bör ändras så att ledamöterna inflytande stärks.

Skulle EU hindra oss?

12. SOVJETUNIONEN

hade kunnat bli en förebild.
Men det tillät inte Väst.

Sovjetunionen

1922 bildades Sovjetunionen av Ryssland, Ukraina, Vitryssland och Transkaukasien. Ett icke-kapitalistiskt ekonomisk system infördes. Ett bondeland förvandlades till industrination, ledde rymdforskning och hade en så stark armé att Nazi-Tyskland besegrades. Tjugo miljoner sovjetiska soldater dog i "Det stora fosterländska kriget".

Baltikum, Polen tillhörde Sovjet genom överenskommelse med Hitler. Krim har tillhört Ryssland sedan 1700-talet. Östra Europa inklusive halva Tyskland ockuperades och kommunismen infördes, d.v.s. sovjetisk planhushållning. Mot många vilja, vilket kan bevisas av att sovjetmedborgare inte fick lämna landet och att folk sköts ihjäl vid Berlinmuren om de försökte.

Marshallhjälpen byggde upp krigshärjade länder också fienden Tyskland. Sovjet erbjöds vara med, men avböjde.

Kalla krigets tävlan mellan de olika ekonomiska systemen i Öst och Väst, hindrade kapitalismen från de excesser vi ser i dag. Man var rädd att folk kunde vilja bli kommunister.

Sverige tillhörde den neutrala och alliansfria rörelsen, NN-gruppen, och byggde vidare på det blandekonomiska systemet.

En rättfärdig världsordning

Under 1960-70talen fanns en internationell god vilja att skapa en rättfärdig värld.

-UNCTAD, FNs organ för handel och utveckling, fick FN med på reformer kring världsekonomin. En ny ekonomisk världsordning. Sverige var pådrivande tillsammans med likasinnade länder, Norden, Holland och Kanada.

-FNs miljökonferens hölls 1972 i Stockholm på Sveriges (Inga Thorssons) initiativ.

-Norges statsminister Gro Harlem Brundtland var ordförande för FNs kommission om miljö och utveckling, med rapporten Our Common Future. Dessförinnan myntades Kyrkornas världsråds slogan A Just and Sustainable World Economic Order.

- Willy Brandt och Olof Palme lanserade begreppet Gemensam säkerhet i stället för det kalla krigets avskräckning och kapprustning.

-I Helsingfors tog president Kekkonen och Sovjetunionen initiativet till det som skulle bli Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE, OSCE. Förtroendeskapande åtgärder i stället för misstänksamhet och hot, samt ekonomiskt och tekniskt samarbete och mänskliga rättigheter. Vid en OSSE-konferens i Stockholm bevittnade sovjetiska och amerikanska militärer en svensk försvarsövning.

-När Sovjetunionen upplöstes skapade Nato "Partnership for Peace". Eftersom också Ryssland blev

medlem accepterade jag som riksdagsman att Sverige gick med.

Ryssland var från början med i militärövningar under Nato-befäl, men utestängdes senare.

Natos krigsövningar i Norrland

SOU "Snö, mörker, kyla" drar upp riktlinjerna för Natos militärövningar i Norrland. IKFF protesterade i spontanremiss, utan resultat.

Sedan 2004 bombar Nato Norrland tillsammans med vår militär. 2012 var 16.300 militärer engagerade i övningen "Cold Response". De lokala tidningarna skriver stora artiklar, men inte ett ord i riksmidia! Ett norskt plan störtade i Kebnekaise, men att det ingick i Natos krigsövning framgick inte av rapporterna i media. Föreningen "Ofog" försöker genom fredliga protester uppmärksamma dessa spektakulära övningar. Men väldigt få vet över huvud taget om att detta sker i vårt land.

Sovjetunionens folkarmé, Röda armén, som vann kriget mot Hitler med enorma uppoffringar, tilläts förfalla efter Sovjets upplösning. Inga pengar till löner eller underhåll.

Det är rimligt att se Putins "upprustning" som ett legitimt sätt för en nation att ha ett fungerande försvar. Särskilt som Ryssland är omringat av Nato-baser och EU strävar efter att få med forna sovjetrepubliker för vidare befordran till Nato. Till exempel Ukraina inklusive Rysslands flottbas på Krim.

Krim tillhörde ursprungligen Ryssland, men ryktet säger att Chrusjtjov i beskänkt tillstånd gav det till dåvarande sovjetstaten Ukraina.

Gorbatjov

Sovjetunionens president Michael Gorbatjov insåg att Sovjets planekonomiska system med byråkratisk styrning och demokratiska underskott hade nått vägs ände. Folk hade en tryggad försörjning men saknade initiativkraft och verkade lamstagna.

Han inspirerades av den goda viljan i världen och vågade glasnost (öppenhet) och perestroika (omstrukturering).

Hans personlighet vann ett enormt folkligt gensvar i Väst på 1980-talet. New Yorks byggnadsarbetare hälsade honom med stora plakater på skyskraporna (Welcome Gorby!) när han blygt höll sitt tal i FNs generalförsamling. Både Reagan och Thatcher uttalade sig vänskapligt om honom.

Europeiska länder började frigöra sig från Sovjet, Baltikum, Polen, Tjeckoslovakien. När så Berlin-muren föll protesterade Gorbatjov inte. Han var i färd med att skapa en ny union av sovjet-staterna med något av en skandinavisk blandekonomisk modell, eller kinesisk.

Men en grupp gammelkommunister försökte men misslyckades med en statkupp 1991.

Nu 25 år efteråt skriver Anna-Lena Laurén och Michael Winiarsky i DN om hur Boris Jeltsin, Rysslands president, stoppade kuppen. Men vad hände sen? Varför skriver inte DN om fortsättningen?

DN-artiklarna vittnar om hur befriade folk kände sig därför att Gorbatjov accepterade yttrandefrihet och samhällskritik.

Med Gorbatsjov slutade vi att vara sovjetmänniskor, säger en Moskva-bo. Vi var inte längre rädda. Det var intressant att lyssna på diskussionerna i parlamentet, duman. Nu är vi tillbaka. Jag skulle aldrig orka lyssna på Putin. Vi har en propagandaapparat som är starkare än någonsin Goebbels hade kunnat hitta på.

Vad hände? Jeltsin stöddes uppenbarligen av Väst för att hindra att Sovjet förvandlades till blandekonomi som Gorbatsjov ville! Det hade nog varit väldigt lockande för många. Nu var det en totalt fri kapitalism som skulle visa att inget gott fick komma ut av kommunismen. Väst skulle segra i det kalla kriget.

För mig kom det som en förfärlig upptäckt att Sverige var aktivt för att införa rövarkapitalismen i Ryssland. Sverige ambassadör Örjan Berner skriver i sina memoarer "Härskare i Kreml från Gorbatsjov till Putin" att han rådde Jeltsin att göra nationalekonomen Jegor Gajdar till finansminister, av flera tänkbara. Denne ville snabbt släppa all styrning av ekonomin. Anders Åslund var anställd vid ambassaden.

Hur sann är Naomi Kleins berättelse?

Naomi Klein "Chockdoktrinen – katastrofkapitalismens genombrott". Ordfronts förlag 2007

Boken visar hur den råa kapitalismen, nyliberalismen, pådriven av Chicagoskolans Milton Friedman (som Assar Lindbeck såg till att ge ekonomipriset till Nobels minne) slog sönder alla försök till en marknadsekonomi med mänskligt och ekologiskt

ansvar. Ledstjärna är girighet och slakt av statens befogenheter.

Gorbatjov ledde under 1970-talet Sovjetunionen genom en anmärkningsvärd demokratiseringsprocess. Parlament, lokala råd, presidenten och vice presidenten hade valts i allmänna val, en självständig författningsdomstol inrättats och pressen släppts fri. Hans slutmål var att bygga socialdemokrati av skandinavisk modell.

Men världskapitalet tände moteld. Gorbatjov förödmjukades och fick sitta länge i ett väntrum när världens ekonomiska stormakter, G7, möttes i London 1991. Gorbatjov fick inget stöd av Internationella valutafonden (IMF) eller Världsbanken eller andra ledande kreditinstitut styrda av USAs maktcentrum Washington.

Västs man blev Boris Jeltsin, Rysslands president. Tillsammans med några av sovjetstaterna beslöt han att upplösa Sovjetunionen. Därmed var Sovjets president Gorbatjov utan ämbete och man såg på TV hur han förödmjukades av Jeltsin som nu blev den starke mannen

I ett försök att stoppa demokratiseringsprocessen körde en grupp ur kommunisternas gamla garde fram stridsvagnar till parlamentsbyggnaden. Jeltsin fick hjältestatus när han i TV-kamerans ljus hoppade upp på en stridsvagn och ledde motståndet. Han föreföll försvara demokratin som han snart skulle avskaffa.

Jeltsin fick parlamentet med på att under ett år ge honom fullmakt att utfärda lagar genom dekret utan att parlamentet antog dem. Han följde helt Västs önskan

att göra om Ryssland ekonomi till rå nyliberalism. Svensken Anders Åslund och andra nyliberala ekonomer föreskrev den våldsamma reträtten från demokrati till rövarkapitalism.

USAs regering (Bill Clinton!) finansierade övergången till frihandel och en löpeldsliknande privatisering av landets uppskattningsvis 225.000 statsägda företag. Maffian som varit de enda som fått något ur händerna under Sovjets sista tid, fick utan motstånd ta över Sovjets rikedomar. Oligarkerna blev ofattbart rika medan folket inte fick ut sina löner och led nöd. De ryska pengarna förlorade sitt värde.

De nyliberala ekonomerna såg demokratin som ett hot. Under tryck från väljarna beslöt parlamentet helt inom sina befogenheter att dra tillbaka Jeltsins fullmakt och återta lagstiftningsmakten. Då framträdde Jeltsin i TV och utropade undantagstillstånd. Den oberoende författningsdomstolen förklarade detta olagligt. Men Väst satte in hela sin auktoritet bakom Jeltsin. USA:s president (Demokraterna) Bill Clinton gav honom 2,5 miljarder dollar i stöd.

Det folkvalda parlamentet gjorde motstånd. När de la fram en budget som inte uppfyllde IMF:s krav på nedskärningar, förklarade Jeltsin att författningen hade avskaffats och parlamentet upplösts. El och vatten stängdes av i parlamentsbyggnaden. Moskvaborna strömmade till för att försvara parlamentet och ge parlamentarikerna mat.

Men Jeltsin beordrade en motvillig armé att storma parlamentet och sätta byggnaden i brand, " för att försvara Rysslands nya kapitalistiska ekonomi mot det

allvarliga hot demokratin utgjorde". Västerländska tidningar jublade.

Och vad gjorde - gör vi i Sverige? Också jag som riksdagsman tolkade skeendet som DN nu, att det var gammelkommunisternas kupp som var problemet, när det i stället gällde att stoppa Gorbatsjov.

Efter Andra världskrigets slut undrade många över varför tyskarna inte protesterade mot Hitler. Varför protesterar inte vi hörbart mot de brott som begås i dag?

Mejl till Peter Wolodarski, augusti 2016

Tack DN

för att ni uppmärksammar 25års-minnet av Gorbatjovs fall och Jeltsins maktövertagande!

Jag var i riksdagen när det hände och upplevde skeendet precis som det skildras i artiklarna den 19 och 20 augusti.

Men vad gjorde Jeltsin egentligen med makten och varför är Ryssland som det är i dag?

Av tidigare ambassadör Örjan Berners bok "Från Gorbatjov till Putin – härskarna i Kreml" framgår att Sveriges ambassad, med Anders Åslund anställd, var aktiv för att omedelbart omvandla ett dåligt fungerande kommunistiskt system till kapitalism där Sovjets rikedomar privatiserades. Det fanns uppenbarligen ingen samhällsstruktur som kunde klara detta. Oligarkerna!

Artiklarna i DN redovisar intervjuer med Moskva-bor i dag, vemodiga tankar om att Gorbatjov-erans öppenhet och begynnande demokratisering försvunnit. Vad hände?

Naomi Klein beskriver skeendena i "Chockdoktrinen" . Vem avsatte duman och författningsdomstolen och beordrade armén att anfälla Vita huset och sätta eld på det? Knappast KGB-upprorets män, som Jeltsin ju besegrat tidigare.

Kommer DN att följa upp fortsättningen på 25-årsminnet i fler DN-artiklar?

Med förväntansfulla hälsningar!

Birgitta Hambraeus

Jag fick ett automatiskt tack och att han skulle läsa men inget svar och inga fler artiklar i DN

13. VÄSTMAKTERNAS SKULD

Ingmar Karlsson : "Roten till det onda – uppdelningen av Mellanöstern - 1916-2016"

Orsaken till alla krig i Mellanöstern anser Ingmar Karlsson är Syke-Picot-avtalet, där Storbritannien och Frankrike delade upp det Osmanska riket mellan sig. Det var Nationernas Förbund, NF, med säte i Geneve, som gav "kolonialmakterna mandat att vägleda spillrorna av det Osmanska riket till riktiga nationalstater med självbestämmande. "

Landsgränser ritades upp med linjal utan hänsyn till de folk som bodde där och deras organisation.

Efter Andra världskriget fortsatte Europas överhöghet över Mellanöstern med stöd till diktatorer.

USA förklarade utan att skämmas att deras intressen skulle försvaras. Oljan!

Jag lyssnade glädjestrålande på radions skildring av "Den arabiska våren" på 2010-talet. Namnet säger en del om hur vi såg på det folkliga upproret. Nu har talesättet besannats att revolutionen äter sina barn. När diktatorerna föll fanns det ingen organisation som kunde styra länderna, utom konservativa islamiska brödraskap. Krig mellan tusentals krigsherrar i Syrien, stöds av olika maktcentra. Flyktingar och kaos.

Irak-kriget var en katastrof. USA avrättade Saddam Hussein och gjorde sig av med hela hans administration och militär, som bestod av den sunnimuslimska minoriteten. De var dessa som hade kompetens både militärt och att styra landet. Nu utgör de kärnan i IS, den islamiska staten.

Är krig lösningen?

14. FREDSRÖRELSEN - BYT STRATEGI !

Fredsrörelsen har använt samma argument för fred under hundra år och krigen har blivit allt fruktansvärdare. Det är dags att byta strategi.

Vi fredsvänner är oftast idealister, och skygga för pengar. Om något är lönsamt är det nog bara för pengar det sker... Jag tror vi har fel.

Vi sitter i sunkiga lokaler och tänker goda tankar. Men uppenbarligen ineffektiva. Medan det militärindustriella komplexet, MIK, badar i skattemiljarder och försörjer sig gott på militär forskning, upprustning och avlägsna krig och krigsförberedelser. Allt för att värna freden

....

Det borde stå klart att vi inte kan fortsätta med samma argumentering som på 1900-talet!

Det gäller att avslöja dem som orsakar krig, att finna andra sätt för dem att försörja sig och det gäller att göra freden spännande.

MIK

Generalen och den republikanske presidenten Dwight D. Eisenhower myntade begreppet "Det militärindustriella komplexet" när han höll sitt avskedstal 1961 vid brasan i Vita huset. Han varnade det amerikanska folket

"Denna kombination av ett enormt militärt etablissemang och en stor vapenindustri är något nytt i den amerikanska erfarenheten. Dess totala påverkan – ekonomiskt, politiskt, även andligt – känns i varje stad, varje regional myndighet, varje kontor inom den federala regeringen. Vi inser den absoluta nödvändigheten i denna utveckling. Men vi får inte göra

misstaget att inte förstå dess allvarliga konsekvenser. Vårt arbete, resurser och försörjning är alla inblandade; så är själva strukturen i vårt samhälle. I regeringen måste vi skydda oss mot omotiverat inflytande, oavsett om det är avsiktligt eller oavsiktligt, från det militär-industriella komplexet. Möjligheten för att vi på ett förödande sätt mer och mer riktar våra kraftansträngningar åt fel håll existerar och kommer att bestå.”

Eisenhower har verkligen blivit sannspådd! MIK blir allt viktigare för försörjningen (!) och arbetar systematiskt vill jag påstå för att få mer pengar. Enligt Johan Ehrenberg gick 65% av den federala budgeten i USA till MIK år 2012. För att motivera något sådant behövs en fiende.

I juli 2012 skrev jag följande:

” Det militärindustriella komplexet vill tjäna pengar på vapen. De försöker uppväcka kalla krigets avskräckningspolitik. Ryss-skräcken har gamla anor, men känns alltmer gammalmodig. En ny kapprustning gör oss inte säkrare. Det verkar klokare att se grannländer som samarbetspartner i stället för hotfulla fiender. Det är det som var den bärande idén i EG/EU. Och det är tanken bakom OSSE, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa. Förtroendeskapande åtgärder, mänskliga rättigheter och tekniskt och ekonomisk samarbete.”

EGs fredstanke var god, men gäller inte längre. Jo det är inte troligt att det blir krig mellan Tyskland och Frankrike. Men Sovjet / Ryssland, den andra segermakten när EG bildades efter Andra världskrigets slut, har utsetts till fiende.

Tyskland verkar i det längsta har hållit fast vid OSSE:s samarbete i stället för hot. Den tysk-ryska

gasledningen under Östersjön är ett exempel. Nu backar de från den andra ledningen intill. Och Sverige diskuterar att hindra dem från hamnen i Slite. Sverige övar sedan länge med NATO och bombar i Norrland och i Vättern och flyger hotfullt nära Baltikum. Inte konstigt att Putin spelar med i krigslekarna.

Hur ska vi bäst arbeta för fred?

Vi fredsälskande, som förespråkar icke-våldsförsvaret, säger visserligen att vapenmiljarderna borde gå till mat. Men vi borde konkretisera oss och framhålla att fred rent av är lönsamt.

Livet måste också vara spännande.

Fred verkar fridsamt men en smula tråkigt.

Vilsna ungdomar dras till och med till IS som bjuder på dramatik av hisnande våldsamt och vidrigt slag. Att offra sig för en stor sak kan vara lockande !

Men livet är ju egentligen dramatiskt så det räcker utan våld.

Här susar mänskligheten fram på jordklotet i eviga universa i en verklighet som kanske inte känner tid eller rum. Kanske är vi de enda varelser som är förmögna att betrakta och fundera över tillvaron. Att fysiskt ge sig ut bland stenbumlingarna i rymden verkar rätt fantasilöst tycker jag. Men varför inte skicka upp obemannade rymdskepp med utrustning för realistiska dataspel i cyberrymden? Det kunde bli dramatiskt och gestalta en ofattbar verklighet på ett sätt som gav idéer, perspektiv och spänning. Varför inte kompletterande olympiska tävlingar med spel i rymdverklighet?

Naturens självgående system och oerhörda inneboende visdom kan ge existensiella rysningar av förundran! Träden kommunicerar och hjälper varandra, skriver Peter Wohlleben i "Trädens hemliga liv" som bemötts med aktning i riksmedia.

Stadsbor har kanske glömt att det människan gör inte är det enda skeendet. Vi kan följa hur livet växer på nytt varje vår. Träd, mark och djur lever sitt eget liv. Det förekommer att forskare studerar ekosystemen och ser om vi kan byta vår våldspräglade klumpiga hantering av naturen mot den elegans som präglar livet omkring oss. Fotosyntesen! Cellernas samarbete i våra kroppar. Våra tankars påverkan på hälsan. Antroposoferna lever väl upp till att vara sanna profeter efter Jesu ord: " Av deras frukt ska ni känna dem". Stöd Vidarkliniken, som retar och utmanar läkemedelsindustrins krav på envælde! Biodynamisk odling, alla människors eviga värde och utvecklingsmöjligheter.

Våldets spänning har många konkurrenter !

Att rädda mänsklighetens och de högre livsformernas existens är inte heller ett tråkigt projekt, om vi slutar räkna ppm och grader medan vi fortsätter att gräva kol och borra efter olja och bygger länders ekonomi på fossil energi. Medan vi talar om solens möjligheter, men motarbetar solceller genom skatter i Sverige. En kan bli schizofren för mindre.

Vilka människor och strukturer är det egentligen som hindrar världen från inspirerande samvaro i gemenskap och får oss att tro att hot om våld skapar fred?

Det skulle vara dramatiskt att avslöja de krafter som vill förgöra mänskligheten, även om de säger att de bara vill försörja sig, "skapa jobb" och tillväxt.

Och de miljardärer som försvarar nanosekund-snabb datorstyrd spekulation i penningtransaktioner utan någon nytta i verkligheten och tycker det är naturligt att vi ska förse dem med pensionsfonder att leka med. Varför tror vi att de är nödvändiga och låter dem hållas?

Janne Josefsson, vad sysslar du med?

15. TJÄNA PENGAR PÅ FRED

Av någon anledning tycks vi anse att det är naturligt att staten ska satsa på militärer, vapenproduktion och krig. Syftet att försvara landet och öka säkerheten nås knappast den vägen.

Det är tryggare att vara vän och ha fredligt ekonomiskt utbyte med sina grannar än att hota dem. Det gäller även när man inte gillar deras ledning.

MIK, det militärindustriella komplexet, lever gott på krig, får tusentals miljarder skattepengar och bedriver framgångsrik krigspropaganda för att motivera sitt fögderi. Nu vill man att vi ska dubbla försvarsanslaget och gå med i Nato. Ty utan MIK blir det arbetslöshet ju! Som om det inte fanns annat att arbeta med!

Hur kan man få praktiskt stöd för fredliga lösningar? Det måste gå att försörja sig på att bygga säkerhet på fredlig användning av skattemiljarderna!

Fred är lönsamt

Det ska gå att tjäna sitt uppehälle och rent av bli rik på att arbeta för fred!

Som Frälsningsarméns grundare sa: - Varför ska djävulen ha den bästa musiken? Och så satte han kristen text till den tidens slagdängor.

Fred innebär

att vi slutar våldföra oss på jorden och bygger en hållbar värld och att vi finner icke-våldslösningar på konflikter, i stället för vapenmakt.

Både fred med och på jorden, som Elin Wägner sa..

Mängder av företag bör få beställningar av staten med de pengar som nu går till vapen. Staten kan se till att skynda på omställningen till en hållbar försörjning, ett människovänligt industrisamhälle utan avfall, med full sysselsättning. Med klimatsmarta kommunikationer, förnybar energi och ekologiskt jordbruk. Tekniken finns och utvecklas hela tiden. Solen räcker och varar! Ju mer vi lär oss desto lättare går det.

UD ska självfallet ha ett forskningsinstitut knutet till departementet, liksom Försvarmakten nu har FOI! Människor som arbetar med förtroendeskapande åtgärder och samarbete för att lösa konflikter mellan och inom länder ska ha trygga och välavlönade jobb.

Anslagen ska successivt minska till MIK. Nedläggningen av förband har visat att militärer har lätt att få andra arbeten. Vapenindustrierna kommer att läggas ned när staten successivt drar ned beställningarna och exportörbud införs.

Enligt SvD den 13 augusti -16 skrotas nu 97 fullt användbara JAS- Gripen-plan. De har köpts in för mellan 60 och 100 miljarder och SvD beräknar att de kostar en miljard var som skattebetalarna står för! Motivet är att den stora flygplansindustrin måste hållas igång!

Varför det? Det finns så mycket annat som staten skulle satsa på och som kräver många människors arbetsinsatser, d v s som ger jobb.

Det blir ingen långtidsarbetslöshet när staten återtar kontroll över kapitalet, bara omställningsperioder. Arbetslöshetsförsäkringen ska gå att leva på tills man får ett nytt jobb efter omskolning om det behövs. Staten som enligt grundlagen har monopol på att skapa pengar återtar den uppgiften som nu bara de privata bankerna har rätt att göra enligt EUs bestämmelser. Så länge det finns ledig arbetskraft kan staten satsa också nyskapade pengar på investeringar genom beställningar i det privata näringslivet. Också sådana investeringar som inte ger annan vinst än att alla har nytta av dem. Eller så långsiktiga stora investeringar att privat kapital inte kan klara dem men som ger utdelning på lång sikt. Till exempel de norrländska vattenkraftverken.

Den offentliga sektorn behöver mer personal. Nu blir folk sjuka av överansträngning och av New Public Management, ett tayloristiskt sätt att styra. Arbetet styckas upp och utvärderas ideligen. Bara det som går att räkna har betydelse. Sociala nätverk och samarbete försvåras. Tyst kunskap nonchaleras. New Public Management måste upphöra!

Stora delar av näringslivet kommer att ställas om för att producera på jordens villkor, utan att slösa med naturresurser. Det sker genom människors arbete och betyder alltså arbetstillfällen.. MIK är bisarrt.

Det är lätt att argumentera för ett vettigare säkerhetssystem, att skapa opinion för att MIK gör världen osäkrare. Och lobba för att bygga framtidens fredliga värld.

En nödvändig uppgift för freds rörelsen!

16. ALLMÄN VÄRNPLIKT UTAN VAPEN

Militären lyckas inte värva soldater. Inte tillräckligt många vill strida. Det känns väldigt bra!

Men därför föreslås nu i september -16 att alla sjuttonåringar ska mönstras. Av varje årskurs ska några tusen väljas ut för militär utbildning. Oförskämt!

Vårt moderna samhälle är sårbart och skadar ibland människor och natur.

För att värna landet behöver alla lära sig att klara försörjningen i en kris och för fred behövs konflikthantering utan våld.

En ny allmän värnplikt skulle gälla utbildning. Jag är motståndare till tanken att ungdomar ska göra samhällstjänst. Men så beroende som vårt moderna samhälle är av elektronik kan ett IT-sabotage, eller kanske en rejäl solstorm, få samhället att bryta samman genom att slå ut datasystemet. Här hjälper inga Jas Gripen eller tanks och kanoner!

Återinför den allmänna värnplikten, men utan vapen! Fokusera på förtroendebyggande samräde med alla länder, även när vi inte gillar deras ledning. Staten ska inte lära någon att döda ! Men visst behöver vi värna vårt sårbara samhälle mot många hot.

Avveckla det svenska militärindustriella komplexet. De verkliga hoten mot vårt land är det moderna samhällets sårbarhet.

Vägar till fred

Krig är det värsta onda.

Undervisa de värnpliktiga om 1900-talets nedrustningsambitioner för att finna konflikthanterings metoder för vår tid ! 1960 och 70-talen var framsynt.

- Gemensam säkerhet skapar trygghet, militär kapprustning leder till krig konstaterade FN:s Palmekommission på 1980-talet.
- Organisationen för säkerhet och samarbete, OSSE, omfattade ursprungligen samtliga länder i Europa inklusive Sovjetunionen, samt USA och Kanada. OSSE (ESK) hade på 70-80-talen stora ambitioner med förtroendeskapande åtgärder, ekonomiskt och tekniskt samarbete och mänskliga rättigheter. Man kan se det som en fortsättning på EG:s (EU) ursprungliga fredsprojekt.
- Partnerskap för fred bildades av Nato när Sovjetunionen upplöstes, för att skapa förtroende mellan Nato och andra europeiska länder och före detta Sovjetstater. Nu är Ryssland uteslutet.
- Sverige var drivande i FN när generalförsamlingen på 1970-talet fattade beslut om en ny ekonomisk världsordning

Sverige fick ett gott namn hos världens majoritet genom att stå på de fattiga och förtrycktas sida. Genom utrikesminister Margot Wallström har Sverige återtagit rollen som försvarare av mänskliga rättigheter i Olof Palmes anda.

En modern värnplikt kommer att undervisa ungdomarna om vägarna till fred.

Hoten mot säkerheten

är inte militära utan ligger i vårt samhälles sårbarhet.

- Vår försörjning har organiserats så att vi blivit helt utlämnade till en sårbar teknik och import av livsförnödenheter.
- Också i Sverige utarmas och förgiftas naturen. Åkermarken förfars.
- Klyftorna mellan människor ökar.
- Många ungdomar ser ingen inspirerande mening med livet och är rädda för att inte kunna försörja sig. Människor blir desperata och söker sig till extremiströrelser.
- Återinför blandekonomin! Sverige anammade 1985 den nyliberala ekonomiska doktrinen, med privatisering och åtstramad offentlig sektor. Den ekonomiska politiken gick från full sysselsättning till inflationsbekämpning. En modern blandekonomi skulle ge möjligheter.

Genom att förmedla kunskap som fortfarande finns kvar hos några envisa, kan vi utbilda ungdomarna att vara beredda att klara den livsviktiga försörjningen om nuvarande samhällsbygge raseras. Det blir nödvändigt med människors samarbete och praktiska kunskap.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB skulle vara huvudman och undervisningen kunde erbjudas folkhögskolor och nya byggas.

VÄRNPLIKTENS UPPGIFT

är att lära fredlig konflikthanering och ge praktiska färdigheter i hur man kan klara vitala samhällsfunktioner i kristider.

Värnplikten har också i uppgift bland annat

- att vara mötesplats för alla oberoende av bakgrund.
- att förbereda ungdomar för vuxenlivet och ge individuell vägledning så att alla vet sitt nästa steg efter avslutad värnplikt.

GEMENSKAP

17. MIN TRO

Jag är religiös och kristen.

Religiös i den meningen att jag utgår från och vilar i något utöver det handgripliga. Tron på den svindlande möjligheten att tillvarons yttersta och innersta är som någons stora förlåtande och kärleksfulla leende. Ingen av oss vet. Tanken att allt skulle komma till av en slump tycker jag är lika sannolik som att Shakespeares samlande verk skapats genom en serie explosioner i tryckeriet.

Jag tror på Jesus. Har en oerhörd högaktning för honom som tvärt emot sin tids uppfattning jämställde kvinnor och män och umgicks med de utstötta, upprättade dem och var kärv och hård mot sin tids etablissemang. Om det bara är en saga, vilket några tror, så är det ännu märkligare. Vilka skrev i så fall en sådan berättelse i så skarp kontrast till den rådande kulturen ?

Gamla testamentet, Jesu bibel, ser jag som en berättelse om mänsklighetens blodiga historia, påhejad av Jahve! Den innehåller också storslagen poesi om rättfärdighet som strömmande vatten och tanken att Gud skulle födas som ett litet hjälplöst barn – en son varder oss given.

Men det är Jesus jag tror på. Och Bibeln är skriven av människor som lagt till och dragit ifrån..

Maria Magdalena grundade kyrkan, när hon tolkade uppståndelsen och ingöt mod i sina manliga apostlakollegor. Det var kvinnor och slavar som först möttes hos varandra i köket. De var Jesus-trogna. Men vi hade glömt Jesus för länge sedan om minnet av honom skulle stannat vid detta.

Petrus och Paulus tog över och kristendomen blev statsreligion. Den gick emot nästan allt som Jesus lärt, svek honom grundligt, och byggde upp en maktstruktur som är helt främmande för Jesu lära och liv.

Missionärerna stödde de koloniala övergreppen på andra folk och religioner. Europas skuld är enorm! Och verkligen inte Jesus-inspirerad. Men Bibeln berättar tillräckligt mycket om Jesus.

Nu händer något! Kyrkan förlorar makt och är inte längre männens domän. Kvinnorna tar åter över! De flesta som prästvigs i Sverige är kvinnor. Kanske kan kyrkan nu bli Jesus-trogen !

Kyrkan kunde stå för de värden som anses kvinnliga: omsorg om allt levande. Också männen börjar förstå att mänskligheten inte kan fortsätta som nu med våld som ledande princip.

Efter denna tvärsäkerhet tänker jag litet skamsen på Konfucius ord att man bör vara försiktigt tystlåten om det man inte vet ...

Personligen har jag i alla fall erfarenhet av den stora trygghet som kommer när jag lämnar mitt öde i Guds händer. Efter det att jag jublande förlovat mig med Olle, slogs jag av vad det skulle innebära. Jag var på väg med grismaten från Hamrelägret till grannens när jag plötsligt insåg att det inte skulle bli ett lätt liv. Det här klarar jag inte Gud! Du får ta hand om mig! Och jag kände ett stort lugn.

Gud har sannerligen tagit hand om mig! Olle, en fin, karismatisk och mycket stark man omvandlade Birgitta Lindblom till Birgitta Hambraeus. Vi fick två söner som jag älskar och är stolt över, med välartade familjer. Riksdagen, där jag haft med världens öden att göra och fått utlopp för mina idéer för en rättfärdig och naturvänlig värld. Och som senaste stora present, gemenskapen i mitt fina hem Dunderbacken.

18. UNGDOMSVÅRD

Statens institutionsstyrelse SiS, Statens ungdomshem
LVM-hem Lag om vård av missbrukare

Media chockas i mitten av juni 2016 av att barn straffas i statens ungdomshem genom isolering när de inte lyder eller försökt begå självmord. Och att personalen själv säger att hemmen "läcker som ett såll" och narkotikan är omöjlig att stoppa.

Hur kan man tro att trasiga ungdomar ska lagas i institution tillsammans med andra lika skadade ?

Den mest elementära psykologi säger att människan formas av sin omgivning. Framförallt genom kärlek. Föräldrarna naturligen, men de kan var skadade själva och det är inte lätt att leva med en komplicerad unge. Och kompisar är viktigast i vissa åldrar.

Att tro att problembarn tillsammans kan bygga en läkande miljö är naivt. Och det är lika naivt att tro att några få vuxna ska kunna kompensera en nedbrytande kompisanda.

Länge har man insett att institutioner inte är bra som uppväxtmiljö för barn. Så fort som möjligt söker man ett hem och adoption för ungar som föräldrarna inte tar hand om.

När det gäller tonåringar kan det vara svårt. Det är inte lätt att ge en annans struliga unge den föräldrakärlek som är nödvändig för att vända utvecklingen. Att ta emot fosterbarn för pengar kan kännas problematiskt för barnen och kan locka fosterföräldrar som tar emot

barn för att tjäna pengar. För att inte tala om ännu skummare motiv.

Jag tror att det bästa sättet vore att kompetenta personer fick i uppdrag att behandla hela familjen. Där behövs verkligen kompetens!

Så finns helt dysfunktionella familjer där barnen måste tas om hand av samhället.

Legitimerad fosterförälder

En idé vore att utbilda fosterföräldrar i sammanhang med hög status. Att vara en god fosterförälder är minst lika svårt och antagligen betydligt värdefullare för samhället än de flesta civilekonomer, professorer och företagsledare. Även om det inte är teoretiska kunskaper som är viktigast kunde man skapa en examen från ett universitet, som ger en imponerande titel och därmed visar betydelsen av kunskap att rädda vilsna barn.

Förebygga

Det är effektivt att förebygga att ungar blir problem . Frimurarbarnhusets satsning på Hamregården är klok. Hamre kan ta emot några få struliga ungar åt gången, som då utgör en liten minoritet så att de inte blir tongivande.

Jag brukar säga att en del barn har fått för litet vänlighet och livsglädje och måste få ta emot, medan andra har ett överflöd och kan ge. Tillsammans får de uppgifter som är meningsfulla och beröm när de jobbar bra. Inte minst att få uppskattning av äldre kamrater och vuxna som de gillar kan göra under.

Barnvänlig arbetsmarknad

Men enklast vore att det blev lättare för föräldrar att ta hand om sina barn. Som vi nu format samhället är småbarnsfamiljer förfärligt stressade ifall jämlikhet råder och båda har förvärvsarbete.

Att mammorna ska stanna hemma är ingen lösning, därför att då permanentas den ordning som gör att männen styr samhälle och näringsliv, servade av kvinnor. Det fungerar uppenbarligen inte bra när man ser dagens problem med krig, miljöförstöring, ekonomiska kriser och ojämlikhet. Det är viktigt att alla vuxna kan klara sin försörjning för att bli självständiga människor. Både män och kvinnor behövs i arbete utanför hemmet, också på ledande poster överallt.

Men det är verkligen livsfarligt att försumma forbandet av kommande generationer! När överlevandet säkrats finns det inget viktigare än barnuppfostran! Dagis med kontinuitet och tillräckligt många kompetenta anställda är ett sine qua non. Det gäller faktiskt mänsklighetens framtid, att barnen utvecklar hela sin potential.

Näringslivet måste lära sig att värdera anställda kvinnor och män som uppfostrar barn. Samverkan mellan stat och näringsliv har tjänat oss väl, som man säger. Staten kunde betala en del av lönen för förvärvsarbetande småbarnsföräldrar, som inte kan vara på jobbet jämt. Det kunde bli självklart när man inser att uppgiften att fostra nästa generation är samhällets viktigaste.

Ett företag som domineras av män utan uppfostringsansvar, skulle skambeläggas.

19. SEX TIMMARS ARBETSDAG

Några sliter ihjäl sig andra får inget lönearbete alls. Folk slutar av utmattning och många sjukskrivs av psykiska skäl.

Småbarnsföräldrar har ofta en orimlig arbetsbörda och plågas av att inte hinna med barnen.

Varför kortar vi inte arbetsdagen? Det gick ju bra att sluta med 12 timmar arbete / dag och gå över till 8-timmarsdagen.

Intresset för sex-timmarsdagen har vuxit igen. Jonas Sjöstedt var först när han inledde sitt tal i Almedalen 2016 med att ge exempel både från det privata näringslivet och offentliga arbetsplatser som kortat arbetstiden till sex timmar.

Det hade varit framgångsrikt och inte ens blivit "dyrare". Total tystnad i media.

Anders har fört in mig i Facebook-världen. Kul! Jag framhärdar med förslag till lösningar på samhällsproblemen och får ofta gillanden och kommentarer inom några timmar.

När jag skrev om sex-timmarsdagen fick jag gillande från bland andra Inger Raaby , som länkade till Göteborgs försök som pågår till december 2016. Ska bli intressant att följa!

Det borde vara enkelt. Det gäller bara en siffra i befintlig lag!

Arbetstidslagen 1982 : 673 beskriver i detalj varför det inte går att dra alla arbeten över en kam och alla

undantag som behövs och som nu gäller för åtta-timmars dagen.

Men 5 § säger helt enkelt :

" Den ordinarie arbetstiden får uppgå till högst 40 timmar i veckan . . . "

Alltså, man behöver bara ändra den siffran till 30!

Självfallet måste det fortfarande gå att leva på sin lön.

Men det är en uppgift för arbetsmarknadens parter. Går det inte i vår "globaliserade värld"? Och varför inte?

Nu i augusti -16 funderar man på att avskaffa antal timmar i lagen.

I Finland prövar man basinkomst.

20. BLANDEKONOMINS BÖRJAN

Ernst Wigforss "Minnen" särskilt del III är en guldgruva för att se hur den svenska blandekonomin växte fram. Dag Hammarskjöld omkom den 18 september 1961. Att han var FNs legendariske generalsekreterare vet många, men det är inte lika känt att han var pappa till den svenska blandekonomiska modellen.

Som statssekreterare i Finansdepartementet hos finansministern, språkvetaren Wigforss, utformade han den finanspolitik som tog Sverige ur arbetslösheten på 1930-talet.

Nationalekonomen Dag H hade tidigt läst den brittiske ekonomen John Maynard Keynes. I stället för att spara när det är ekonomisk kris i ett land ska staten satsa. Folk ska få arbete till avtalsenliga löner, inte välgörenhet eller nödhjälp.

Finansminister Ernst Wigforss skriver :

- Hammarskjöld tillhörde inte något politiskt parti , men en demokratisk utjämningspolitik tycktes han uppfatta som någonting självklart och i betydande utsträckning var den finanspolitik som fördes lika mycket hans som min.

Den amerikanske ekonomen J.K. Galbraith, rådgivare till Roosevelts New Deal i USA, hyllar Sverige . Han skriver i "Min ekonomiska historia" att om det funnes någon rättvisa skulle "Den keynesianska modellen" som dominerade världsekonomin efter andra världskriget, i stället ha kallats "Den svenska modellen".

Det var Sverige som utformade och praktiserade keynesianismen först.

21. EKONOMISKA SYSTEM

Sören Bergström och Peter Söderbaum har kompletterat min text. Bearbetad den 26 januari 2016

Nyliberal ekonomi

Följande är utmärkande för den nyliberala ekonomin, nyklassiska, Manchester-liberala, Låt gå systemet: Man vill att staten ska ha så litet inflytande som möjligt. Privatisering av offentlig verksamhet. Statliga företag säljs. Man anser att det bara är de privata företagen som skapar jobb och resurser, som via skatten kan bekosta nödvändig offentlig sektor.

Kapitalbudgeten är avskaffad (åtminstone i Sverige)

Finansiering krona för krona också av investeringar.

Det främsta ekonomiska målet är låg inflation.

New public management: Endast det mätbara räknas.

Arbetsuppgifterna styckas upp och kvantitativ utvärdering sker i detalj. Hänsyn tas inte till kvalitet, som är svårare att mäta. EU:s LOU, Lag om offentlig upphandling, är ett instrument.

När Sverige blev medlem i EU 1995 ingick de två första etapperna i EMU (Ekonomiska och Monetära Unionen). Statens utgiftstak och överskottsmål kan ses som en följd av EMU:s krav på ekonomisk stabilitet och konvergens i etapp 1. Etapp 2 gör det förbjudet för vår riksbank att ge kredit, d v s att låna räntefritt av oss själva, skapa pengar. De privata bankerna får göra det, men inte staten!

Nyliberalerna förväxlar ekonomi med pengar och är ointresserade av realekonomin, d.v.s. om folk faktiskt har någonstans att bo, om maten är ätbar o.s.v. De beundrar folk som tar för sig. Människan reduceras till Economic Man. Nyliberalerna tror att marknaden alltid fungerar en slags marknadsfundamentalism. Det är en

extrem ideologi som har monopolställning vid universitetens nationalekonomiska institutioner.

Blandekonomi

Blandekonomin fungerade i Sverige tills Kjell-Olof Feldt avskaffade den och införde den nyliberala år 1985.

ESO-rapport 1996:37 "Novemberrevolutionen" av Torsten Svensson.

Rötterna finns hos Ernst Wigforss på 20-30 talet, den svenska modellen, bygger på den engelske nationalekonomen J.M. Keynes samt samarbete mellan stat, fack och arbetsgivare. Staten har en viktig roll och kontrollerar kapitalet. Näringslivet är fritt under demokratiskt stiftade lagar. Staten svarar för stora långsiktiga investeringar som det privata kapitalet inte vill eller kan göra. Staten investerar i egen regi eller genom beställningar i privata företag, exempelvis den norrländska vattenkraften. Det främsta ekonomiska målet är full sysselsättning. Staten ser till att alla har arbete till avtalsenliga löner. Stor offentlig sektor där lönsamheten inte mäts.

Den solidariska lönepolitiken slår ut företag som inte har råd med avtalsenliga löner. Strukturrationalisering. För den som blir arbetslös finns arbetslöshetsförsäkring som går att leva på och omskolning om det behövs.

Helikopterpengar

Riksbanken kunde trycka pengar och dela ut dem till folk för att de skulle köpa mera och därmed hålla produktionen igång. Det tänker sig Cecilia Schingley, vice riksbankschef, i en artikel i DN den 15 maj -16. Risken skulle vara att det blev inflation, men det problemet verkar avlägset i dag med minusränta för att

få upp inflationen. Detta kan tydligen Riksbanken göra enligt EU.

Det som däremot är strängt förbjudet enligt EU:s fördrag är att trycka pengar till staten. Varför? Enligt nyliberal ekonomisk teori ska staten, den offentliga sektorn, krympa och den privata sektorn ta över. Annars vore det väl en god idé att staten tryckte pengar och gjorde beställningar i näringslivet på stora projekt som kanske bara långsiktigt blir lönsamma, eller inte ger ekonomisk avkastning alls, "bara" skapar ett bättre fungerande samhälle.

Sådan sedelpressfinansiering utan ränta är strikt förbjuden av EU. Det har jag konstaterat av riksdagens svar på min motion om att ge Riksbanken rätt att ge kredit till staten, ränte- och amorteringsfri kredit! Se kapitel 28!

Jag håller inte med dem som tycker att vi ska "bromsa tillväxten" genom att jobba mindre. Det är så mycket som behöver göras och som är svårt för det privata näringslivet att finansiera.

22. FELDT, FÄLLDIN OCH ÅSLING

"Ojämlighet är roten till social ondska"

Påven Franciskus

Det var Kjell Olof Felt (s), påhejad av riksbankschef Bengt Dennis (han med 500% ränta) och riksbanksfullmäktige Erik Åsbrink, som 1985 införde det nyliberala ekonomiska systemet i Sverige, liksom det förut finns i EUs grundläggande fördrag. En majoritet har tagit till sig denna ordning som den enda möjliga. Och Allians-regeringen gick in med liv och lust för att förverkliga den. Ojämligheten ökar. Nu ser man fattiga igen i Sverige och tiggare på gatorna, både romska EU-migranter från Rumänien och hemlösa svenskar. Ensamheten är ett stort problem och gamla människor blir vårdfall därför att de har det så meningslöst och tråkigt utan mänskligt umgänge. Isolerade går vi under av ren leda.

Den tekniska utvecklingen i det nyliberala samhället strävar efter att minska mänskliga kontakter. Vi förväntas sköta alltmer själva genom knapptryckningar. När vi blir skröpliga kommer jäktade personer som har (dåligt!) betalt för att snabbt sköta det livsnödvändiga och i framtiden kanske trösta oss med mjuka robotdjur.

Det nyliberala ekonomiska systemet dominerar i Väst. Man har fått för sig att endast vinstdrivande privata företag skapar resurser och att det är ont om pengar. Nu måste fler söka sig till välgörenhet och be om försörjningsstöd hos socialsekreterare som blir allt färre och slutar av utbrändhet. Inkomstskillnaderna är stora och ojämlikheten ökar.

70-talets centerledda regeringar

Den 24 juli -16 meddelar P1 att förre centerledaren och statsministern Thorbjörn Fälldin (c) dött, 90 år gammal.

Vid kärnkraftsvalet 1976 med Centern som ett 25% parti bröts socialdemokraternas 44-åriga regeringsinnehav.

I P1-programmet God morgon Världen påpekade Göran Greider att trots att det blev en borgerlig regering, så ändrades inte den ekonomiska politiken. Sverige fortsatte med en keynesiansk blandekonomi, med full sysselsättning som främsta ekonomiska mål. Och jag vill tillägga att genom industriminister Nils G Åsling (c) klarade Sverige stora förändringar utan arbetslöshet.

70-talets oljekris hade drabbat den svenska varvsindustrin, som var världens största näst Japan. De stora varven hade specialiserat sig på enorma oljetankers och orderböckerna var fulla, tills alla order plötsligt drogs tillbaka. Stålintustrin som låg i startgroparna för stor expansion minste sina största kunder, varven.

Nils G Åslings "industriakut" betalade för att påbörjade supertankers byggdes färdigt. Inga avskedades utan slussades successivt till nya jobb. Vem förlorade på att staten satsade dessa miljoner? Och stålintustrin krymptes utan arbetslöshet. Malmmetallurgin koncentrerades till SSAB i Luleå. Domnarvet fick i stället ett hypermodernt tunnplåtverk, med kvalité som passade bilindustrin.

Industriminister Åsling kunde åstadkomma strukturförändringen därför att vi på 70-talet var ett ekonomiskt självständigt land. För att få pengar behövdes inga skattehöjningar utan Riksgälden kunde låna av oss själva utan att media hetsade om den

”skadliga” statsskulden. Sverige lånade också internationella petrodollars som oljestaterna placerat på en överhettad världsmarknad . Man kan säga att vi lånade tillbaka en del av det vi tvingats betala för oljan. Nu med det nyliberala ekonomiska systemet begränsas statens ekonomiska makt. Vem tjänar på det?

Långsamt växer insikten att det nyliberala systemet inte är det enda. Margret Thatcher hade fel med TINA: There is no alternative. En annan värld är möjlig sa Attac, och World Social Forum i Rio har rent av haft inflytande på World Economic Forum i Davos. BRIC-länderna rätar på ryggen. Brasilien är inte längre USA:s bakgård, Ryssland, Indien och Kina gör sig fria från den västliga ekonomiska kolonisationen. Sverige praktiserade blandekonomi ,Sweden the Middle Way, som avskaffade arbetslösheten på 30-talet och gjorde oss till världens rikaste och mest jämlika land.

Novemberrevolutionen

1985 ändrades systemet av finansminister Kjell-Olof Feldt, som gick in för det nyliberala. En anpassning redan då till det EG , Europeiska Gemenskapen, som blev EU, Europeiska Unionen.

Johan Ehrenberg inleder i Dagens ETC i dag den 28 oktober 2016 en analys av de avgörande ekonomiska förändringarna som lett till ojämlikhet. Det är Socialdemokrater, MP och V som infört dem, inte enbart Alliansen. Pressen för att underkasta sig den nyliberala ekonomiska teorin har duperat de flesta makthavare, säger Johan.

Jag minns att jag på 90-talet faktiskt kände mig helt ensam i riksdagen i mitt motstånd mot denna ekonomi

som alla var för! Entusiastiska civilekonomer från Handelshögskolor och universitet hade undervisats i detta system som ansågs som det slutliga svaret på nationalekonomi.

I november 2016 frågade jag på facebook Vänsterns dåvarande ekonomiske talesman ekonomen Johan Lönnrot vad han gjorde i riksdagen på 90-talet för att kritisera den nyliberala ekonomiska politik som avskaffade vår blandekonomi. Han svarar att han inte accepterar begreppet "Nyliberal ekonomi" eftersom han har en materialistisk historieuppfattning och inte tror på en idealistisk sådan där idéer skulle utforma historien.

Vår blandekonomi har nog fiender både från högerens monopolkapitalister och från vänster. De som i likhet med Johan Lönnrot fortfarande håller fast vid Marx materialistiska historieskrivning vill påskynda kapitalismens utveckling mot det sista brutala stadium då den kris kommer som krossar den och leder till – ja till vad då? Proletariatets diktatur?

Blandekonomin satte käppar i hjulet för "kapitalets frihet" samtidigt som näringslivet var fritt under demokratiskt stiftade lagar. Jag tycker att det är bedrövligt att blandekonomin göms undan och att ingen undervisning tycks ske i universiteten

Men nu är det allt tydligare att EU är i ekonomisk kris. Nyliberalismen fungera inte.

Ett nytt paradigmskifte är möjligt att påverka för oss opinionsbildare! Tack Johan Ehrenberg!

24 FINANSVÄRLDEN

Joris Luvendijk

”Simma med hajar –en resa mot finansvärldens innersta.”

Förord Andreas Cervenka

Det är tur att människor inte vet hur vårt bank- och penningssystem fungerar, för annars skulle det bli revolution före soluppgången, lär Henry Ford ha sagt. Hur många riksdagsledamöter eller Europaparlamentariker känner ens till en så grundläggande sak som att banker skapar pengar? Bristen på intresse är påtaglig hos intressenterna, oss alla.

Thomas Östros (s) blev vd för Bankföreningen och efterträddes av Moderaternas chefsekonom Hans Lindberg. Den nuvarande konstruktionen är inte bara too-big-to-fall utan även too-dangerous-to-last.

Flygpassageraren såg eld i en motor, flygvärdinnan lugnade men han trängde sig fram till cockpiten och fann att den var tom.

Ingen styr finansvärlden

FINANSINDUSTRIN – den nya tärande sektorn?

Christer Svensson

SvD 9 mars -16

Sammanfattning av Birgitta Hambraeus

”Finanssektorn producerar knappast några nyttigheter, samtidigt som den växer ohejdat.”

1950 – 1980 karaktäriseras av hög tillväxt, full sysselsättning, ökande välfärd och ekonomisk stabilitet. 1980-2015 fick vi stagnation, ökande arbetslöshet, ökande ojämlikhet och upprepade ekonomiska kriser.

Förändringen sammanföll med Thatcher och Reagan, den nyliberala ekonomiska teorin och avregleringen av ekonomin.

” Vi sänker lönerna för de sämst ställda för att de ska jobba mer och höjer dem för de bäst ställda att de ska jobba mer.”

Framgångarna 1950-80 berodde i mycket på blandekonomin, det bästa från kapitalismen och socialismen. Blandekonomin bygger på erfarenheten från 30-talets arbetslöshetskris.

Nu har de ekonomiska högskolorna slutat undervisa i något annat än nyliberalism. Politiker tar råd från ekonomer.

Finansindustrin skapar svårbegripliga ”produkter”, t ex derivat och kritiken kommer av sig.

”Min slutsats är att vi måste vända utvecklingen tillbaka mot en sund blandekonomi, baserad inte på en enda

ekonomisk modell utan på det bästa från alla de modeller och erfarenheter som finns.”

Christer fick endast fem e-mail som reaktion och så blev det knäpptyst.

Birgitta H fortsätter försöka få igång debatten:

Mars 2016

Hej Christer!

Du har all anledning att vara besviken på att din artikel inte startade en ordentlig debatt. Den ojämlikhet som nyliberalismen åstadkommer börjar uppmärksammas och det är verkligen skönt att också vetenskapen säger att den är skadlig för alla också för dem som ekonomiskt gynnas. EU förbjuder med den nyliberala doktrinen staten att ta kredit i Riksbanken. Men i likhet med ECB strör man pengar över marknaden som inte använder dem konstruktivt. Nyliberalismen sätter utgiftstak för den offentliga sektorn, som ska finansieras krona för krona med skatt. Åtminstone i Sverige skiljer man inte på investeringar och driftsbudget. Det är bisarrt till exempel när det gäller stora samhällsbyggande investeringar som gynnar oss alla men inte ger kortsiktig vinst. Politiker ska vara förtroendevalda och svara för de värderingar väljarna har. Men de är beroende av expertstöd.

Lingvisten Ernst Wigforss kunde skapa välfärdsstaten när han såg till att nationalekonomen Dag Hammarskjöld blev statssekreterare i Finansdepartementet.

Wigforss "Minnen" del 3 är verkligen spännande.

Med universitetens märkliga mörkande av blandekonomin är det inte lätt för politiker att, som du skriver, "nä insikt" om hur man i praktiken kan

genomföra det samhälle man önskar. Du och likasinnade sakkunniga har en centralt viktig roll! Självfallet kan inte en modern blandekonomi i Sverige se ut som på 60-70-talen. Men att återupprätta statens makt över kapitalet och strunta i EU-doktrinen "kapitalets frihet" skulle lösa många problem.

Hej Christer!

Det är antagligen för att du inte är ekonom men entreprenör som du tänker i verkligheter i stället för siffror! Nationalekonomerna verkar helt verklighetsfrämmande och fångade i sina modeller. Och de undervisar studenterna!

Bra att åtminstone en (flicka?) kommenterade din artikel och var missnöjd med undervisningen. Att Rolf Wirtén inte hade några konkreta synpunkter är rätt skakande.

Du har rätt i att en debatt om missförhållanden som beror på den ekonomiska politiken bara "godkänns" när det är ekonomer som för den och de har uppenbarligen inte de tankeredskap som behövs.

Det skadar verkligen inte att åter ta upp de vetenskapliga resultat som visar att jämlikhet är bäst för alla, också för dem som dragit ifrån ekonomiskt. Liera dig med en expert på området och fortsätt debatten!

Men jag kan inte släppa kritiken av allt annat tokigt som också följer på den speciella ekonomi, den nyliberala, som nu är allenarådande bland de styrande. Det finns ett allt starkare missnöje i sociala rörelser och folk i allmänhet. Men trots den parasitära finansindustrin och trots att vi alla upprörande nog tvingas betala banker och kortföretag för alla köp, som

därtill registreras av storebror, så är protesterna lama. Din artikel är ett talande bevis.

Hur gör man?

Jag tror att det är fel att Riksbanken strör pengar över marknaden som inte gör nytta med dem. Om staten fick RB- pengarna räntefritt kunde de gå till stora investeringar som skulle gynna oss alla, men inte är kortsiktigt lönsamma och därmed ingenting marknaden är intresserad av. Staten kan också beställa i det privata näringslivet, som den gjorde före det nyliberala förbudet. Med en röd/grön/rosa inställning kan det ge full sysselsättning och påskynda resurshushållning och jämlikhet.

Jag ska kontakta Stefan de Vylder igen. Han släpps då och då fram i media, men som en ropande röst i öknen. Kanske han kan komma på ett sätt att få igång den förlösande debatten.

Birgitta

Vad gör vi?

Hur gör man för att få en konstruktiv debatt om ett annorlunda ekonomiskt system? Det är ju så övertydligt att det vi har inte fungerar.

Utan makt över kapitalet är staten förhindrad att lösa problemen.

Det är uppenbart att det blandekonomiska vi hade före 1985 hade utvecklingsmöjligheter. I stället förtogs det vid utbildningsinstitutionerna.

Det verkar som om den springande punkten är "kapitalets frihet" . Det är inte tillåtet för folk i

demokratisk ordning att använda pengar som det instrument för utbyte de var ämnade till.
I stället ska det tjänas pengar på pengar.

Kan det verkligen vara farligt att utmana
"världskapitalet"?

Se kapitel 6!

23. PENGAR OCH ANDRA MÄNSKLIGA RELATIONER

Försök att förstå ekonomi

Jag hade frustrerat kastat detta dokument, men fiskade upp det ur den elektroniska papperskorgen, när jag läst Dagens ETC för i dag den 11 augusti -16. Linn Spross krönika behandlade omöjligheten att förstå den ekonomi som styr oss. Just det!

Så mycket förstår jag att bankerna skapar pengar, genom att öppna konto för pengar som inte finns. Och så kompliceras detta av vad SvD Nä skriver att bankerna säljer egna obligationer, vilket jag tolkar som att de skapar dessa själva. Eftersom räntan är negativ kostar detta dem ingenting skriver SvD. Så lånar de ut de pengar detta inbringar till privatpersoner eller företag som använder dem och därmed "finns" de alltså i omlopp i verkligheten, t ex som betalning för en bostad.

Låntagaren betalar ränta till banken och kan tillräckigt många inte det uppstår bankkris och staten, skattebetalarna, går in och betalar i stället.

Bankerna spekulerar med det mesta av "sina" pengar till ingen som helst nytta, enligt Joris "Simma med hajar"! Och ingen styr finanssystemet !

Budgetunderskott borde emellertid vara lätt att förstå trodde jag, men inte!

Vad är statens budgetunderskott?

Stefan den Vylder "Eurokrisen" Sid 48 ff

" Det enklaste svaret är att staten gör av med mer pengar än den tar in."

Min kommenterar:

Som folkskolläraren sa: 'Ni tror det här är enkelt. Vänta bara tills jag får förklara!'

"- - - den nationalekonomiska definitionen:

Ett budgetunderskott är lika med ett negativt finansiellt sparande hos staten"

Staten är här = hela den offentliga sektorn."

Staten har alltså lånat mer än man sparat. Även om pengarna används för att satsa på t ex infrastruktur som ökat landets realekonomiska tillgångar, är det finansiella sparandet negativt, alltså ett budgetunderskott.

"Eftersom ett lands ekonomi endast består av två sektorer, en privat och en offentlig, måste ett lands finansiella sparande definitionsmässigt vara lika med det privata sparandet plus det offentliga."

Det privata sparandet plus det offentliga tillsammans "ger saldot på ett lands bytesbalans".

"Om ett land förbrukar mer än det producerar uppstår ett underskott (i bytesbalansen). Landet lånar av andra länders finansiella sparande."

Så långt begriper jag nödtorftigt. Sen blir det värre Sid. 50 " - - - i krisländerna har ökningen av det privata sparandet resulterat i stora budgetunderskott."

"Den offentliga sektorn fungerar idag som en (förhoppningsvis tillfällig) 'parkeringsplats' för skulder som den privata sektorn vill bli av med.- - - den offentliga sektorn kortsiktigt bidrar till att lyfta av den privata sektorn en alltför stor skuldbörda".

Min kommentar:

Betyder det att när den privata sektorn betalar av på skulder så övertas de av den offentliga?

Ex : en bank lånar ut pengar till mig och väntar sig ränta på dessa. I stället lämnar jag tillbaka pengarna, som banken har skapat, men de finns redan i

cirkulation. Övertar staten lånen?? Hur? Varvid budgetunderskottet ökar?

Vem har rätt att ge ut pengar?

Staten (Riksbanken) har ensam rätt att ge ut sedlar och mynt, det vill säga betalningsmedel.

Regeringsformen 9 kap 14§.

Bankerna gör det nu genom att öppna konton för pengar de inte har. Det borde de inte ha rätt att göra. Lagstifta om kapitaltäckningskrav till 100%! Det vill säga en privat bank ska endast kunna ge ut de pengar som satts in.

Hur mycket pengar kan Riksbanken ge ut? Pengar relaterades förr till hur mycket guld Riksbanken hade. I vår tidigare keynesianska blandekonomi relaterades pengar till arbetskraft. Om det fanns ledig arbetskraft såg staten till att det fanns pengar för att betala för det som behövde göras.

När inte de privata företagen behövde folk hade den offentliga sektorn råd att anställa folk till avtalsenliga löner. Investeringar betalades med lån, inte med skatt. Det främsta ekonomiska målet var full sysselsättning. Bankerna bör styras av riksdag och regering. Storbankerna missbrukar uppenbarligen sin makt. Det räcker inte att kritisera och att ansvarig minister är "bekymrad". Andreas Cervenka skriver i SvD att det enda som hjälper är att vi kunder lämnar stobankerna.

Men vart ska vi gå?

Det behövs en statlig bank som serverar kunderna och har alla funktioner som storbankerna nu har monopol på. Det skulle finnas betalkort som var gratis och löner

och pensioner skulle betalas direkt till denna statliga bank. Om inte kunderna valde en annan.

SBAB:s styrelse stoppade bankens planer på att bli en fullständig bank. Nu är måttet tillräckligt rågat för att regeringen borde ändra sig och göra sin helstatliga bank SBAB till en sådan serviceinriktad fullständig bank.

De stora privata bankerna tillåter kanske inte konkurrens? Vilka maktmedel har de?

Tillsammans med Lilia Kalmér och Sören Bergström försökte jag påverka finansmarknadsminister Per Bolund (mp) som till Christina Trapp, f d bomedlem i Dunderbacken. Måndagsklubben arbetade med frågan, men Finansdepartementet undvek att svara genom att SBAB var ett statligt företag och alltså hörde till Näringsdepartementet, som gav ett intetsägande svar.

Utrikeshandel

Sveriges valuta är svenska kronor, SEK. Den är konvertibel (kan växlas till andra valutor). Under 1990-talskrisen var SEK bunden till Ecu, som övergått till Euron. Finansindustrin spekulerade i att vi vår vana trogen skulle devalvera. Riksbanken höjde räntan för att göra SEK attraktiv ändå. Vi minns att räntan under en kort tid var 500 %!

Så fort vi släppte bandet till den europeiska valutan och lät kronan flyta, upphörde spekulationerna eftersom det därmed är marknaden som bestämmer kronans värde. Är SEK lågt värderad gynnas vår exportindustri, är värdet högt kan vi resa utomlands och köpa billigare utifrån.

Vi har sedan länge en positiv bytes- och handelsbalans, det vill säga vi säljer mer än vi köper utomlands och vi har mer fordringar utomlands än skulder.

På 90-talet trodde vi att vi var i kris. Men tänk om det var de privata bankernas avreglering och lättsinniga utlåning snarare än att staten lånade som var orsaken till oredan. Vi skrämdes med att en enorm statlig skuld ökade varje dag.

Tänk om krisen var en bluff! Hade vi överhuvud taget någon statsskuld netto? Var krismedvetandet till för att vi skulle tro att det var nödvändigt med nedskärningar i den offentliga sektorn och att vi var tvingade att införa det nyliberala ekonomiska systemet.?

Naomi Kleins bok "Chockdoktrinen" hävdar att denna metod praktiseras runt om i världen, se kap 13
Sovjetunionen

Kära nån!

Kan det vara sant? Varför diskuteras det inte?

Vilken mardröm !

24. ATT PRODUCERA OCH HANDLA PÅ RÄTT SÄTT

E.F. Schumacher hävdade 1973 i "Litet är vackert" att det är fel att tro att produktionsproblemet är löst. Vi producerar på ett sätt som förstör människan och naturen. Och i jämförelse med naturens eleganta system är vi oerhört ineffektiva. Inställningen till vad som är värdefullt måste ändras. Samverkan i stället för våld.

Den naturvetenskapliga inriktning som upplysningstiden begåvade oss med har varit till fantastisk hjälp. Men den är för snäv. Reduktionismen och betoningen av det kvantifierbara har lett till uppstyckning av verkligheten och till blindhet för att liv är annorlunda än maskiner.

New Public Management

är ett utflöde av detta tänkande. Man delar upp arbetet i element som vart och ett ska följas upp och kontrolleras. Inom vården ägnas alltmer tid åt redovisningar i stället för åt människor. Man pressar priser och betonar vikten av lönsamhet.

Den 25 juli -16 skriver ett antal läkare i Svenska Dagbladet att styrningen av sjukvården har blivit ett hot. Den har lånat tayloristiska metoder från industrin, New Public Management . Vetenskap, beprövad erfarenhet och etiska principer trängs undan.

LOU Lag om offentlig upphandling

är samma andas barn.

Den offentliga sektorn, som trots att den inte har vinst som motiv, tvingas in i upphandlingar där priset avgör och bestämmelserna hindrar närhet mellan producent och konsument .

DN 19 maj -16 redovisar att regeringen lämnar en remiss till lagrådet om ändring i LOU. Stat och kommun ska inte tvingas att välja offerter som innebär låga löner, dåliga arbetsvillkor eller skadlig arbetsmiljö. I Sverige ska arbetsstagaren arbeta under schyssta villkor.

Det är viktigt. Och det finns fler problem med LOU, delvis genom EU-förordningar .

Sigtuna kommun förlorade till exempel i Förvaltningsöverdomstolen mot Servera därför att kommunens upphandlare inte kunde bevisa att importerat kött producerat med tillväxtsimulerande antibiotika hade sämre kvalitet än det som enligt svensk lag var producerat utan antibiotika! Det fruktansvärda problemet att bakterier blir resistenta och antibiotika inte längre fungerar, tillåts inte påverka offentlig upphandling...

Och i Svenska Dagbladet den 16 maj skriver Sten Svensson och Daniel Suhonen: "Upphandlade utbildningar är ett effektivt kvalitetsänke." De stora företagen lägger så låga anbud att de konkurrerar ut alla andra. Kvalitén är svårkontrollerad.. Det finns exempel på lärare som har satt betyg på elever de aldrig undervisat.

**Varför ska den offentliga sektorn tvingas in i detta system, som privat företagsamhet slipper?
Ta strid med EU och avskaffa LOU!**

Frihandel till varje pris omges av vaga löften om välförbättring.

Just nu är Sverige ledande påtryckare för TTIP, frihandelsavtalet mellan EU och USA, genom att Cecilia Malmström är EUs handelskommissionär. Hjulena ska snurra allt fortare och pressa lönsamhet ur arbetskraften. Se brevväxlingen med Cecilia kap.11!

Självfallet ska vi handla med varandra i världen! Men samtidigt se till att vi använder våra egna resurser på ett socialt och ekologiskt ansvarsfullt sätt, även om det inte är det mest lönsamma ur kortsiktigt ekonomiskt perspektiv.

Handel med varor utgör en bråkdel av det ekonomiska utbytet. Huvuddelen av handel består av finanstransaktioner, med ringa eller ingen nytta för andra än dem som tjänar pengar på spelet. Pengar har blivit en vara att berika sig på i stället för ett hjälpmedel att förmedla utbyte mellan människor i verkliga livet. Finansvärlden är så obegriplig att diskussion undviks.

Producera inte det som skadar naturen!

Nu i augusti 2016 uppmärksammar media åter hur plast förstör miljön. Särskilt nano-partiklar, pyttesmå, finns kvar i näringskedjorna och dödar fiskar.

Återvinning av plast i flaströjor sprider småpartiklar i avloppsvattnet.

Man diskuterar hur vatten ska kunna renas. Vore det inte bättre att ersätta plast med något som inte medför problem? Sega, vattentäta, praktiska påsar kan tillverkas av socker och varför inte trä? Bryts de inte då ned naturligt? Varför inte besluta om förbud att tillverka svårnedbrytbara produkter och stimulera forskning och utveckling av miljövänliga alternativ som

kan ingå i kretsloppet? Det gäller verkligen inte bara fossila ämnen. Det är självfallet vettigare att förebygga problem än att städa efteråt!

Hans Palmstierna var i boken "Plundring, svält, förgiftning" på 60-talet inne på tanken att avfall var resurser på fel plats. Kvittblivning av avfall som kommunerna då arbetade med, att gömma undan skräp, är fel tänk. Återvinning har slagit igenom. Centerpartiet gick längre och lanserade begreppet "kretsloppssamhället" i sitt miljöprogram 1974. Metoder som alstrade avfall var fel, typ kärnkraften. Naturen kan lära oss.

Elin Wägner skriver i "Väckarklocka" :

sid 273

"- - - Om man vördar livet och följer dess lagar i stället för att försöka göra sig oberoende av dem, så ska livet belöna oss, visa oss barmhärtighet och avslöja för oss sin skönhet och rikedom."

Sid 332 f

" Önskningar har som de gamla visste en sällsam kraft.

Världen är en levande organism som hålls igång av ett hjärta.

Detta hjärta sänder ut oss och tar oss tillbaka .

När önskan och bön, två flöden ur samma källa stiger ur vårt inre möter de en kraft i universum som inte begär bättre än att tjäna oss och låta sig betjänas av oss.

25. EKONOMISKA TANKEVERKTYG SAKNAS

År ut och år in har jag funderat på nationalekonomi. Jag har tröttat ut min omgivning, inte minst min käre make, med att fastna i teorier, påståenden och frågetecken. När jag var med i Ordfronts styrelse skrev jag en spalt om att Riksbanken borde trycka pengar för att investera. Jag angreps häftigt och det enda argumentet mot var att detta skulle släppa inflationen loss.

I maj 2012 anförtrödde jag datorn nedanstående analys

Att finansiera den offentliga sektorn

Begrepp saknas.

Alternativrörelsen behöver lära sig retorik! Skapa begrepp som tankeverktyg och inspiration.

Inkomstskatt innebär att privat köpkraft dras in. Det finns färdiga begrepp för skatteutrymmet. Produktionen i den privata sektorn ger mervärde. Vid privatisering skapas mervärde men det reella värdet kan minska.

Den offentliga sektorn ger inget mervärde med nuvarande definition.

Saknas det alltså begrepp för nyttan med den offentliga sektorn?

Skapa begrepp som tydliggör nyttan av utbyggd offentlig sektor!

Jämför Sveriges utbyggda infrastruktur, folkbildning, demokratiska institutioner osv med situationen i ett u-land, där koloniserarna förstörde deras sätt att styra

landet. Och som lämnades i ett vacuum när koloniserarna gav dem "fria".

Det är många väsentligheter som inte kommer med i räkenskaperna!

Keynes: "avskaffa kapitalets knapphetsvärde!" Vad skulle det betyda?

Pengar är medel inte ändamål för staten.

EU (den nyliberala ekonomiska doktrinen) förbjuder staten att låna "av sig själv" i Riksbanken. Sverige med världens äldsta riksbank, därtill ägd av riksdagen, bör öppet bryta mot denna bestämmelse. Se kap.28!

Riksbanken kunde se till att lagom mycket pengar finns för att bekosta investeringar i den offentliga sektorn. Riksbanken behöver nationalekonomer som bedömer det samhällsekonomiska utrymmet, huvudsakligen arbetskraft.

Investeringar i offentlig sektor är ingen utgift för landet.

Släpp begreppet "BNP-tillväxt!", som är summan av betald verksamhet i samhället. Det har först använts i politiken på 50-talet tror jag, och det gör inte skillnad på det önskvärda, det destruktiva och reparation av onödig skada. Alltså är inte alltid tillväxt önskvärd, trots att media predikar det. Men inte heller negativ tillväxt är en lösning.

Det behövs mer betald verksamhet, till exempel för mer satsning på barnen och kulturen och för omställningen av avfallssamhällets resursslöseri till kretsloppssamhällets hushållning.

Full sysselsättning ska vara samhällets prioriterade ekonomiska mål, som före 1985. Det vill säga att alla behövs, är delaktiga i den aktivitet vi önskar.

Miljonprogrammet

Brev till
erik.stenberg@arch.kth.se
13 juni 2013

Hej Erik!
Det var trevligt att träffa dig, Jenny och Signe häromdagen!

Tack för den viktiga boken om miljonprogrammet! Rent otroligt att så mycket som en fjärdedel av husbeståndet i landet kom till under detta program fram till 70-talet! Man förstår hur angeläget det är att det repareras och anpassas till vår tid! Jag har särskilt intresserat mig för finansieringen. Det är inte rimligt att de nuvarande hyresgästerna ska betala detta!

När jag var i riksdagens bostadsutskott på slutet av 80-talet berättade bostadsbolagen att man tjänade på värdestegringen, inte hyrorna. Man kunde låna några miljoner och köpa ett hyreshus ena dagen och sälja det efter en kort tid och betala tillbaka lånet och ha tjänat grovt på det ökade värdet. Det är sorgligt med omläggningen av Sveriges ekonomiska politik från blandekonomi, med statlig koll på kapitalet, till nyliberal ekonomi med "kapitalets frihet".

Då bankerna var som lössläppta kalvar på grönbeta och formligen kastade pengar efter folk, skapades 90-talets ekonomiska kris.

Genom EU-medlemskapet har vi inte längre rätt att styra kapitalet demokratiskt. Jag bifogar utdrag ur KU:s betänkande över en motion. då jag försökte få rätt för staten att "låna" av sig själv i Riksbanken. (Kap 28) Dessförinnan hade vi bland annat Lag om kreditpolitiska medel, då regeringen kunde ålägga banker och andra kreditinstitut att placeras kapital hos Riksbanken. Vad jag förstår finansierades miljonprogrammet delvis på det sättet!

Det skulle vara intressant om KTH diskuterade detta med t ex någon progressiv institution för ekonomisk historia! Alltså möjliga vägar för att finansiera upprustning, modernisering och miljöanpassning av miljonprogrammet, utifrån tidigare modeller.

En annan erfarenhet jag fått vid bygget av Dunderbacken är hur tillkrånglat byggandet nu är organiserat med underleverantörer som inte har kontakt med varandra. Man ska söka billigaste leverantören men det måste tvärtom göra byggande dyrare, eftersom så mycket måste rättas till i efterhand.

26. EU BEGRÄNSAR STATENS RÄTT ATT LÅNA

Här återger jag ett riksdagsbeslut om Riksbankens rätt att skapa räntefria pengar till staten, efter min motion.

Riksbankens kreditgivning

Konstitutionsutskottets betänkande 98/99: KU 6

I propositionen föreslås att bestämmelserna om Riksbankens kreditgivning förtydligas. Riksbanken får möjlighet att bevilja kredit även till andra företag än bankinstitut. Vidare föreslås att skillnaden mellan kreditgivning i penningpolitiskt syfte och kreditgivning under dagen som syftar till att främja en säker och effektiv betalningsavveckling klargörs.

Kreditgivning i penningpolitiskt syfte och för att främja betalningssystemets funktion får beviljas endast mot betryggande säkerhet. I likviditetsstödjande syfte får Riksbanken bevilja kredit eller ge garanti till bankinstitut och svenska företag under Finansinspektionens tillsyn.

Regeringen erinrar om att Riksbanken enligt 23 § riksbankslagen inte får bevilja kredit till staten.

Bestämmelsen omfattar dock inte intradagskrediter. En statlig myndighet som deltar i Riksbankens betalningssystem (RIX) bör kunna beviljas kredit under dagen på samma villkor som övriga deltagare.

Bestämmelsen i nya 8 kap. 1 § bör därför enligt regeringen anpassas till detta.

Motionen

I motion 1997/98:Fi72 av Birgitta Hambræus (c) föreslås att riksbankslagen ändras så att statens upplåning underlättas. Motionären hänvisar till Maastrichtfördragets artikel 104 där det föreskrivs att det är förbjudet för medlemsländernas centralbanker att ge bl.a. nationella regeringar rätt att övertrassera konton eller att ge dem andra former av krediter. Enligt motionären innebär restriktionen en diskriminering av det offentliga. Sverige har anpassat sig till detta förbud. Därmed är staten tvingad att täcka sina budgetunderskott på marknaden och är utlämnad till den ränta som finansinstituten bestämmer. Motionären anser att riksdagen bör ta tillbaka EU-anpassningen på detta område och besluta ändra 8 kap. 1 § i riksbankslagen så att staten får samma fördelar vid upplåning hos Riksbanken som finansinstitut.

Motionären erinrar om att Sverige i och med medlemskapet automatiskt omfattas av artikel 104. Om Sverige bryter mot artikeln skulle Sverige göra sig skyldigt till fördragsbrott och därmed riskera att ställas inför EG-domstolen för prövning. Motionären anser att Sverige måste hävda sin rätt att fatta beslut som går emot fördraget, om det uppstår en majoritet för detta i riksdagen. Sverige skall klart deklarerat sina motiv och vara berett att försvara saken i domstol. Skulle Sverige tvingas ändra sig eller ådömas böter är detta viktigt för att tydliggöra hur mycket frihet Sverige har gett upp och kan leda till en folklig beslutsamhet, som innebär att Sverige söker utträde ur unionen.

Utskottet

Den bestämmelse som motionären vill ändra infördes i riksbankslagen 1995 och förbjuder Riksbanken att bevilja kredit till staten. Utskottet kan konstatera att

regeringen i den nu aktuella propositionen inte föreslår någon ändring i det stycke som motionären avser. När bestämmelsen infördes framhöll regeringen att monetär finansiering, även benämnt sedelpressfinansiering, är liktydigt med att staten finansierar utgifter i statsbudgeten genom att låna i Riksbanken. En sådan finansieringsform kan – om den blir bestående över en längre tid – uppfattas som om sedelpressarna utnyttjas för att betala statens utgifter (prop. 1994/95:150 s. 102–113). Under riksdagsbehandlingen av förslaget anförde finansutskottet att ett förbud mot monetär finansiering bidrar till att öka penningpolitikens trovärdighet och därmed möjligheterna att uppnå en varaktigt låg och stabil prisutveckling samt låga räntor. Finansutskottet noterade vidare att regeringens förslag tillgodosåg de krav det svenska medlemskapet ställer på anpassning av svensk författning till EU:s lagstiftning. De svenska regler som gällt fram till dess var inte förenliga med EG-fördraget. Riksdagen följde utskottet (bet. 1994/95:FiU20 s. 70–71, rskr. 1994/95:447–455). Finansutskottet har också senare i samband med behandling av snarlika förslag som nu framförs i motion Fi72 (c) framhållit att med avskaffad valutareglering och EU-medlemskapet är en kreditpolitisk reglering där staten tar upp kredit i Riksbanken inte längre möjlig att upprätthålla (bet. 1997/98:FiU29, rskr. 1997/98:253). Konstitutionsutskottet vill för sin del också framhålla att riksdagen inte kan lagstifta i enlighet med motionärens önskemål utan att begå fördragsbrott.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motion 1997/98:Fi72 (c).

Och riksdagen följde utskottets förslag. Och avslog motionen Det gör man nära nog alltid. Så ett utskottsbetänkande är lika med riksdagsbeslutet. Det är inte lätt att genomskåda! Jag har föreslagit att man skulle vara mer pedagogisk.

27. KONTANTER – EURON

UPPLEVELSE I JULI 2016

- Jag gick till Posten för att köpa frimärken, men de hade inga! "Vi har skickat efter, men inte fått några."
- Bankerna har inga sedlar. Jag frågade den som svarade på telefon i Handelsbanken hur jag får tag i en tusenlapp. Han hänvisade till bankomat, men där får man två 500-lappar när man trycker på 1000. "Det är ju mest de som är efterfrågade". Men jag vill ha en tusenlapp!
Banken visste inte hur man kan få tag i en sådan.
- Jag ringde Riksbanken. Där var en ogenomtränglig telefonkö så jag frågade i växeln om hon kunde berätta hur jag skulle få tag i en 1000-lapp.
"Försök med Forex!"
- Forex såg undrande på mig när jag kom med mina två 500-kronorssedlar, men gav mig tusenlappen när jag sa att Riksbanken hänvisat till dem .
- Nästa gång jag behövde en tusenlapp, i stället för presentkort, nekade Forex att växla in mina två femhundringar. "Vi växlar inte sedlar. Försök med ICA!"
- Affären bredvid, något om valuta och guld, hade just fått in några tusenlappar och gav mig en mot mina två femhundra. Bara om någon gav dem en tusenlapp kunde de göra detta. Vi enades om att det var litet konstigt.

Nu slår det mig att tusenlappar ju varit sällsynta också innan den nya sedeln kom. Jag har aldrig gått till en bank och bett att få en tusenkronorssedel även om det varit lätt förut.

Och för övrigt använder vi allt mer sällan frimärken, därför att vi mejlar i stället ...

Men i alla fall!

Euron är redan här!

Datorn hade kunna ge besked vad Riksbanken gör för att få ut de sedlar de enligt grundlagen har monopol på att trycka . Google är verkligen en guldgruva!

Gå in på Riksbanken PSAB, eller Riksbanken euron till exempel. Hela historien finns om hur Riksbanken distribuerar sedlar och mynt. Sveriges riksbank har ett avtal med företaget PSAB "Pengar i Sverige AB" att sköta distributionen till postkontor, banker och i ökad utsträckning till handeln. PSAB har nu sålts till Securitas

Hur distributionen sker framgår av en synnerligen uppseendeväckande lägesrapport från september 2001 : "Euron i den svenska finansiella sektorn – sedlar och mynt".

Lägesrapporten handlar huvudsakligen om hur svenska kronor ska bytas ut mot euro-sedlar!

Vi befinner oss i ett övergångsscenario med "euron som valuta och kronan som lagligt betalningsmedel". Till skillnad från UK och Danmark har vi inget formellt undantag från EMU:s tredje fas.

Lägesrapporten är från 2001 och folkomröstningen 2003 med ett klart NEJ till EMU ändrade kanske planeringen? Det står inget om det bland alla verkligt intressanta artiklar som Google bjuder på.

Tidigare vice riksbanksdirektör Heikensten talade före folkomröstningen bara om vad riksbanken skulle göra

om det blev ett JA. Han betonade att han inte höll ett kampanjtal...

Med den officiella strategin att påstå att EMU:s tredje fas bara innebär att vi inför euron, kanske folk luras igen. Det kan ske utan något dramatiskt beslut.

Adekvat beskrivning av den tredje fasen av EMU är att Sverige avskaffar kronan, en egen riksbank och rätten att föra en självständig ekonomisk politik. Det gäller att använda de rätta benämningarna, som Konfucius sa! Se kap.8!

Kontanterna är alltså på väg bort.

Vi har haft sedlar sedan 1600-talet och man tycker att avskaffandet borde föregåtts av offentliga utredningar och diskussion. Nu bara försvinner de. Allt färre använder dem. Det finns ett kontantuppror, lett av forne rikspolischefen m.m. Björn Eriksson, men ingen offentlig utredning.

En viktig faktor har tillkommit. Swish! Nu är det bekvämt att swisha till någons telefon, så betalar man elektroniskt. Till och med kollekt i kyrkan kan man lämna den vägen.

Swish-handel där man alltså inte behöver en apparat och veta numret på ett konto att betala till, tar bort ännu ett hinder för det kontantlösa samhället.

Jag börjar undra om inte det här är väldigt spännande. Det ger en riktig bild av vad pengar är, inga fysiska ting, bara överenskommelse mellan människor. Vad innebär det för kapitalets makt?

Vilka "överenskommelser" ligger bakom rätten för valutaspekulanterna att tjäna miljarder på spekulation? Blir det inte ännu tydligare att det är absurt att tjäna pengar på pengar genom spekulation på vad man tror

om aktiemarknaden som i sin tur styrs av spekulationen?

Skulle crowdfunding underlättas utan kontanter? Det vill säga många små bidrag som ger investeringskapital och gör oss oberoende av bankernas utlåning. Och kan bankerna kontrollera alla transaktioner med swish?

Jag är öppen för diskussion. Vad innebär det för samhället att kontanterna försvinner? Det konstiga är att det knappast diskuteras. Folk bara gör det som är enklast

Svenska Dagbladet Näringsliv skriver den 22 augusti 2016 att när Riksbanken byter ut sedlarna som nu, brukar det bli färre i omlopp. Det är folks efterfrågan som styr hur många sedlar som kommer ut.

Det kan ju inte anses odemokratiskt. Men det borde diskuteras i alla fall.

Riksbanken låter trycka sedlar och Securitas distribuerar dem till bankerna, posten och handeln. Alltmer till handeln. Fortfarande svårt att begripa. Gamla sedlar makuleras och eftersom färre nya kommer i omlopp borde det betyda att Riksbanken tjänar på detta. Men om fler nya trycks, hur "betalar" man dem? Är det så att Riksbanken skapar pengar utan kostnad för landet?

Det är alltså allmänhetens efterfrågan som styr hur mycket sedlar som trycks. Om vi slutar använda sedlar kommer de att försvinna.

Låt oss anlita bankomaterna flitigt och betala alla mindre köp med sedlar tills vi vet vad det kontantlösa samhället innebär!

28. FLYKTINGAR

Jag tvekade länge om jag skulle ta med dessa förslag om flyktingar. Jag inser att de är orealistiska. Men situationen är så förskräcklig att nytänkande är nödvändigt. Kanske kan detta ge några impulser.

Det bär emot att instämma med Sverigedemokraterna och mitt andra förslag nedan skulle välgörande chocka partiet. Partiet är djupt osympatiskt och kanske i förlängningen farligt. Hitler blev också demokratiskt vald.

Men jag anser att (sd) har rätt i att det huvudsakliga stödet bör gå till flyktinglägren nära länder som folk flyr från. Visst vore det bäst att folk slapp byta kultur för att klara livet. Dessutom är det bara de rika som kan betala smugglare och fly till Europa.

Det är helt outhärdligt att FN:s flyktingorgan, UNHCR, som har hand om lägren inte ska ha tillräckligt med resurser för att hjälpa flyende människor !

Sverige använder också fel metod för att ta emot flyktingar här. Vi vårdar i stället för att stödja dessa kompetenta människor. Och resurserna räcker inte. Det är bedrövligt att folk får sitta länge i passivitet innan de ens får tala med någon som prövar deras fall. Civilsamhällets glädjande engagemang visar att de resurser som finns utanför stel byråkrati borde tas systematiskt tillvara.

Följande idé för ensamkommande barn kom från Karl-Erik Åström på Måndagsklubbens möte i september 2016. Den delas av generalsekreteraren i Svenska Afghanistankommittén, Anna-Karin Johansson.

Se till att väntetiden på besked om uppehållstillstånd blir meningsfull för flyktingarna!

De bör från dag ett komma in i en meningsfull sysselsättning. SFI och lära sig svenska i samband med jobb. Universitetsstudier och annan utbildning. Man kunde jämföra tiden de tillbringade här med stipendiestudier i t.ex. USA! Då är det snarast bra att väntetiden blir lång. Migrationsverkets tjänstemän skulle kunna slippa stress och få tid att göra utredningarna noggranna. Ungdomarna skulle se det bästa av Sverige och kanske bli Sverige-vänner. Eftersom vi inte har fri invandring (se förslag 2 nedan!) får inte alla stanna. Justitieminister Morgan Johansson bedömde i oktober 2016 att ca 25 % av de afghanska ungdomarna kommer att utvisas. Med Kalles idé skulle de blivit starkare och har lättare att finna vägar i en globaliserad värld. Försedda med en ordentlig mängd pengar när de lämnar landet frivilligt och med goda kontakter i Sverige kommer de att hitta lösningar. Staten kunde organisera detta tillsammans med civilsamhället.

Förslag 1. Ny princip för flyktingläger

Fattiga länder i närheten av krigszoner som tar emot flyktingar, tvingas nu upplåta mark för enorma flyktingläger. UNHCR har inte tillräckligt med pengar för att förse alla i dessa människor med livets nödtröft. Det är förfärligt! Men ett flyktingläger kan bli mångårigt. Skulle man inte kunna inrätta det på ett konstruktivt sätt?

TV visar eländesreportage från FN-stödda vidsträckta tältanläggningar, i närheten av krigets Syrien. Hundratusentals människor är beroende av att någon ger dem mat och vatten. Det finns ingen fungerande sanitet.

Fullt friska människor tvingas att sitta och vänta på att någon ska försörja dem.

Kunde inte FN erbjuda sig att bygga permanenta samhällen där flyktingtrycket är stort? Alla vuxna som kommer dit anställs av UNHCR till "avtalsenliga" löner så att de har råd att betala för sitt uppehälle. Världens folk skulle satsa de pengar till UNHCR som behövs för att komma igång. Flyktingarna blir medborgare i ett FN-protectorat.

Flyktingarna skulle själva bygga ett mönstersamhälle med modern hållbar teknik. Självfallet solceller och ekologiskt jordbruk. Med pengar och konstbevattning visar t ex Israel hur öken kan odlas. Flyktingarna bygger en permanent stad, ordnar vatten och sanitet, bygger gator enligt stadsplanering, fabriker, miljömässigt avancerade vackra hus, skolor, sjukhus, samlingslokaler för samråd, teater, affärer, anläggningar för rekreation som bad och idrottshallar. Fyll i fler funktioner som utgör ett samhälle!

Finansiering

FNs medlemsstater bidrar med pengar och expertis. Företag som går in i verksamheten vinner good will och kan pröva avancerad ekologisk teknik.

Viktigast är att flyktingarna själva bygger och styr sitt samhälle, demokratiskt enligt FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna. Flyktingstaden skulle alltså vara ett särskilt protectorat under FN, som organiserar administrationen.

Genom eget arbete försörjer flyktingarna sig själva. En del av inkomsten betalas i skatt.

Flyktingstaden genererar resurser och blir kanske efter en övergångstid "gratis" för UNHCR till skillnad mot

nuvarande passiva mottagande. Resurser skapas ju genom människors arbete.

Efteråt?

När kriget är över överlämnar FN staden till det land som tog emot flyktingarna. Många vill säkert återvända hem och bygga upp sitt land igen, men en del väljer kanske att stanna och bli medborgare .

Förslag 2. Fri invandring

Här kommer ett ännu djärvare förslag, som skulle chocka (sd):

Låt alla som vill bosätta sig i Sverige komma hit och hjälpas igång så att de kan försörja sig!

Sveriges största problem är att vi är för få och att landsbygden töms på folk.

Före första världskriget fanns inga pass eller visa eller arbetstillstånd. Sedan länge hade gesäller vandrat fritt. Min morfar J. Sigfrid Edström som skapade det moderna ASEA, reste i slutet av 1800-talet som ung Chalmers-ingenjör utan hinder till Schweiz och gick i en berömd högskola i Zürich. Hans föräldrar var inte förmögna. Därefter for han till USA utan pass eller krångel, arbetade på Westinghouse med den färska uppfinningen elektricitet, gifte sig med min mormor Ruth Randall från Chicago, återvände med henne till Zürich och elektrifierade spårvägarna där. Så hem till Göteborg där han också elektrifierade spårvägen innan "häradsövdingen" Wallenberg rekryterade honom att ta hand om det konkursfärdiga Allmänna svenska elektriska aktiebolaget i Västerås.

Alltså de byråkratiska hinder vi har i dag för fri rörlighet över hela världen fanns inte, så folk flyttade och försörjde sig i andra länder. Hur vore det om vi skulle öppna världen igen!

Centern la för några år sedan ett förslag till partiprogram som chockade oss alla. Många idéer var vilda och Annie Lööf återvände snabbt från semestern och stoppade programmet. De föreslog bland annat FRI INVANDRING. Egentligen väldigt intressant.

Tänk om de invandrare som flyr från krig eller som söker en bättre framtid hos oss kunde lösa en flygbiljett till Sverige stället för att som nu betala förmögenheter till smugglare och riskera livet!

Liksom för Wilhelm Mobergs Karl-Oskar och Kristina i USA kunde Sverige ge bosättningsstillstånd där det finns för lite folk. Och därmed avskaffa glesbygden. Våra jordar ligger inte ens för fädot, de buskar igen. Människor blir för få för att upprätthålla service. Det blir ensamt och tråkigt på landet.

Invandrarna är uppenbarligen företagsamma och har ofta gott om pengar. Om det var fritt fram för dem att investera kunde de bygga sin försörjning lika väl som Karl-Oskar och Kristina på sin tid. Och staten skulle se till att kulturer blomstrade.

Centralt viktigt

För att folk ska acceptera att bo ihop med främlingar är det helt nödvändigt att svensk lag utvidgas så att vad som gäller i vårt land klargörs i lag, också det som vi tycker är självklart men som inte är det i världen.

Orsa

Jag vågar föreslå denna öppenhet därför att erfarenheten från Orsa är så positiv.

De drygt sextusen bofasta orsaborna tog med stor öppenhet emot 300 flyktingar på en gång 2015. De olika kyrkorna hade öppet hus med brasa och kaffepannan på för både nya och gamla Orsa-bor. Pensionerade lärare undervisade både barn och vuxna. Orsa-borna strömmade till och skänkte kläder och det som behövs. Mina pensionerade vänner fick nytt innehåll i sina liv.

Och detta sker i en kommun där (sd) har fem mandat av trettio i kommunfullmäktige.

Orsas Sverigedemokrater var väldigt tysta...

UTVECKLING

29. FORSKNINGENS FRIHET

Vem styr utvecklingen?

Det sägs att man inte kan stoppa utvecklingen. Ett stillastående samhälle har nog varit möjligt, men inget jag skulle trivas med.

Utvecklingen sker emellertid inte av sig själv. Det är alltid någon som bestämmer vilken utveckling som tar form i verkligheten. Avgörande är bland annat forskarens och entreprenörens visioner, möjligheten att få pengar och förmågan att få sin syn på utveckling accepterad.

Forskarnas värderingar är viktiga för vad de får lust att utforska.

Alva Myrdals utredning "Att välja framtid" föranledde Olof Palme att på 1970-talet inrätta "Sekretariatet för framtidsstudier" i Statsrådsberedningen, med Lars Ingelstam som chef. Jag var med i en politisk referensgrupp där och hämtade inspiration.

Vår röd/gröna regering höjer nu basanslagen till forskning. Utmärkt! Det är verkligen rimligt att forskare slipper ägna en så stor del av tiden åt att söka anslag! Och inte veta hur länge en har stöd för ett projekt. Men hur ska den statligt finansierade forskningen "styras"? All forskning får inte pengar. Hur görs urvalet?

Den akademiska friheten är väsentlig. Man betonar vikten av att undvika statlig styrning.

Concerned scientists

Göteborgs universitet och Chalmers visade på 70-talet exempel på hur forskare riktar in sitt arbete för frågor som är väsentliga för samhället.

Professor Karl-Erik Eriksson berättade vid en konferens att han älskade sitt ämne, teoretisk fysik, men : "Vi har inte tid med det nu! Våra kompisar på jorden lider ju!" Han skapade institutionen för fysisk resursteori och utbildade bland andra professor Tomas Kåberger, som blev generaldirektör för Energimyndigheten och nu leder Japan Renewable Energy Foundation. Karl-Erik är också hövding i Ghana tillsammans med sin hustru sjuksköterskan Christina.

Emin Tengström, docent i latin, blev den förste bland så småningom flera professorer i humanekologi. Han fortsätter med vida perspektiv på de stora berättelserna som mänskligheten levt och lever efter.

Doktorerna i organisk kemi, Kåre Olsson och hans hustru Britt-Marie Lundin är samhällsbyggare. De bosatte sig i Skattungbyn, en kyrkby i Orsa kommun där bara gamla bodde kvar och husen förföll. Resurser fanns i överflöd genom stora skogsinkomster men de användes inte. Kåre inspirerade byborna att ta sitt öde i egna händer. De skrev byns historia för utställningen Ararat på Moderna museet i Stockholm på 70-talet. Kåre och Britt-Marie startade kursen Resursbevarande försörjning i Skattungbyn inom Mora Folkhögskola. Eleverna byggde hus och brukade jorden med det goda i gammal teknik i kombination den moderna och läste teori i folkhögskolans lokaler i Mora, där de satte in försörjningen i ett globalt perspektiv. Nu blomstrar Skattungbyn. Folk flyttar hem.

Samlingsplats för dessa forskare var "Centrum för tvärvetenskapliga studier av människans villkor " där motsvarigheten till USA:s concerned scientists koncentrerade sig på att söka förstå och lösa samhällets problem. Hur ska vi försörja oss på jordens villkor?

Militär forskning

I dag den 5 augusti 2016 konstaterar SvD att militärforskningen håller på att utveckla mördarrobotar, alltså robotar som är programmerade för att välja ut offer som de mördar utan att någon människa är direkt inblandad. Tidningen konstaterar att om ett land utvecklat denna teknik måste andra följa efter.

Av den federala budgeten i USA lär 65 % gå till militären.

Jag undrar om man inte kan karaktärisera viss forskning som destruktiv, helt enkelt ond och som inte borde accepteras.

Ingen (?) försvarar i dag Hitler-tidens forskning på människor och den svenska rasbiologiska forskningen. Det vore inte dumt om mänskligheten tröttnade på krig i så hög grad att man samfällt slutade finansiera militär forskning!

Ekologiskt jordbruksforskning

Storföretagens ekonomiska forskningsbidrag styr också.

Hur är det med den ekologiska odlingens status vid Ultuna i SLU, Statens lantbruksuniversitet?

På 70-talet inrättade riksdagen en professur i ekologisk odling vid Ultuna. Innehavaren Sten Ebbersten

motarbetades av sina kollegor och när han gick i pension hade SLU fått frihet att själv bestämma. Professuren i ekologisk odling återbesattes inte. De doktorer som forskade där hade svårt att få anslag och slutade.

Storföretagen, "agrobusiness" tjänar pengar på industrijordbruket. Det ekologiska jordbruket gynnar bara naturen, jordbrukaren och konsumenten. Hur beroende är SLU av de globala företagen för storskaligt industrijordbruk, med GMO-grödor och energikrävande insatsvaror?

Ekologisk odling är inte bara att låta bli drivande konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Det krävs ingående kunskap om naturen och forskning behövs, men det tycks inte intressera SLU.

Olika syn på vad som är vetenskapligt

Den etablerade forskningen ägnar sig åt det mätbara, och undviker helheten.

Statens lantbruksuniversitet är aggressivt dominerad av denna syn på vetenskap. Man tar avstånd från ekologiskt jordbruk, särskilt det framgångsrika antroposofiska biodynamiska.

En kompletterande vetenskapssyn har beskrivits på följande sätt:

"Vidarkliniken. Den antroposofiska vården är integrativ. Det innebär att den fullt ut bygger på skolmedicinen, men kombinerar gängse läkemedel och behandlingar med naturläkemedel och andra stödjande behandlingar, som är till för att stärka patientens egna friskfaktorer."

Jag minns motståndet mot den etablerade vetenskapssynen från min riksdagstid på 1970-talet då

Ingegerd Troedson (m) stödde på mitt initiativ ett alternativt medicinskt forskningsprojekt.

Kampen fortsätter och åter är Vidarkliniken hotad.

Vem stoppade den blå-gula atombomben?

Efter vätebombsprovet vid söderhavsön Bikini forskade Sverige ivrigt för att skaffa en svensk atombomb. Så småningom växte en stark opinion mot bomben, ledd i Sverige av Inga Thorsson. Centerpartiet skrev in sitt avståndstagande vid stämman 1970, då partiet antog ett nytt program.

Gunilla André bodde i närheten av Sannäs, där man planerade en uppberedningsanläggning för att tillverka atombombsbränsle av kärnkraftverkens högaktiva avfall. Dessa planer gillade inte lokalbefolkningen. Sent en kväll fick Gunilla Centerns stämma att lägga till en bisats till partiprogrammet, att den fredliga kärnkraften bara fick användas om det kunde ske utan att skada människor och natur.

Det var så Centerns intresse vaknade för att det kunde finnas problem också med den allmänt hyllade s.k. fredliga atomkraften.

Fredsopinionen var starkt mot atombomber och lyckades få regeringen genom Inga Thorsson och bland andra Astrid Pettersson (c) att stoppa planerna. Succé för folkviljan! Eller?

Av Staffan Thorsells bok "Sverige i Vita huset" 2004 förstår jag att "it ain't necessarily so" för att tala med Josh White's genomsådande sångtext, som kan stå för misstänksamhet i största allmänhet. Staffan Thorsell redogör för hur nära USA och Nato vi är sedan länge och hur man blåljuger rutinmässigt när det gäller

det militära. Forskningen om atombomb fortsatte länge och kallades skyddsforskning. Det visste inte riksdagen och inte fredsrörelsen och vi trodde allmänt att det var kvinnor som via opinionsbildning fått regeringen Palme att ge upp tanken på en blågul atombomb. Ha! Staffan Thorsell visar tydligt att USA var starkt emot att andra länder som Sverige skulle skaffa atombomber.

Jag gör följande tolkning: Man "lät" kvinnorna ta äran hos en fredsvrånande opinion, men det var maktens män som anpassade sig till storebror USA. Det gäller att vara klarsynt utan att bli cynisk!

Kärnkraften

Varför är (L) så fixerade vid kärnkraften? Och varför har några forskare fått styra informationen till 2000-talets energikommission och undanhållit fakta om hur billigt och väl fungerande det blivit med solceller ?

Jag brukar påstå att det var en person, min enskilda riksdagsmotion 1973:1467 om stopp för kärnkraften, som fick en enhällig riksdag att uttala att riskerna med kärnkraften inte var tillräckligt utredda så att inga beslut att bygga ut kärnkraften ytterligare får fattas förrän det finns ett nytt allsidigt beslutunderlag. (NU 1973:49 sid 17,18).

Studenternas intresse för kärnkraftsforskningen var lågt efter folkomröstningen 1980 och riksdagens blocköverskridande beslut som varade i trettio år, att avveckla kärnkraften när de tolv reaktorerna började gå sönder. Intresset för kärnkraften framtid upphörde också i Sveriges näringsliv och ABB sålde ASEA-ATOM.

Men om en person kunde sätta igång tvivel på kärnkraft kanske det inte är så konstigt att en person, professorn i fysik Kjell Aleklett (L) lyckats få upp intresset och pengarna till kärnkraften igen. Han stod högt på riksdagslistan för (fp) 2006 och har själv berättat att han övertygade sitt parti om att satsa igen på kärnkraft. Forskningsminister var folkpartisten Lars Lejonborg. År 2010, samma år som den sista reaktorn skulle stängts efter det blocköverskridande politiska beslutet, fick alliansregeringen igenom med tre rösters övervikt att tillåta nya reaktorer i Sverige.

Trots att marknaden är ointresserad av kärnkraft och solen visar sin fullt tillräckliga potential lyckas förespråkarna för kärnkraft bromsa utvecklingen av solenergi i Sverige.

Drivkrafterna för utvecklingen är många och det går inte alltid att skylla på kapitalismens profithunger.

30. KÄRNKRAFTENS FINAL

Statsminister Stefan Löfven (s) och tidigare Talman Birgitta Dahl fick en rapport från mig i november 2014 som inleddes med

"Jag tror att något viktigt nu händer i Sveriges energipolitik!"

Den obundet borgerliga Östgöta Correspondenten, Corren, hade ett infamt påhopp på Hannes Alfvén:

"Än spökar Hannes Alfvén". Han kallades en "demagog" som "frälts" genom den radikala 60-talsrörelsen i USA.

Utan att veta att artikeln var flera månader gammal, skrev jag en artig replik, där jag visade med fakta att ledarskribenten Christian Dahlgren förfalskade historien. Jag skickade en kopia till Birgitta Dahl, f.d. energiminister (s)

Som resultat av följande mail-växling tar Corren in min artikel sista veckan i november 2014.

Christian Dahlgren skrev:

Hej!

Hade väldigt gärna publicerat ditt inlägg om det bara kommit tidigare. Men du replikerar på en ledare från den 22 juli...

Mvh

Christian Dahlgren

Birgitta Dahl svarade mig:

Så tråkigt. Men du kan väl bara ta bort den inledande referensen till Christian Dahlgren, förse den med en ny kort inledning och sända den till någon annan tidning – DN, SvD, AB. Artikeln har stort allmänvärde och aktualitet
Birgitta

Jag skrev:

Christian Dahlgren!
Tack för ditt vänliga svar! Jag förstår att en replik efter fyra månader skulle vara litet konstig.
Uppmuntrad av förra Talmannen Birgitta Dahl och eftersom Hannes Alfvén är särskilt aktuell i år och den nya regeringen överväger kärnkraftens framtid, sänder jag nedan inklistrad artikel för publicering i Östgöta Correspondenten

Christian Dahlgren skrev:

Birgitta!
Mycket bra, varmt tack. Får jag bara föreslå tillägg av en inledande mening som gör att jag kan motivera publicering på ledarsidan (och inte debattsidan exempelvis): "Correns ledarsida har ofta tagit parti för kärnkraften och bland annat lyft fram Hannes Alfvéns betydelse för det framväxande kärnkraftsmotståndet i Sverige." I övrigt precis som det är.
Mvh Christian

Följande artikel infördes i Corren:

Hannes Alfvén och kärnkraften

I år, 2014, firar KTH i Stockholm 50-årsjubileet av Pugwash-rörelsen, som samlade forskare från öst och väst i motstånd mot atombomben. Ett seminarium äger rum i KTHs Alfvénsamlingar och Alfvénlaboratorium den 1 december.

Nobelpristagaren Hannes Alfvén var ordförande i det internationella Pugwash 1970-76 och betonade då det nära sambandet mellan bomben och kärnkraften. Han engagerade sig också i den svenska motståndsrörelsen mot kärnkraft.

Centerpartiet var i början av 70-talet långt framme med miljötänkandet och blev allt mer misstänksamt mot kärnkraften.

När riksdagens näringsutskott behandlade en centermotion som ifrågasatte kärnkraften var Hannes Alfvén en av de experter som utskottet frågade ut. Därefter beslöt riksdagen att ompröva det svenska kärnkraftsprogrammet om 24 reaktorer, vilket framgår av Näringsutskottets betänkande: NU 1973:49 sid.19. Oljekrisen fick folk intresserade av studiecirkelar i energi och en stark opinion mot kärnkraft blev resultatet. "Kärnkraftsvalet" 1976 bröt det 44-åriga socialdemokratiska regeringsinnehavet.

Efter folkomröstningen 1980 höll riksdagen fast i trettio år vid ett blocköverskridande beslut: de tolv reaktorer som hade tillstånd fick byggas färdigt och skulle stängas efter de 25-30 år som industrin själv bedömde som deras livslängd. Inga ytterligare reaktorer fick

byggas. Allt under förutsättning att kärnkraften kunde avlösas av tillräckligt mycket förnybar energi.
Birgitta Dahl arbetade som energiminister (s) för att genomföra riksdagens beslut.

2010 beslöt Allians-regeringen att tillåta nya reaktorer, men förbjuda statligt stöd.

Det visar sig nu att kärnkraftindustrins bedömning från 70-talet stämmer. Det lönar sig inte att reparera de uttjänta reaktorerna. Enligt uppgift i media har Eon beslutat stänga åtminstone Oskarshamn 1, vår äldsta reaktor.

El-behovet sjunker, delvis därför att näringslivet lärt sig använda energin effektivare. Vindkraft och solceller blir allt billigare. De förnybara systemen är betydligt snabbare att få fram och billigare än nya reaktorer.

Energimyndigheten räknar med ett stort el-överskott. Vi har nu ett gyllene tillfälle att göra Sveriges el-system helt förnybart utan risk för el-brist. De norrländska vattenkraftverken är anpassade för att vara reglerkraft, till exempel när ett kärnkraftverk måste stängas oplanerat eller när det är vindstilla och mörkt.

Den röd/gröna regeringen behöver inte tvinga någon privat kärnkraftsägare att stänga reaktorer, det sköter marknaden. Det enda regeringen bör göra är att använda sin rättighet att styra det statligt helägda Vattenfall AB, utan att riksdagen behöver ta ansvar för detta. Regeringsförklaringen slår fast att Vattenfall ska bli ett 100% förnybart el-bolag.

Birgitta
birgitta@hambraeus

31. ENERGIPOLITIK

Brev till Stefan Löfven 5 maj -14

Stefan Löfven!

Partiledaredebatten i går.

Du inger förtroende. Men kärnkraftfrågan svajade.

Det är bra att (s) står fast vid att kärnkraften ska avvecklas. Mellan 1980 och 2010 fanns ett sådant blocköverskridande riksdagsbeslut. Omställningen skulle ske successivt alltefter som de tolv reaktorerna blev slutkörda, under förutsättning att de kunde ersättas av förnybar energi. Alliansen bröt den blocköverskridande överenskommelsen med några få rösters övervikt.

Du har rätt i att fakta kring el-försörjningen behöver presenteras, eftersom många missvisande påståenden görs i debatten.

Viktiga fakta som undanhålls är till exempel den ojämna efterfrågan på el. Vidare Sveriges stora tillgång i reglerbar vattenkraft, som används inte minst när kärnreaktorer stängs av oplanerat och som kan fylla på när det är mörkt och vindstilla.

Tomas Kåberger har de fakta som (s) behöver föra fram.

Han är f.d. generaldirektör för Energimyndigheten och nu professor vid Chalmers och chef för Japan Renewable Energy Foundation.

*Med värme och högaktning
Birgitta*

32. VÄGVALET: SOL ELLER URAN?

NÄRINGSLIVET BEHÖVER BESKED.

SOLEN RÄCKER OCH RÄDDAR KLIMATET

Birgitta Hambraeus skriver brev den 2 juni-16 till energiministern och bistånds-och klimatministern:

Jag förstår att några partier under din ledning , Ibrahim Baylan, snart kommer att lämna besked i kärnkraftsfrågan.

Isabella Lövin! Du vet att världen behöver solenergi både för klimat och näringsliv.

Jag fruktar att Energikommisionen missletts av ett vinklat beslutunderlag, dominerat av kärnkraftsintressenterna.

Som ni kanske vet har jag länge varit med i energipolitiken.

På 70-talet hoppades vi att det förnybara energisystemet skulle fungera. Nu vet vi att det gör det!

Det är sorgligt men Energikommisionen kör med samma bluff igen! Sverige är snart ensamt om att ha inflytelserika försvarare av kärnkraften.

Det är illa för näringslivet. Vilka innovationer och mängder av jobb och goda exportinkomster skulle inte en beslutsam övergång till det förnybara energisystemet innebära!

Industrin vill ha besked för att veta vad de ska satsa på.

Ett slutår långt fram är inget beslut som håller, det lärde vi oss efter folkomröstningen om kärnkraft 1980. När slutåret 2010 närmade sig togs det bort.

Energikommissionen kan nu komma att sätta 2040 som slutår för kärnkraften. Ska vi gissa att kärnkraftföretagen säger "Kommer tid kommer råd. Huvudsaken är att vi får fortsätta hålla igång de gamla reaktorerna och därmed bromsar det förnybara systemet."

Det är fråga om ett vägval.

Antingen generera el överallt i landet eller fortsätta med några få stora kraftanläggningar. Antingen satsa på solen, den energi som håller för all framtid, eller på ett allt mer illa fungerande, livsfarligt och dyrt sätt att koka vatten.

Folkomröstningen 1980 lät oss välja mellan kärnkraftavveckling i olika hastigheter. Så fort det förnybara energisystemet klarade en säker energiförsörjning skulle kärnkraften avvecklas.

Nu klagas över att det blir elöverskott av de solbaserade systemen och vill bromsa dem i stället för att stänga reaktorerna. Hur kan vi gå på det?

Man argumenterar för kärnkraft därför att den just nu inte släpper ut särskilt mycket CO₂. Men det gör ju inte solen heller

Man hävdar också att får man bara pengar för att forska vidare ska man få fram nya reaktorsystem som drivs av det högaktiva avfallet som därmed inte behöva hållas isolerat från allt liv för alltid, utan bara tusen år eller så. Men man berättar inte att det forskats förgäves i årtionden om detta och att dessa reaktorer är ännu farligare än de vi har och att det avfall som blir kvar är ännu aggressivare.

Tyskland visar i praktiken att både vind och sol fungerar och ger mer el än hela det svenska kärnkraftprogrammet. Sverige har mycket bättre

förutsättningar än de flesta länder genom att det är lätt att koppla in den reglerbara vattenkraften när vinden mojar och solen går ned.

När kärnkraften planerades, byggde man till magasinen hos våra norrländska vattenkraftverk. De skulle kunna fungera som "reglerkraft", då kärnkraftselen inte räckte eller stoppats oplanerat. Ett kärnkraftverk stänger man inte och kopplar på efter den varierande el-efterfrågan. Kärnkraften skulle köras kontinuerligt medan vattenkraften snabbt skulle ta topparna.

Jag besökte Vattenfall i Rocksta på 70-alet och fick komma in i en imponerande sal där den centrala driftsledningen skedde, CDL. En ensam operatör bestämde vilka kraftverk som skulle på och av. När ett populärt TV-program väntades tryckte han på en knapp och jag såg framför mig hur luckorna majestätiskt öppnades i Stora Sjöfallet hundratals mil bort. På somrarna fanns det ibland så mycket el att vatten släpptes förbi turbinerna för att inte överbelasta vattenmagasinen.

Elanvändningen ökade länge, inte minst när dåligt isolerade hus värmdes med direktverkande el. Men sedan en tid har el-ökningen upphört. Energismarta hus och effektivare maskiner är en del av förklaringen. Massaindustrin kräver mycket energi, men den kemiska massafabriken i Mönsterås behöver inte köpa någon. Fabriken får all processvärme och mer el än man behöver genom att ta tillvara det spill som förut förorenade Östersjön.

Regeringen har stort ansvar för vilket energisystem näringslivet kommer att välja. Det är viktigt att inhämta beslutsunderlag också från dem som forskar om och utvecklar förnybar energi.

Regering och riksdag styr till exempel genom att bestämma om effektskatten trappas ned och sol-el

beskattas. Kommuner och handeln kunde slippa köpa el om man täckte taken med solceller. Skatt och krångel minskar satsningarna.

I ett ledarstick i Svenska Dagbladet den 2 juni påpekas att tusen jobb försvinner om Oskarshamns reaktorer läggs ned. Det stämmer nog, även om avvecklingen också kräver mycket jobb.

Men strukturomvandling medför alltid att vissa arbeten försvinner och erfarenheten säger oss att nya kommer i stället. Ju mer vi använder solenergin, desto billigare och bättre blir energiförsörjningen.

Vore det inte synd att bromsa den utvecklingen?

Birgitta

Energiöverenskommelsen blev dessvärre en kanske typisk svensk kompromiss, som inte ger näringslivet det besked som behövs för att man ska våga satsa. I DN den 12 juli 2016 klagar några energiexperter, anlitade av WWF Sweden, Greenpeace och Naturskyddsföreningen över detta och menar att Sverige har ovanligt goda förutsättningar för förnybar energi och att vi kunde ha 100% förnybar el 2020.

För vem är lågt el-pris ett problem?

Nu är energibolagen missnöjda över att el-priset är så lågt.

I Svenska Dagbladet den 22 augusti 2016 intervjuas avgående finansdirektör för Vattenfall Ingrid Bonde. Hon antyder att de stora energibolagen står inför stora omställningar på grund av det låga el-priset. I en bisats framskymtar det att det är den överraskande snabba

utvecklingen av förnybar el som är orsaken. Det helstatliga Vattenfall AB har ju länge haft i uppdrag att vara ledande i omställningen till förnybar energi, även om det uttryckts till intet förpliktande av regeringarna i ägardirektiven. Vattenfalls problem är det envisa kvarhållandet vid kärnkraften, för att inte tala om satsning på kol och gas på kontinenten. Men media borde rapportera detta låga el-pris som något glädjande för alla andra utom de nuvarande stora energibolagen, kunde man tycka.

De siamesiska tvillingarna

Hannes Alfvén betonade hur atombomben och atomkraften hör ihop. Kan man bygga kärnkraftverk som Hans Blix och andra svenska chefer för atomenergiorganet IAEA propagerar för, så kan man också göra bomber. IAEA har den omöjliga uppgiften att kombinera kontroll över att inga nya länder skaffar atombomber och att sprida kunskapen om hur man gör.

Ett land som har atombomber måste också göra civil kärnkraft för att få bränsle till bomberna och hålla uppe forskningen. Och tillverkar man kärnreaktorer måste man av ekonomiska skäl försöka sälja till fler, typ Finland som har ryska reaktorer.

Fukushima är glömt i Sverige

Katastrofen i Japan är glömd och svenska politiker har gjort upp om att avskaffa skatten på kärnkraften, annars skulle den inte klara sig i konkurrensen med sol, skriver Tomas Kåberger i Dagens ETC den 6 september 2016.

Han fortsätter : "Fem år efteråt har Fukushima-haverirena kostat japanska skattebetalare ungefär 350

miljarder kronor - - - Ingen vet var de smälta reaktorhårdarna har hamnat." Och man har inte lyckats stoppa de radioaktiva läckagen. Sjutusen män arbetar fortfarande med att minska utsläppen. Slutnotan kommer först långt senare. Försäkringarna täcker bara en bråkdel av de ofattbart stora kostnaderna för ett reaktorhaveri.

För några år sedan var det nära att hända i Forsmark, eftersom säkerhetsrutinerna blivit eftersatta. Professor Björn Karlsson em. vid Linköpings universitet, som inte (då) var motståndare till kärnkraften, fick lämna sitt uppdrag som chef för Reaktorsäkerhetsnämnden, när han slog larm om bristerna.

Varför utsätter vi oss för kärnkraftens risker? Tomas Kåberger citerar ur den statliga utredningen 1959:34, sid 25: " Såsom framgår av det ovan sagda är vi nödgade att ta atomkraften i anspråk, kosta vad det kosta vill – om vi inte vill acceptera en standardsänkning."

Så trodde man 1959, men nu vet vi att solenergi ger oss billigare energi och räcker. Därför är fixeringen vid kärnkraften obegriplig.

Solen vinner!

Men solen är framtidens energikälla, det är uppenbart! Fossil energi och kärnkraft är omoderna. Så småningom slår den ljusa verkligheten nog igenom också i Sverige som i större delen av världen.

33. VEM TJÄNAR PÅ MATEN ?

”Föreningen för global livsmedelsförsörjning – på ekologisk grund”, FGL, verkade i riksdagshuset från 60-talet till mitten av 2010-talet. Nu har den varit passiv några år.

Problemen har inte lösts. Man kan i alla fall uppmärksamma lovande lokala initiativ.

Industrijordbruket

Med agrobusiness, industrijordbruket, är det många som ska leva på maten innan den står på bordet. Men bonden svälts ut.

Det är nyttigt att tänka igenom hur många som tjänar sitt uppehälle på att bestämma över och ta hand om den råvara som bonden producerar.

Bonden får bara en liten del av det vi betalar för maten. Tänk själv! Du hittar säkert fler exempel.

Alla byråkrater i EU och Sverige som råder och styr, tar in miljarder från medlemsländerna och skickar en del tillbaka som jordbruksstöd på EU:s villkor. Och räknar kvadratmeter och ser till att korna har stora EU-nummerplåtar på öronen. En del trycker svårbegripliga blanketter och andra lär bonden att fylla i dem.

Och bonden försörjer Lantbruksuniversitetets forskare och växtförädlare, lärare i jordbruksskolor med flera. Vidare industrier som producerar och säljer tunga jordbruksmaskiner, diesel, handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Och dyra stallar med anordningar för att hindra djuren från deras naturliga beteende, så att de måste skötas av människor. Och så transport av råvarorna till industrier som processar och ”förädlar”.

Förpackningsindustrin har gjort sin uppfinnare till en av världens rikaste män. Och så plockar handelsanställda upp varor på hyllorna och tar betalt.

Livsmedelsindustrin vill att bonden enbart ska leverera råvaror så billigt som möjligt. Den dåliga kvalitén täcks över med syntetiska och för den delen också organiska smakämnen. Livsmedelsindustrin var säkert inte ledsen över att lanthushållsskolorna las ned, där folk kunde lära sig att själva ta hand om råvarorna.

Har någon hört talas om att man sänker lönerna bland alla dessa som bonden försörjer? Det är otänkbart. Men nyligen sänktes mjölkpriset igen och bonden får 2:30 per liter i juli 2016. Och vad kostar den i affären?

Bondekooperationen ARLA bildades av svenska bönder. Nu finns den i sju länder och ledningen skyller den låga ersättning bönderna får på att man måste betala lika mycket i alla länder, eftersom det är ett kooperativ! Cheferna i ARLA kan antagligen försvara sina jättelöner med att ARLA blivit så stort. På vilket sätt har svenska bönder nytta av ARLA:s expansion?

I Sverige läggs många mjölkgårdar ned. Vårt jordbruk konkurreras ut från länder som är mindre noga med djur och miljö.

Ekologiskt jordbruk, närproducerat

Det skulle gå att närma producenter och konsumenter. Ekologiskt jordbruk bygger på djup biologisk kunskap och inte på en mängd insatsvaror.

Statens lantbruksuniversitet motarbetar ekologiskt jordbruk och satsar på industrijordbruket. Kunskapen hos professorerna tycks rudimentär. De verkar tro att ekologiskt jordbruk ser ut som på 1800-talet.

34. STATENS ANSVAR FÖR JORDBRUKET

Staten har tvingat fram det miljö- och klimatskadliga industrijordbruket . Därför måste staten bekosta en hållbar strukturrationalisering och garantera forskning och utbildning i ekologiskt jordbruk.

Den ohållbara gigantomanin

Under 1960-talet styrde staten jordbruket i nära samverkan med Lantbrukarna Riksförbund. Man "storleksrationaliserade".

Lantbruksnämnder bestämde att förvärvstillstånd bara gavs till "utvecklingsbara" gårdar och det blev omöjligt för mindre familj jordbruk att låna till investeringar. De utvalda gårdarna uppmuntrades att ta stora lån.

Jag minns hur byföreståndaren i Hornberga , skogs- och småbrukaren Gottfrid Lindberg undrade, med glimten i ögat, hur det kunde löna sig för staten att låta storgårdar låna miljoner, men neka våra grannar Rode och Torsten Andersson några tusenlappar för att dra vatten till sin ladugård och ordna ett hygieniskt mjölkrum. De skulle få det bättre och kunna betala skatt, medan storbonden knappast fick ihop så mycket vinst att det blev någon skatt.

Industri jordbruket bröt sig ur kretsloppet och biologisk kunskap ersattes med kemikalier. Spannmål odlas för sig och djur hålls för sig. Specialisering kräver konstgödsel och gör naturgödsel till ett problem. Östersjön övergöds och jorden utarmas. Jordbruket blev fossilberoende, med konstgödsel och kemiska

bekämpningsmedel. I jordbruksbygder innehåller grundvattnet främmande kemikalier. Växtförädlingen anpassas till agrobusiness produkter.

Sveriges jordbruk är i kris. Av alla pengar som tjänas på livsmedlen går bara en liten del till jordbrukarna, primärproducenterna ! Många bönder är överskuldsatta och har inte råd att ställa om till KRAV-märkning trots att de skulle vilja.

Det är viktigt för världens försörjning att all odlingsbar mark brukas. Nu forskas det om allt konstigare ersättning för naturlig mat: odlat kött, GMO-grödor och insekter.

Det behövs en omställning som samverkar med naturen i stället för att betvinga och ersätta den. För ekologiskt jordbruk räcker det inte med att låta bli kemikalier. Det krävs en omfattande kunskap, som det statliga lantbruksuniversitetet inte längre lär ut. Konsumenterna vill ha KRAV-godkända livsmedel. Jordbrukarna har svårt att klara omställningen, både ekonomiskt och av brist på kunskap. Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, förhånar och bekämpar ekologiska jordbruksmetoder.

Eftersom staten tvingat fram det ohållbara industrijordbruket måste staten ta ansvar för att återföra bruket av mark till en hållbar struktur.

Staten måste garantera forskning och utbildning i det ekologiska jordbruket.

Jordbrukare bör kunna få omställningsstöd till ett modernt ekologiskt jordbruk.

35. NATURBRUK ÄR FRAMTIDEN.

Världens bästa bonde

Den 4 augusti 2014 ordnade några engagerade personer ett seminarium på Stockholms universitet om ett naturnära, mångsidigt, holistiska sätt att bruka jorden.

Joel Salatin som kallats världen bästa bonde, har en jordbruksfastighet med skog i USA, som kombinerar hög lönsamhet med goda förhållanden för djuren.

Naturen är självorganiserande. Djuren tar hand om sig själva om vi inte hindrar dem.

När man kombinerar djurarter och låter dem leva sina liv tillsammans, kan de ekosystemtjänster de bjuder på och en genomtänkt betesrotation, göra bondens arbete både tillfredsställande, lättare och lönsamt. Och djuren mår bra av att leva sitt naturliga liv.

Kossor betar och höns pickar larver ur gödseln och sprider den.

Likaväl som rådjuren med sina smala ben och tunna päls klarar en nordisk vinter kan naturligtvis kor gå ute året om. Hos Salatin har de det bättre än de skulle haft själva i naturen genom regnskydd och stödutfordring på vintern. Boskapen sköter sig själv och kalvarna diar en del av mjölken. Det kött som produceras kan vi äta med gott samvete, både därför att djuren levt sitt liv efter sin natur och därför att de knappast skadar klimatet, inte mer än de vilda buffeljordarna gjorde när indianerna hade hand om dem.

Det känns skönt att se djur ha det bra. Men sköna känslor mäts inte och kommer därför inte med i vårt ensidiga sätt att bedöma om något är lönsamt. Vi avstår från naturens ekosystemtjänster och ersätter dem med dyra och klumpiga anordningar... Har vi gått på en skicklig marknadsförings bluff? Har livsmedelsindustrin lurat oss att tro att industrijordbruk är effektivt ?

En tänkt djurskötare berättar:

Jag jobbade på en stor, modern svingård, som lånat flera miljoner för att bygga tekniskt fulländade stallar för de mer än hundra suggorna. De stod på metallgaller så att gödseln hygieniskt föll ned och spolades undan med ständigt rinnande vatten. Gödseln fick torka i stora dammar. Paketeringen kostade mer än vi fick betalt. Lukten var besvärande och grannarna klagade. Suggorna stod i var sin box för att inte kunna bita varandra. När de var fullvuxna kunde de inte vända sig. När de grisat fjättrades de liggande på sidan för att inte ligga ihjäl eller äta upp sina kultingar. Det var jobbigt att gälla smågaltarna och klippa svansarna av dem alla för att de inte skulle bita av dem på varann. Djuren blev ofta sjuka, men det blev bättre när vi blandade antibiotika i fodret och dessutom växte de då snabbare.

Ljudnivån var fruktansvärd; det lät som om djuren skrek av ångest. Det pågår vetenskapliga försök med att dämpa ljuden utan att smaken på köttet ska påverkas.

Vi djurskötare hade ett tungt och påfrestande jobb och dåligt betalt. Djuren måste skötas hela tiden. Vi fick gå i skift och jobba lördag som söndag.

En solig sommardag då jag hade ledigt cyklade jag ut mot Lövesta by, hoppade av cykeln vid ett stort fält och stod blick stilla som förhäxad.

Mängder av kupiga tält var utplacerade på fältet. Och i varje tält bodde en sugga. Hon bökade i jorden och mådde gott, snaskade i sig rötter och småkryp, samtidigt som bökandet markberedde fältet för sådd. Hon skötte uppenbarligen sig själv och sina fina små kultingar som hoppade runt henne och buffade på henne så att hon nöjt grymtande la sig ned och lät dem dia. Deras små svansar viftade intensivt.

Fältet hade enkla elstängsel. Det fanns inga dyrbara stallar och gödseln berikade jorden direkt.

När jag stod där med en sällsam känsla av frid, kom en liten tankbil med bonden. Genom en tjock slang fylldes en ränna med grismat som traktens restauranger varit glada att bli av med gratis. Kultingarna var inte intresserade men fältets alla suggor tog för sig av sörpan innan de gick hem till sina ungar igen.

Bonden berättade att hans fru var lärare och att han skötte gården ensam. Grisarna tog hand både om sig själva och sina kultingar. Djuren var lätta att ha att göra med och kloka som hundar var de faktiskt. De levde ett gott liv och slutade som mat till människor; ingick alltså i kretsloppet som alla levande varelser förr eller senare.

När ett fält var färdigbökad och tälten skulle flyttas kom bondgårdens föreningsmedlemmar dit och hjälpte till. Bonden skulle emellertid behöva anställa en medarbetare för att inte alltid behöva vara igång. Han kunde betala något mer än den lön jag hade från mitt arbete i svin-industrigården.

Han erbjöd mig anställning och jag nappade direkt . Nu njuter jag av mitt arbete!

En framtidsvision

Unga människor kommer att vilja bli bönder. De skaffar sig kunskap i ekologisk odling.

Min vision underlättas av att det nu inte behövs några förvärvstillstånd av jordbruksnämnder för att köpa en gård .

Och man behöver intet göda agrobusiness med miljoninvesteringar.

De moderna bönderna bygger nätverk med kunder i närheten.

Handeln kommer att ändras. Man kan beställa stapelvaror på nätet som körs ut med cykel i stan och med lantbrevbärarna på landet. Lanthandel med nära kontakt mellan jordbrukare och kund blir åter vanligt.

I stället för fula engångsförpackningar som ska diskas, sorteras och transportera för återvinning, skapar konsthantverkare utsökt vackra hämtare som ingen skulle drömma om att kasta bort. Matleverantören tar hand om dem för ny leverans.

Specialbutiker i stan och lanthandlaren på landet har kunnig personal som kan berätta om livsmedlen, varifrån de kommer, hur de producerats och som låter oss känna och lukta.

Datummärkning försvinner och kompetens tar över. Innan en vara blir för gammal, lagas den till i butiken och man kan köpa färdiga måltider.

Hur har vi kunna gå på myten om att det industriella livsmedelssystemet skulle vara bättre och lönsammare?

Natur- romantik?

Ordet associeras till gammaldags och orealistiskt. Tvärtom tycker jag att ju mer vi lär oss av naturens förunderligt effektiva ekosystem och när vi använder modern teknik för att respektfullt bruka den, desto mer realistiska är vi.

När Norstedts respektabla förlag som länge gett ut naturvetenskapliga böcker publicerar Peter Wohllebens "Trädens hemliga liv" kanske vi öppnar oss för oväntade kunskaper om vad naturen har för sig. Träden kommunicerar och hjälper varandra . Sönt ansågs länge för flum. Nu citeras hans verk med intresse och respekt i riksmedia, bara en sön sak!

Jag tycker att storföretagens "maskin-romantik" är verklighetsfrämmande.

Man nonchalerar ekosystemtjänster och behandlar naturen våldsamt, slösar med resurser, förgiftar och utarmar, flyttar gener mellan arter och försöker framställa kött på kemisk väg. Den olust jag känner kanske är en varningsklocka.

EU får sluta bestämma över vår jordbrukspolitik !

Vi kunde meddela EU-kommissionen att vi lämnade EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Vi önskade inget jordbruksstöd och ville få motsvarande rabatt på EU-avgiften.

Skulle EU stoppa ett medlemsland som gjorde så?
För några år sedan sköt Jordbruksverkets tjänstemän fullt friska kor på en äng, därför att de inte bar sina EU-nummer fullt synliga!

Det är nackdelen med vår okorrumpierade demokratiska byråkrati, att tjänstemännen verkställer de beslut som fattats oberoende av vad de själva tycker.

EU talar själv om sitt "demokratiska underskott" . Våra tjänstemän får sluta vara så snabba att rätta sig efter EU:s bestämmelser ! När de finner att dessa är destruktiva skulle de åläggas att rapportera till myndighetens ansvariga minister.

Inför en "orimlighetslag"! Det motionerade jag om i riksdagen efter en idé av min make Olof.

Regeringen skulle få bedöma om knasiga EU-förordningar eller direktiv verkligen ska verkställas. Och våra förtroendevalda får ta ansvar för följsamhet eller vägran.

Om en riksdagsmajoritet röstar för att inte följa EU:s beslut meddelar vi Kommissionen att vi inte genomför beslutet.

Kanske dras vi inför EG-domstolen. Kanske döms vi att betala böter. Men vi kan alltid lämna unionen, enligt Lissabonfördraget, som både tillåter utträde och kan leda till uteslutning.

Det borde kunna göra EU mer demokratiskt och dämpa Kommissionens iver att utsätta oss för repressalier.

BREXIT bör få Kommissionen att betänka sig. EU bör förvandlas till ett ömsesidigt gagnarligt samarbete mellan fria nationer i stället för en tungrodd byråkrati som i onödan försöker göra olika länder lika.

Tror vi inte att det finns vettigt folk också på kontinenten?

36. EPILOG

**Jag tänker att jag sitter på rullatorn i skogen.
Runt mig spritter det av liv och av lust.**

**Fader Sol driver fotosyntes och kysser liv i skog
och mark.**

Han ler mot sina oförståndiga människobarn.

**Hur behandlar ni egentligen Moder Jord?
Ni förstår tydligen inte hur generös hon är,
eftersom ni förstör hennes ekosystemtjänster
och ersätter dem med klumpiga metoder.**

Varför plundrar och förgiftar ni Moder Jord?

**Men kära barn, säger Fader Sol,
jag vet att ni håller på att mogna.**

**Ni börjar ana mänsklighetens eviga stora
berättelse.**

**Uppgiften är att förstå universum och fullända
jorden och skapa paradiset tillsammans.**